

# LEADER 2026 LAGUNTZA DEIALDIA



Granja Modelo z/g Arkaute 01192 Araba

945 410 309

Webgunea: [MENDINET Landa garapenaren aurrerapenerako  
Elkartea](#)

Helbide elektronikoa: [mendinet@mendinet.eus](mailto:mendinet@mendinet.eus)

# AURKIBIDEA

1. oinarria.- Xedea eta izaera .....	3
2. oinarria.- Eremu geografikoa .....	3
3. oinarria.- Baliabide ekonomikoak .....	4
4. oinarria.- Onuradun izateko betekizun orokorrak .....	4
5. oinarria.- Eskaerak, agiriak eta horiek aurkezteko epea .....	8
6. oinarria.- Laguntzen kudeaketa .....	11
7. oinarria.- Laguntzaren zenbatekoa .....	13
8. oinarria.- Ebazpena .....	14
9. oinarria.- Onuradunen betebeharrak orokorrak .....	15
10. oinarria.- Gauzatzeko gehieneko epeak .....	16
11. oinarria.- Dirulaguntza jaso duen jardueraren kontratazioa .....	17
12. oinarria.- Laguntzen justifikazioa .....	18
13. oinarria.- Dirulaguntza ordaintzea .....	19
14. oinarria.- Aurrerakinak .....	19
15. oinarria.- Dirulaguntzaren baldintzak aldatzea .....	20
16. oinarria.- Atzera egitea eta uko egitea .....	21
17. oinarria.- Ez-betetzeak .....	21
18. oinarria.- Estatuaren laguntzak eta bateragarritasunak .....	22
19. oinarria.- Datuen babesa .....	23
<b>I. NEURRIA: EKINTZAILTZA ETA BARNE EKINTZAILTZA .....</b>	<b>24</b>
20. oinarria.- Neurriaren deskribapena .....	24
1. lerroa. Enpresa berriak sortzeko babesa: .....	24
2. lerroa. Proiektu ekintzailea garatzeko laguntza .....	24
21. oinarria.- Pertsona onuradunak .....	25
22. oinarria.- Hautagarritasun baldintzak .....	25
23. oinarria.- Dokumentazio espezifikoa .....	26
24. oinarria.- Diruz lagundu daitezkeen gastuak .....	28
1. lerroa .....	28
2. lerroa .....	28
Diruz lagun ez daitezkeen gastuak .....	29
25. oinarria.- Onuradunen betebeharrak espezifikoak .....	29
26. oinarria.- Dirulaguntzen intentsitatea eta zenbatekoa .....	29
27. oinarria.- Ordaintzeko eta justifikatzeko modua .....	31

II. NEURRIA: NEKAZARITZAKOAK EZ DIREN ENPRESETAN ETA NEKAZARITZA DIBERTSIFIKAZIOAN INBERTSIOAK EGITEN LAGUNTZEKOA.....	33
28. oinarria.- Neurriaren deskribapena.....	33
29. oinarria.- Pertsona onuradunak .....	34
30. oinarria.- Hautagarritasun baldintzak .....	34
31. oinarria.- Dokumentazio espezifikoa .....	35
32. oinarria.- Diruz lagun daitezkeen gastuak.....	36
33. oinarria.- Balorazio irizpideak .....	38
«Nekazaritza dibertsifikazioan» inbertsioak egiteko azpineurriaren irizpideak .....	39
«Nekazaritzakoak ez diren enpresetan» inbertsioak egiteko azpineurriaren irizpideak .....	41
34. oinarria.- Onuradunen betebeharrak espezifikoa .....	44
35. oinarria.- Laguntzaren zenbatekoa .....	44
1. lerroa: Nekazaritza dibertsifikazioan egindako inbertsioak .....	45
2. lerroa: «Nekazaritzakoak ez diren enpresetan» egindako inbertsioak.....	45
36. oinarria.- Justifikatzea eta ordaintzea .....	46
III. NEURRIA: BESTEREN KONTURA KONTRATATZEKO NEURRIA.....	48
37. oinarria.- Laguntzaren deskribapena .....	48
38. oinarria.- Pertsona onuradunak .....	48
39. oinarria.- Hautagarritasun baldintzak .....	48
40. oinarria.- Dokumentazio espezifikoa .....	49
41. oinarria.- Onuradunen betebeharrak espezifikoa .....	50
42. oinarria.- Laguntzaren zenbatekoa .....	50
43. oinarria.- Dirulaguntza ordaintzea eta justifikatzea .....	51
IV. NEURRIA: GUNEA GAITZEKO NEURRIA .....	52
44. oinarria.- Laguntzaren deskribapena .....	52
45. oinarria.- Erakunde onuradunak.....	52
46. oinarria.- Hautagarritasun baldintzak .....	53
47. oinarria.- Dokumentazio espezifikoa .....	53
48. oinarria.- Diruz lagun daitezkeen gastuak.....	54
49. oinarria.- Balorazio irizpideak .....	56
50. oinarria.- Onuradunen betebeharrak espezifikoa .....	58
51. oinarria.- Laguntzaren zenbatekoa .....	58
I. ERANSKINA ESKU HARTZEN DEN LURRALDEKO UDALERRIEN ZERRENDA .....	61
II. ERANSKINA: DEFINIZIOAK .....	88

## 1. oinarria.- Xedea eta izaera

Deialdi honen xedea da Toki Garapen Parte Hartzaileko Estrategian (LEADER ikuspegia) zehaztutako helburuak betetzera bideratutako dirulaguntzen deialdia egitea. Deialdia Landaren eta Itsasertzaren Garapeneko eta Europar Politiketako zuzendariaren 2023ko abuztuaren 2ko Ebazpenaren bidez onetsi zen, 2023-2027 aldirako Nekazaritza Politika Bateratuaren Plan Estrategikoan (NPBPE) zehaztutakoaren arabera (plana Batzordearen 2022ko abuztuaren 31ko 6017 Erabakiaren bidez onartu zen), eta gerora lau aldiz aldatu zen C (2023) 5746, C (2024) 6133, C (2025) 5713 eta C (2025) 8557 erabakien bidez.

Honako hauek dira deialdi honen xede neurriak:

- I) Ekintzailtzarako eta barne ekintzailtzarako neurria.
- II) Nekazaritzakoak ez diren enpresetan eta nekazaritza dibertsifikazioan inbertsioak egiten laguntzeko neurria.
- III) Besteren kontura kontratatzeko neurria.
- IV) Guneak gaitzeko neurria.

Deialdi honen esparruan ematen diren laguntzak itzuli behar ez diren horietakoak izango dira.

## 2. oinarria.- Eremu geografikoa

Aplikazio eremu geografikoak I. Eranskinean identifikatu eta jasotako lurralde osoa hartuko du barne.

Bestalde, Partzuergoak landa eremutzat hartzen direnez, eta horien ezaugarri eta berezitasunengatik, gune horietan egingo diren jarduera ekonomikoko proiektuak babestuko dira. Partzuergoek bere mugape propioa dute, eta bakoitza unitate bakartzat hartuko da. Entitate horiek ez dute erroldatutako populaziorik; hortaz, adierazleak ezin izan dira aplikatu gainerakoetan bezala, eta, beraz, V2 zaurgarritasun-mailako eremutzat hartuko dira proiektu horiek aztertu ahal izateko, Euskal Autonomia Erkidegoan Nekazaritza Politika Erkidearen 2023-2027 Plan Estrategikoa ezartzeko eta landa-eremuen karakterizazioa finkatzeko den maiatzaren 28ko 66/2024 Dekretuaren 90.d) artikuluaaren arabera.

I. eranskinean jasotako erakunde bakoitzaren muga geografikoak kontsultatu ahal izateko, GeoEuskadi bisorean ([GeoEuskadi bisorean](#)) sartu, eta geruza hauek aktiba daitezke:

1. Nekazaritza
2. 2023-2027ko landa karakterizazioa
  - Zure erakundea landa eremukoa den egiaztatzea "Landa eremuen oinarritzko mapa" geruzarekin. Landa erakundeak berde ilunean agertzen direnak dira.
  - Zure erakundea landa eremukoa bada, kontsultatu kalteberatasun maila "Sustapen eta dibertsifikazio ekonomikoa" geruzarekin.

LEADER eremuak bere baitan biltzen ditu "Arreta Bereziko Eremu" gisa sailkatutako udalerrriak (K1) eta K2, K3 eta K4 gisa sailkatutako landa erakundeak. Azken kasu horretan (K4) hiri entitateetako landa eremuak baztertuta geratzen dira ("Landa eremuen oinarritzko

mapa" geruzaren kolore berde argia).

### 3. oinarria.- Baliabide ekonomikoak

Deialdiari lotutako baliabide ekonomiko guztien banaketa (6.391.354,00 €), osorik Euskal Autonomia Erkidegoko Aurrekontu Orokorren kargura eman beharrekoa, Batzordeak onartutako finantzaketa gehigarri gisa:

Laguntza mota	2026	2027	GUZTIRA
<i>Ekintzailtza eta barne ekintzailtza</i>	174.155,00	625.845,00	800.000,00
<i>Nekazaritzakoak ez diren enpresetarako eta nekazaritza dibertsifikaziorako inbertsioak</i>	1.043.044,00	3.748.310,00	4.791.354,00
<i>Besteren kontura kontratatzea</i>	43.540,00	156.460,00	200.000,00
<i>Guneak gaitzea</i>	130.615,00	469.385,00	600.000,00
<b>Guztira</b>	<b>1.391.354,00</b>	<b>5.000.000,00</b>	<b>6.391.354,00</b>

Eman beharreko laguntzen guztizkoak ez ditu gaitutako indarreko legeriaren arabera aurrekontu aldaketak onartuz gero eguneratzeak eragindako baliabideak edo zenbatekoa. Gehikuntza hori gertatzen bada, laguntzak emateko prozedura ebatzi aurretik, Elikadurako eta Landa Garapenerako sailburuordearen dagokion ebazpena emango da.

### 4. oinarria.- Onuradun izateko betekizun orokorrak

Laguntza hauen onuradun izango dira: pertsona fisiko edo juridikoak, publikoak edo pribatuak, nortasun juridikoa dutenak edo ez dutenak, edo edozein motatako unitate ekonomiko edo ondare bereizia dutenak, baldin eta, nortasun juridikorik ez izan arren, aurreikusitako proiektuak eta jarduerak egin badituzkete. Azken kasu horretan, onuradun gisa hartuko dira proiektu eta jarduera horietan parte hartzen duten pertsona fisiko edo juridiko guztiak, pribatuak edo publikoak, eta oinarri hauetan eta horiek garatzeko arau aplikagarrietan jasotako betekizun eta baldintza guztiak bete beharko dituzte.

Legezko<sup>1</sup> betebeharez gain, aurreko apartatuan adierazitako pertsonen eta proiektuen hauek bete beharko dituzte:

- Amaituta ez egotea diruz laguntzekoak diren gastua eta inbertsioa, eskabidea aurkeztzen denean. In situ egindako ikuskapen baten bidez egiaztatuko da egoera hori

<sup>1</sup>Dirulaguntzen Araubidea Erregulatzeko abenduaren 21eko 20/2023 Legea, Emakumeen eta gizonen ordainsari-berdintasunari buruzko urriaren 13ko 902/2020 Errege Dekretuan jasota daudenak, bai eta laguntza-lerro bakoitzerako berariaz ezarrita daudenak.

II. eta IV. neurrien «inbertsioetarako/gastuetarako»; gehienez ere, 15 laneguneko epean egingo da laguntza-eskaera sartzan denetik aurrera, eta kontrol-akta bat egingo da ziurtatzeko eragiketa ez dela fisikoki osatu edo osorik gauzatu, dagozkion ordainketak egin diren ala ez kontuan hartu gabe.

Lekuan bertan egindako ikuskapen bisual baten bidez ikusi ezin diren gastuen kasuan, alderdi horiek justifikazioa egiten den unean faktura bidez egiaztatuko dira. Espedientean jaso beharko dira laguntza eskaera aurkeztu ondorengo data daukan gastuaren egiaztagiria.

Aipatutako 15 eguneko epea luzatu ahal izango da Landa Garapeneko eta Europar Politiketako zuzendariaren ebazpen bidez, salbuespen gisa, eskaera bolumenaren eta zerbitzuaren beharren arabera.

- Itzultze prozeduretako edo zehapen prozeduretako kantitate zehatzen ordainketari dagokionez egunean egotea, Euskal Autonomia Erkidegoko Administrazioak edo haren mendeko erakundeek emandako laguntzen edo dirulaguntzen esparruan. Obligazio horien ordainketak egunean dituztela ulertuko da, baldin eta zorrak geroratuta eta zatituta badaude, eta, gainera, gaineratutako zor, interes eta gastu guztiak estaliko dituen bermea eratu bada.
- Enpresa krisialdian ez egotea, krisialdian dauden enpresa ez-finantzarioak salbatzeko eta berregituratzeko estatu laguntzei buruzko zuzendaria ezarritako definizioaren arabera (2014/C 249/01).
- Edozein administrazio publiko edo erakunde publiko zein pribatutatik dirulaguntza, laguntza, diru sarrera edo bestelako baliabide ekonomikorik eskatu duen edo ez, jaso duen edo ez jakinaraztea, diruz lagun daitekeen gastu bererako.
- Berreskuratze agindu baten menpe ez egotea, Europako Batzordeak aurretiaz erabaki badu laguntza bat legez kanpoko eta barne merkatuarekin bateraezina dela.
- Pertsona juridikoen kasuan, legez erabakia edo horretarako bidean egotea, eta dagokion Erregistroan inskribatuta edo inskribatzeko bidean egotea.
- Nekazaritzaren arloan jarduten duten profesional, enpresa edo bestelakoen elkarte edo erakundeak badira, emakumeen presentzia orekatua izatea zuzendaritza organoetan.
- 50 langile baino gutxiagoko enpresak badira, Soldata Erregistroa edukitzea.

Indarrean dagoen legediaren<sup>2</sup> arabera, ezin izango dira onuradun izan egoera hauetako batean dauden entitateak:

- a) Laguntza edo dirulaguntza publikoak lortzeko aukera galtzea dakarren epai irmo bidez kondenatua izatea, honako delitu hauetakoren bat egiteagatik: prebarikazioa, funtzionario eroskeria, ondasun publikoak bidegabe erabiltzea, eragimen trafikoa, iruzurrak eta legearen aurkako ordainarazpenak edo hirigintza delituak.
- b) Hartzekodunen konkurtso boluntarioa deklaratzeko eskaria egin badute; edozein prozeduratan kaudimengabetzat jo badituzte; hartzekodunen konkurtsoan

<sup>2</sup>20/2023 Legea, abenduaren 21eko, Dirulaguntzen Araubidea Erregulatzekoa, 13. artikulua.

deklaratuta badaude, salbu eta eraginkortasuna hitzarmen bidez bereganatu badu; epailearen esku-hartzearen menpe badaude edo legediaren<sup>3</sup> arabera desgaituta badaude, hartzekodunen konkurtsoa kalifikatzeko epaian finkatutako desgaitze-aldi hori oraindik amaitu gabe egonik.

- c) Administrazioarekin egindako kontraturen bat ebazpen irmo bidez indargabetu zaienak, errudun deklaratu izan den arrazoiagatik.
- d) Pertsona fisikoa, merkataritza-sozietateen administratzaileak edo beste pertsona juridiko batzuen legezko ordezkariak dutenak sartuta egotea indarreko legean<sup>4</sup> aurreikusitako bateraezintasun-araubidearen kasuren batean, edo aipatutako legerian<sup>5</sup> araututako hautapen bidezko edozein kargu izatea, legeria horretan edo gai horiek arautzen dituen autonomia-erkidegoko araudian ezarritako baldintzetan.
- e) Egunean ez izatea indarrean dauden xedapenek<sup>6</sup> ezarritako zerga-betebeharrak edo Gizarte Segurantzarekikoak, bai eta Euskadiko Aurrekontu Orokorren kargura ematen diren laguntzen eta dirulaguntzen esparruko dirulaguntzak itzultzeari dagozkion betebeharrak ere.
- f) Egunean ez izatea dirulaguntzak<sup>7</sup> itzultzeko betebeharrak, bai eta Euskadiko Aurrekontu Orokorren kargura ematen diren laguntzen eta dirulaguntzen esparruko dirulaguntzak itzultzeari dagozkion betebeharrak ere.
- g) Epaia irmo bidez zigortua izatea, eta, ondorioz, dirulaguntzak lortzeko aukera gabe geratzea. Zehatzago esanda, pertsona juridikoren bat zigortua izaten bada sexu diskriminazioagatik edo gizonen eta emakumeen arteko berdintasunari buruzko araudia ez betetzeagatik administrazio legeriaren edo Zigor Kodearen arabera, pertsona juridiko hori ezin izango da dirulaguntzen onuradun izan zigorra betetzen duen denboran.
- h) Zehatuta egotea legerian<sup>8</sup> aurreikusitako arau-hauste astun edo oso astunagatik, administrazio-bideko ebazpen irmo baten bidez, harik eta behar diren neurri zuzentzaileak gauzatu eta zehapena ordaindu arte.
- i) Desgaitasuna duten pertsonentzat legez gorde behar den lanpostu kuota ez betetzea eta kuota betetzeko neurri alternatiboak martxan jarrita daudela egiaztatzen duen agiririk ez aurkeztea.

<sup>3</sup> 22/2003 Legea, uztailaren 9koa, Konkurtsoari buruzkoa

<sup>4</sup> Administrazio Publikoen Zerbitzuko Langileen Bateraezintasunei buruzko abenduaren 26ko 53/1984 Legea, eta Kargu Publikodunen Jokabide Kodea eta Haien Interes Gatazkak arautzen dituen ekainaren 26ko 1/2014 Legea

<sup>5</sup> 5/1985 Lege Organikoa, ekainaren 19koa, Hauteskunde Araubide Orokorri buruzkoa.

<sup>6</sup> Ekonomia eta Ogasuneko sailburuaren 2023ko otsailaren 13ko Aginduaren arabera (zerga-betebeharrak eta Gizarte Segurantzarekikoak betetzen direla egiaztatzeari buruzkoa).

<sup>7</sup> Ekonomia eta Ogasuneko sailburuaren 2023ko otsailaren 13ko Aginduaren arabera (zerga-betebeharrak eta Gizarte Segurantzarekikoak betetzen direla egiaztatzeari buruzkoa).

<sup>8</sup> Hondakinak eta Lurzoru Kutsatuak arautu eta Ekonomia Zirkularra bultzatzeko apirilaren 8ko 7/2022 Legea, edo Euskadiko Ingurumen Administrazioaren abenduaren 9ko 10/2021 Legea.

- j) LGTBIfobia egin, bultzatu edo sustatu izana, bihurketa terapiak sustatzea edo egitea barne.
- k) Ezingo dira onuradun izan legedia<sup>9</sup> aurreikusitako taldeak, baldin eta haien kideetako batek aurreko apartatuan adierazitako debekuren bat badu.
- l) Dirulaguntzak jasotzeko debekuek honako enpresa hauei ere eragingo diete: horiek zuzentzen dituzten pertsonak edo beste inguruabar batzuk direla-eta, pentsa badaiteke –eraldaketa, bat egite edo ondorengotzaren ondorioz– beste enpresa batzuen jarraipena edo deribazioa direla, eta horietan ere pertsona edo inguruabar horiek gertatu badira.
- m) Ezin dira inola ere deialdi honetan araututako dirulaguntzen onuradun izan legerian<sup>10</sup> aurreikusitako debeku-kausetan sartuta dauden elkarteak.
- n) Era berean, ezingo dira onuradun izan inskripzio-prozedura administratiboa eten zaien elkarteek ez-zilegitasun penalaren zantzu arrazionalen ondorioz, legedian<sup>11</sup> xedatutakoa aplikatzeko, harik eta dagokion erregistroan inskribatzea ahalbidetzen duen ebazpen judicial irmoa eman arte.
- o) 30.000 eurotik gorako dirulaguntzetarako, eskatzaileak merkataritza eragiketetan berankotasunaren aurkako neurriak ezartzen dituen abenduaren 29ko 3/2004 Legearen aplikazio eremuan sartzen diren subjektuak baino ez direnean, ezingo dira onuradun izan lege horretan aurreikusitako ordainketa epeak betetzen ez dituzten enpresak.

Kontabilitateko araudiaren arabera galdu-irabazien kontu laburtua aurkez dezaketen sozietateek egiaztatuko dute hori, lege honen Erregelamenduaren 26. artikuluan aurreikusitakoari jarraikiz. Kontabilitateko araudiaren arabera galdu-irabazien kontu laburtua aurkeztu ezin duten sozietateek ordaintzeko legezko ordainketa epeak betetzen dituztela egiaztatu behar dute, Kontu Auditoreen Erregistro Ofizialean inskribatutako auditore batek emandako ziurtagiriaren bidez. Ziurtagiri horrek kontuan hartuko du enpresa bezeroaren ordainketen benetako epea, enpresa hornitzaileak alde aurretik kobratzeko edozein finantzaketa alde batera utzita.

b), d), e), f) eta j) puntuetan jasotako debekuak automatikoki hartuko dira aintzat, eta bere horretan iraungo dute kasu bakoitzean zehaztutako inguruabarrak mantentzen diren bitartean.

a), g), h) eta i) puntuetan jasota dauden debekuak automatikoki hartuko dira aintzat, eta epai edo ebazpen irmoak ezarriko du debekuen hedadura zein den. Halakorik ez badago, debekuen hedadura erregelamenduz erabakitako prozeduraren bidez ezarriko da, baina ezingo du bost urte baino gehiago iraun, epai irmorik ez badago.

c) letran ezarritako debekuen egiaztapena eta irismena legerian<sup>12</sup> ezarritakoaren arabera zehaztuko da.

<sup>9</sup> Dirulaguntzei buruzko azaroaren 17ko 38/2003 Lege Orokorrak, 11.3 artikuluan, bigarren paragrafoan.

<sup>10</sup> 1/2002 Lege Organikoa, martxoaren 22koa, Elkartzeko Eskubidea arautzen duena, 4. artikulua, 5. eta 6. apartatuak.

<sup>11</sup> 1/2002 Lege Organikoa, martxoaren 22koa, Elkartzeko Eskubidea arautzen duena, 30.4. artikulua.

<sup>12</sup> Sektore Publikoko Kontratuen azaroaren 8ko 9/2017 Legearen 71 d) artikulua, Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2014ko otsailaren 26ko 2014/23/EB eta 2014/24/EB Zuzentarauen transposizioa egiten duena Espainiako ordenamendu juridikora.

Pertsona onuradun izatea galarazten duten debeku egoeretan ez daudela frogatzeko, bide hauek dituzte pertsona edo erakunde horiek: lekukotza judiziala, ziurtagiri telematikoak edo datu transmisioak, ekainaren 20ko 91/2023 Dekretuaren arabera, herritarrentzako arreta integral eta multikanala eta bitarteko elektronikoen edo ziurtagiri administratiboen bidez zerbitzu publikoetarako sarbidea arautzen duena, kasuen arabera, eta dokumentu hori agintari eskudunak eman ezin duenean, administrazio agintaritza edo notariotza publiko batean egindako erantzukizunpeko adierazpen batekin ordezkatu ahal izango da.

## 5. oinarria.- Eskaerak, agiriak eta horiek aurkezteko epea

Bitarteko elektronikokoak erabilia aurkeztuko dira eskabide guztiak, Euskal Autonomia Erkidegoaren Administrazio Publikoaren egoitza elektronikoa: <https://www.euskadi.eus/hasiera>, legedian<sup>13</sup> xedatutakoa betetzeko.

Eskaerak aurkezteko, eredu normalizatua erabili beharko da, Euskal Autonomia Erkidegoko Administrazio Publikoaren egoitza elektronikoa eskuragarri dagoena. I, II, III eta IV. neurrietan araututako laguntza lerro bakoitzari pertsona interesdunek nahitaez erabili beharreko eskaera eredu zehatz bat dagokio:

- LEADER 2026 Programa I. neurria - Ekintzaitzarako eta barne ekintzaitzarako neurria  
<https://www.euskadi.eus/zerbitzuak/1050943>
- LEADER 2026 Programa II. neurria - Nekazaritzakoak ez diren enpresetan eta nekazaritza dibertsifikazioan inbertsioak egiten laguntzeko neurria  
<https://www.euskadi.eus/zerbitzuak/1050944>
- LEADER 2026 Programa III. neurria - Besteren kontura kontratatzeko neurria  
<https://www.euskadi.eus/zerbitzuak/1050941>
- LEADER 2026 Programa IV. neurria - Guneak gaitzeko neurria  
<https://www.euskadi.eus/zerbitzuak/1050942>

Eskaeraren ondorengo izapideak elektronikoki egiteko, Euskal Autonomia Erkidegoko Administrazio Publikoaren egoitza elektronikoa sartu beharko da, «Nire karpeta» atalean: <https://www.euskadi.eus/nire-karpeta/web01-sede/eu/>

Eskaerak, erantzukizunpeko adierazpenak, justifikazioak eta gainerako agiriak izapidetzeko moduari buruzko zehaztasunak Euskal Autonomia Erkidegoko Administrazio Publikoaren egoitza elektronikoa daude eskuragarri.

<sup>13</sup>Herritarrei arreta integral eta multikanala emateko eta zerbitzu publikoak bitarteko elektronikoz irispidean izateko ekainaren 20ko 91/2023 Dekretuaren 15.1.a) artikulua.

Eskaera ordezkari baten bitartez egiten bada, herri administrazioen araubide juridikoari eta administrazio prozedura erkideari buruzko urriaren 1eko 39/2015 Legeko 5. eta 6. artikuluetan xedatutakoaren arabera egiaztatu beharko da ordezkari, ahalordeen erregistro elektronikoen bitartez: <https://www.euskadi.eus/ahalordeen-erregistro-elektronikoa/web01-sede/eu/>

Zentzu horretan, eta deialdi honen esparruan, ordezkari egiaztatuta dago Euskal Autonomia Erkidegoko Administrazio Publikoaren ahalordeen erregistro elektronikoa inskribatuta badago (<https://www.euskadi.eus/ahalordeen-erregistro-elektronikoa/web01-egoitza/eu/>). Ordezkari erregistro horretan inskribatuta ez badago, borondatezko ordezkari emateko inprimaki normalizatu betez (<https://www.euskadi.eus/eusko-jaurilaritza/-/eskabidea/borondatezko-legezko-ordezkaritza-egilestea-inprimaki-normaldua/>) edo zuzenbidean onartutako beste edozein modutara egiaztatu beharko da ordezkari.

Eskaerari honako agiri hauek erantsi beharko zaizkio:

- Hirugarrenaren alta, baldin eta azken bost urteetan Eusko Jaurlaritzari beste laguntzarik eskatu ez bazaio edo lehen aurkeztutakoa aldatu nahi bada. Elektronikoki izapidetu ahal izango da dagokion zerbitzuaren bidez, Euskal Autonomia Erkidegoko Administrazio Publikoaren egoitza elektronikoa eskuragarri dagoen zerbitzuaren bidez alegia: <https://www.euskadi.eus/hirugarrenaren-datuen-aldaketa/web01-tramite/eu/>. Gainerako izapideetarako bezala, izapidetze elektronikora behartuta dauden pertsonak eta erakundeak ere zerbitzu hori erabili beharko dute hirugarrenaren alta lortzeko. Pertsona juridikoek ahalorde eskritura, edukiz gero, entitatearen eratze eskritura eta estatutuak aurkeztu beharko dituzte, betiere dagokien erregistroko zigiluarekin.
- Enpresak:
  - Eratze eskritura + Estatutu sozialak + Dagozkion erregistro publikoetako inskripzioa.
  - Hala badagokio, sozietateen gaineko zerga (200 eredu), mikroenpresen eta enpresa txiki eta ertainen definizioari buruzko Europako Batzordearen 2003ko maiatzaren 6ko Gomendioan xedatutakoa betetzen dela egiaztatzeko.
- Nekazaritza dibertsifikatzeko neurriak eskatzen dituzten enpresak:
  - Zuzendaritza-organoaren plantilla eta osaera jasotzen dituen dokumentua, sexuaren arabera berezita.
- Lerro bakoitzeko zehaztu diren betekizun orokorrak eta zehatzak betetzen direla jasotzen duen erantzukizunpeko adierazpena.
- Berdintasun Plana, 50 langile baino gehiago dituen enpresa bada.

Zuzendaritzak automatikoki bereganatuko du zerga betebeharren, Gizarte Segurantzaren, NAN identitatearen, errolda ziurtagiriaren eta ekonomia jardueren gaineko zergaren (EJZ) jakitun dela adierazten duen akreditazioa. Dena den, eskatzaileak dokumentazio hori ez

aurkeztea erabaki ahal izango du, eta, horretarako, adierazitako dokumentazioa<sup>14</sup> aurkeztu beharko du

Legedia<sup>15</sup> betetzeko, eskatzaileek administrazio honetan edo beste edozein administrazio publikotan aurkeztu badute eskatutako dokumentazioa, eta aldaketarik ez dela egin berariaz adierazten bada, ez dute aurkeztu beharko dokumentazio hori, erreferentziazko legediarekin<sup>16</sup> bat etorriz.

Alabaina, dokumentu horiek noiz eta zer administrazio-organotan aurkeztu dituzten adierazi beharko dute. Prozedurak eskatzen dituen datu eta dokumentuak kontsultatu edo bilduko eta egiaztatuko ditu Administrazioak, eta ez da interesdunen adostasunik eskatuko legedian<sup>17</sup> jasotako kasuetan.

Dirulaguntza-eskaera aurkezteak berarekin dakar eskatzaileak baimena ematea landa-garapenaren arloan eskumena duen zuzendaritzak zuzenean jaso dezan beste edozein administrazio publikok egindako dokumentazio guztia<sup>18</sup>.

Dena den, pertsona interesdunak horren aurka egon daitezke. Hala bada, baimena ez emateko arrazoiak argi eta garbi aurkezteko eskatuko zaie, eta tratamenduaz arduratzen denak aztertuko ditu arrazoiak. Behin baimena ematearen aurka azalduta, pertsona interesdunek agiriak aurkeztu beharko dituzte, eta eskaera jasoko duen organoak haiek egiaztatzeko ahalmena izango du.

Eskabidea nahi den hizkuntza ofizialean aurkeztu ahal izango da, eskatutako dokumentazioarekin batera. Era berean, laguntzen eskaeratik datozen jarduketetan, eta prozedura osoan, entitate eskatzaileak aukeratutako hizkuntza erabiliko da, eta aldatzea eskatu ahalko du prozeduran zehar, legedian<sup>19</sup> xedatutakoaren arabera.

Proiektu baten fase bat eskatzen bada, eskaeraren tituluan inbertsioaren xede den faseari erreferentzia egin beharko zaio, eta dokumentazioak bat etorri beharko du adierazitako fasearekin.

Eskaerak aurkezteko epea hilabetekoa izango da, deialdi hau Mendineten webgunean argitaratzen den egunaren biharamunetik hasita. Euskal Herriko Agintaritzaren Aldizkarian ere argitaratuko da deialdia.

Eskabideak ezarritako betekizun guztiak betetzen ez baditu, interesdunari eskatuko zaio hutsa zuzentzeko edo beharrezko agiriak eransteko jakinarazten zaionetik hamar egun balioduneko epean; halaber, adieraziko zaio horrela egin ezean atzera egin duela ulertuko

<sup>14</sup>Ekonomia eta Ogasuneko sailburuaren 2023ko otsailaren 13ko Aginduarekin bat etorriz, Euskal Autonomia Erkidegoko Aurrekontu Orokorren kontura ematen diren laguntzen eta dirulaguntzen esparruan zerga-betebeharrak eta Gizarte Segurantzarekikoak betetzen direla egiaztatzeari buruzkoa baita.

<sup>15</sup>Herritarrei arreta integral eta multikanala emateko eta zerbitzu publikoak bitarteko elektronikoz irispidean izateko ekainaren 20ko 91/2023 Dekretuaren 9. artikulua.

<sup>16</sup>Administrazio Publikoaren Administrazio Prozedura Erkidearen urriaren 1eko 39/2015 Legearen 28. artikulua, 3. paragrafoa.

<sup>17</sup>Euskal Sektore Publikoaren maiatzaren 12ko 3/2022 Legearen 72.1 artikulua.

<sup>18</sup>Administrazio Publikoaren Administrazio Prozedura Erkidearen urriaren 1eko 39/2015 Legearen 28. artikulua, 2. paragrafoa.

<sup>19</sup>Euskararen Erabilera Normalizatzeko azaroaren 24ko 10/1982 Oinarrizko Legea, eta Herritarrei arreta integral eta multikanala emateko eta zerbitzu publikoak bitarteko elektronikoz irispidean izateko ekainaren 20ko 91/2023 Dekretuaren 10. artikulua.

dela<sup>20</sup>, hirugarren baten altaren kasuan izan ezik, aldez aurreko ebazpena eman beharko baita legeriaren<sup>21</sup> arabera.

Edonola ere, beharrezkoak diren bestelako argibide eta/edo agiri osagarriak eskatu ahal izango zaizkio eskatzaileari, aurkeztutako eskaeran adierazitakoa behar bezala ulertzeko, ebaluatzeko eta eskaera izapidetzeko.

## 6. oinarria.- Laguntzen kudeaketa

Landa Garapeneko eta Europar Politiketako zuzendaritza izango da programa modu efizientean, eraginkorrean eta egokian kudeatzeko arduraduna. Dena den, kudeaketa horretako zenbait fase «Mendinet landa garapenaren aurrerapenerako elkarteari» bideratuko zaizkio

Oinarri arautzaile batzuk onartzen dituen partaidetzazko toki-garapeneko estrategiak eta tokiko ekintza-taldeak hautatzeko 2023ko maiatzaren 9ko Aginduaren IV. eranskinean daude jasota kudeatzeko prozedurari buruzko arau orokorrak; agindu horri beste idazketa bat eman zaio Elikadura, Landa Garapen, Nekazaritza eta Arrantzako sailburuaren 2025eko maiatzaren 21eko Aginduaren bidez.

Deialdi honetan araututako laguntza lerro bakoitza esleitzeko prozedura norgehiagoka izango da.

Eman beharreko hasierako laguntzaren zenbatekoa kalkulatzeko, aurkeztutako proiektuak konparatuko dira, eta laguntza mota bakoitzerako zehaztu diren irizpideak eta balorazioa aplikatuko zaizkie.

Horren ondoren, 3. oinarrian jasotako laguntza mota bakoitzeko aurkeztutako proiektuen zerrenda egingo da, puntu gehien duenetik puntu gutxien duenera ordenatuta edo, hala badagokio, zehaztutako lehentasun sistemaren arabera. Inbertsio-neurriari dagokionez, lehentasuna emango zaie nekazaritzaren dibertsifikaziorako proiektuei gainerakoen aurrean. Gero, esleitu beharreko laguntzen zenbatekoa zehaztuko da, adierazitako ordenari jarraituz. Zerrenda bakoitzeko azken laguntzari dagokionez, proposamena diru kantitate erabilgarria baino handiagoa bada, ez da laguntzarik emango, eta beste laguntza mota batzuetara bideratutako funtsak handituko dira kantitate horrekin, premien arabera.

Edonola ere, aurreko paragrafoko araua aplikatzean lortzen den zenbatekoa laguntza eskaeran zehaztutakoa baino handiagoa bada, eskaeran zehaztutako zenbatekoa emango da.

Lau laguntza neurrietakoetako bati dagokion kopurua agortzen ez bada, soberakina gainerakoen artean banatu ahal izango da, lehentasun ordena honetan:

1. Ekintzailtza eta barne ekintzailtza
2. Guneak gaitzea
3. Inbertsioak (dibertsifikazioa nekazaritzan eta nekazaritzakoak ez diren enpresetan)

<sup>20</sup> Administrazio Publikoaren Administrazio Prozedura Erkidearen urriaren 1eko 39/2015 Legearen 68. artikulua.

<sup>21</sup> Administrazio Publikoaren Administrazio Prozedura Erkidearen urriaren 1eko 39/2015 Legearen 21. artikulua.

#### 4. Kontratazioa

Baldin eta, aurrekoa aplikatu eta gero, aurrekontu zuzkidura geratzen bada, baina zuzkidura hori aurrekontu ezagatik laguntzarik gabe uztea proposatu den puntuazio handieneko espedientean aurreikusitako kopurua baino txikiagoa bada, laguntza murrizketa aplikatu ahal izango da gainerako aurrekontu zuzkidurarekiko modu proportzionalan. Horri espediente murriztua esaten zaio.

Halakoetan, onuradun izan litekeen entitateari behin-behineko ebazpen proposamena jakinaraziko zaio; lortutako puntuazioa eta emango litzaiokeen laguntza kopuru berria zehaztuko zaizkio. Entitate interesdunak emandako epean bere onespena jakinarazten ez badu, modu berean jokatuko da aurrekontu ezagatik laguntzarik gabe uztea proposatu den puntuazio handieneko hurrengo espedientearekin.

Era berean, laguntzaren lehen esleipena egin eta hiru hilabeteko epean emandako zenbatekoak gutxitzen badira edo dirulaguntza jasotzeko eskaerari uko egiten bazaio, zenbateko horiek honako hauei esleituko zaizkie, hurrenkera zorrotz gordeta: dagokion laguntza motaren kreditu faltagatik laguntzarik jaso ezin izan duten eskaerei, betiere Euskadiko aurrekontu araubidearen arloan indarrean diren lege xedapenen testu bategina onartzen duen eta Euskal Autonomia Erkidegoko sektore publikoko fundazio eta partzuergoei aplikatu beharreko aurrekontu araubidea arautzen duen maiatzaren 24ko 1/2011 Legegintza Dekretuan ezarritako muga barruan.

Behin-behineko ebazpen proposamena

1.- Espedientea eta Balorazio Batzordearen txostena kontuan hartuta, behin-behineko ebazpen proposamena egingo da. Ebazpen proposamena behar bezala arrazoitua egongo da eta pertsona interesdunei jakinaraziko zaie. Pertsona interesdunek hamar eguneko epea izango dute alegazioak aurkezteko, baldin eta:

- a) prozeduran beste gertaera edo alegazio batzuk eta pertsona interesdunek aurkeztutako frogak ez diren beste frogak batzuk agertzen edo kontuan izaten badira, eta
- b) espedientea "espediente murriztua" bada.

2.- Aurreko paragrafoan aurreikusitako kasuez gainera, aurkeztutako behin-behineko ebazpen proposamena behin betikoa izango da, dirulaguntzen araubidea arautzen duen abenduaren 21eko 20/2023 Legeko 21. artikuluko 3. atalak xedatzen duen moduan.

Egon litezkeen alegazioak aztertu, eta jarraiko paragrafoetan zehaztutako puntuak egiaztatu ondoren, Mendinetek honako informazio hau bidaliko dio landa garapeneko zuzendaritza eskudunari:

- Deialdiaren betekizunak ez betetzeagatik ezestea proposatzen diren eskaeren zerrenda, eta, horrekin batera, ezesteko arrazoia.
- Diruz laguntzea proposatu den proiektuen zerrenda. Bertan adieraziko dira proiektu bakoitzaren puntuazioa, eskatu duen pertsonaren nortasuna, eskatutako

zenbatekoa, diruz lagun daitekeen zenbatekoa eta aplikatu beharreko ehunekoa eta dirulaguntzaren zenbatekoa.

- Atzera egin duten eskaeren ebazpena.

Zuzendaritzak egingo du diruz lagundutako jardueren kontrola eta jarraipena. Horretarako, egokitzat jotzen dituen ikuskapenak egin ahal izango ditu, betiere diruz lagundutako proiektuak egoki gauzatzen direla egiaztatzearen, eta, horretarako, pertsona onuradunek eman egin beharko dute eskatzen zaien informazio eta dokumentazio oro.

Pertsona eskatzaileek dirulaguntzak itzultzeari buruzko betebeharrak betetzen dituztela egiaztatu beharko dute, dirulaguntza emateko ebazpena eman aurretik. Egiaztapen hori egiteko, kontuan hartuko da Ekonomia eta Ogasun sailburuaren 2023ko otsailaren 13ko Aginduak xedatutakoa, hain zuzen ere Euskal Autonomia Erkidegoko aurrekontu orokorren kontura ematen diren laguntzen eta dirulaguntzen esparruan bai zerga betebeharrak eta Gizarte Segurantzarekikoak bai dirulaguntzak itzultzeari buruzkoak betetzen direla egiaztatzeari buruzko Aginduko 7. artikulua xedatutakoa. Era berean, laguntza eskatzaileak landa garapeneko elkarteak badira, zuzendaritza kudeatzaileko zerbitzu teknikoetakoek automatikoki egiaztatuko dute elkarteek zerga betebeharrak eta Gizarte Segurantzarekiko betebeharrak egunean dituztela, bai eta haien IFZ nortasuna zein den ere. Dena den, pertsona interesdunak egiaztatze automatikoaren aurka egon daitezke. Hala bada, beraiek aurkeztu beharko dituzte agiriak.

3.- Dirulaguntzak emateko espedientean organo kudeatzailearen txostena agertuko da, eta txosten horretan organo kudeatzaileak adieraziko du bere esku duen informazioaren arabera pertsona onuradunek dirulaguntzak eskuratzeko bete behar diren baldintza guztiak betetzen dituztela.

4. Behin betiko ebazpen proposamena, ondoren, ebazteko eskumena duen organoari igorriko zaio.

5. Behin-behineko eta behin betiko ebazpen proposamenez ez diote inolako eskubiderik ematen proposatutako pertsona onuradunari Administrazioaren aurrean.

## 7. oinarria.- Laguntzaren zenbatekoa

Laguntzaren zenbatekoa eskaerarekin batera aurkeztutako aurrekontua, proformako fakturak eta/edo fakturak oinarritzat hartuta kalkulatu da, laguntza bakoitzean adierazitako zenbatekoa aintzat hartuta. Baldin eta diruz lagundutako jardueraren behin betiko eta benetako kostua onetsitako gastuaren aurrekontua (laguntza zehazteko baliatzena) baino txikiagoa bada, emandako dirulaguntzaren zenbatekoa txikitu egingo da, dagokion proportzioan, landa garapeneko zuzendaritza eskudunaren likidazio ebazpenaren bidez, eta, gero, dirulaguntzaren ehunekoa oinarri berriari aplikatuko zaio. Diruz lagundutako jardueraren behin betiko kostu erreala handiagoa bada ere, dirulaguntzaren zenbatekoa ez da aldatuko.

Gainfinantzaketarik badagoen edo ez zehazteko, onartutako exekuzio-aurrekontua izango da kontuan, eta ez jarduketaren behin betiko kostua. Gainfinantzaketa dagoen edo ez zehazteko, onartutako gauzatze-aurrekontua izango da kontuan, eta ez jarduketaren behin betiko kostua.

## 8. oinarria.- Ebazpena

Landa garapenaren arloko zuzendaritza eskuduneko titularrak, Mendinetek egindako proposamenak ikusita, ebazpen bakar bat emango du. Ebazpen horrek arrazoituta egon beharko du erabakiak ebazpen proposamenekin bat egiten ez duenean, azken horiek ez baitira lotesleak.

Ebazpenean, dirulaguntzen araubidea arautzen duen abenduaren 21eko 20/2023 Legeko 22.3 artikuluan aurreikusitakoa jaso beharko da:

- Onartutako eskaerei dagokienez:
  - Pertsona onuradunaren izena.
  - Diruz lagundutako proiektua.
  - Diruz lagun daitekeen gastuaren zenbatekoa.
  - Diruz lagundutako zenbatekoa, urtez urte banatuta, eta ordaintzeko modua eta epeak zehaztuta.
  - Aurreikusitako jarduerak gauzatzeko epea.
  - Onuradunari honako agiri hauek aurkezteko betebeharra ezartzen dion klausula bat: erakundearen edo elkartearen eraketa egiaztatzekoa, eta, hala badagokio, proiektua egiteko beharrezkoak diren lizentziak edo baimenak egiaztatzekoak.
  - Deialdirako esteka.
- Onartu ez diren eskaerei dagokienez:
  - Pertsona eskatzaileen izena.
  - Laguntza ukatzeko arrazoiak.

Prozedura ebazteko eta ebatzitakoa jakinarazteko gehieneko epea sei hilabetekoa izango da, deialdi hau MENDINET Landa Garapenaren Aurrerapenerako Elkartearen webgunean argitaratu eta hurrengo egunetik aurrera. Epe hori igaro eta hurrengo apartatuan ezarritako argitalpena egin ez bada, entitate interesdunei ziurtatzen die dirulaguntza emateko eskaera administrazio-isiltasunez ezetsi dela, gora jotzeko administrazio-errekurtsoa jartzearen ondorioetarako<sup>22</sup>.

Lehia-konkurrentziako prozeduraren ebazpena Euskal Herriko Aldizkari Ofizialean argitaratuko da, eta argitalpen horrek jakinarazpen-ondorioak<sup>23</sup> izango ditu. Dena den, interesdun guztiei banaka jakinaraziko zaie ebazpena osorik; horretarako, Euskal Autonomia Erkidegoko Administrazio Orokorren egoitza elektronikoko «Nire karpeta» atalera jo beharko da: <https://www.euskadi.eus/nirekarpeta>. Nolanahi ere, lehenik egiten den jakinarazpenaren data hartuko da jakinarazpen-datatzat.

Laguntza emateko edo ukatzeko ebazpenaren aurka, interesdunak gora jotzeko errekurtsoa aurkeztu ahal izango dio landa-garapenaren arloan eskumena duen sailburuordeari. Horretarako, hilabeteko epea izango du ebazpenaren jakinarazpena jaso eta hurrengo egunetik aurrera, edo edozein unetatik aurrera, administrazio-isiltasunak<sup>24</sup> ondorioak izan eta hurrengo egunetik aurrera.

<sup>22</sup>Dirulaguntzen Araubidea Erregulatzeko abenduaren 21eko 20/2023 Legearen 22.5 artikulua.

<sup>23</sup>Urriaren 1eko 39/2015 Legearen 45.1.b) artikulua.

<sup>24</sup> Administrazio Publikoen Administrazio Prozedura Erkidearen urriaren 1eko 39/2015 Legearen 122. artikulua.

## 9. oinarria.- Onuradunen betebeharrak orokorrak

Onuradunek laguntza lerro bakoitzaren betebeharrak espezifikokoak bete beharko dituzte, bai eta honako hauek ere:

- Emandako dirulaguntza onartzea. Alde horretatik, dirulaguntza eman izanaren jakinarazpena jaso eta hamabost eguneko epean onuradunek ez badiote berariaz uko egiten, onartu egiten dutela ulertuko da.
- Dirulaguntza eman zaion xederako erabiltzea, dirulaguntza emateko edo, hala badagokio, likidatzeko ebazpenean ezarritako baldintzak eta epeak betez.
- Laguntzaren xede izan den gastua dirulaguntza emateko ebazpenean edo, egonez gero, luzapeneko ebazpenean jasotzen den epean egitea.
- Dirulaguntzaren xede diren inbertsioak mantentzea, deialdi honen laguntza lerro bakoitzerako atalen arabera. Epe horretan, onuradunak dirulaguntza eman zitzaion helbururako erabili beharko ditu ondasunak. Erregistro publiko batean inskriba daitezkeen ondasunen kasuan, gutxienez bost urtekoa izango da, eta gainerako ondasunen kasuan, gutxienez bi urtekoa.
- Zuzendaritzari, <https://www.euskadi.eus/nire-karpeta/web01-egoitza/eu/> bidez, inbertsioa osorik edo partzialki gauzatu dela jakinaraztea, eta haren esku uztea inbertsioak eta gastuak egin dituztela egiaztatzeko dokumentazio guztia.
- Pertsona onuradunek behar bezala jakitera eman beharko dute jarduketari baliabide publikoen bidez finantzatu izan dela, gardentasunari buruzko legeriak xedatutako moduan. Zehatzago esanda, informazio, publizitate eta ikusgaitasunari dagokienez, modu honetan eman beharko dute ezagutzera NPBPE Nekazaritza Politika Bateratuaren Plan Estrategikoaren laguntza:
  - a) Entitate onuradunen web orri ofizialean, halako web orria baldin bada, beren sare sozialetako kontu ofizialetan eragiketaren deskribapen labur bat azalduko dute laguntza mailaren neurrian, eta beren helburuak eta emaitzak adieraziko dituzte.
  - b) Adierazpen bat jarriko dute, ikusteko moduan, laguntza nabarmenduz, eragiketa gauzatzekoan prestatuko diren komunikazio dokumentuetan eta materialetan, baldin horiek publikoari edo partaideei zuzenduta baldin badaude.
  - c) Baldin eta eragiketa eraikuntzako azpiegiturak edo jarduketak finantzatzeko bada eta eragiketen gastu publikoa 50.000 eurokoa baino handiagoa bada, azalpen plaka bat edo pantaila elektronikoa baliokide bat ipiniko dute proiektuari buruzko informazioarekin. Gastu publikoa 10.000 eurokoa baino handiagoa bada, gutxienez A3 tamainako kartel bat ipiniko dute publikoak erraz ikusteko leku batean, eragiketari buruzko informazioarekin.
- Jarduerarekin lotutako komunikazio guztietan, hizkuntza inklusiboa erabiliko da irudietan zein testuetan, Emakumeen eta Gizonen Berdintasunerako eta Emakumeen

aurkako Indarkeria Matxistarik gabeko Bizitzetarako Legearen testuategina onartzen duen martxoaren 16ko 1/2023 Legegintzako Dekretuan xedatutakoa beteko da.

- Eskatutako informazio guztia ematea landa garapenaren arloan eskumena duen zuzendaritzari eta Herri Kontuen Euskal Epaitegiari, horiek ikuskatu ditzaten laguntzak zertarako erabili diren eta laguntzen bidez bete nahi ziren helburuak bete diren.
- Eskura izatea merkataritza legeriak eta kasu bakoitzean onuradun bakoitzari aplikatu dakioken sektoreko legeriak eskatutako terminoetan behar bezala ikuskatutako kontabilitate liburuak, izapidetutako erregistroak eta gainerako agiriak, egiaztapen eta kontrol eskumenak behar bezala bete direla bermatzeko.
- Landa garapenaren arloan eskumena duen sailari idatziz komunikatzea helburu bererako eskatu eta eskuratu izan litzakeen beste dirulaguntza eta laguntza batzuk, edozein izan dela ere emalea, administrazio edo entitate publiko nahiz pribatu, zirkunstantzia horren berri izan eta ondorengo hamabost egun naturaletan, eta, betiere, jasotako funtsei emandako erabilera justifikatu aurretik.
- Dirulaguntza jaso dezakeen gastu bererako beste dirulaguntzarik, laguntzarik, sarrerarik edo beste edozein baliabide ekonomikorik eskatu duen ala ez komunikatzea, edozein izan dela ere emalea, administrazio edo entitate publiko nahiz pribatu.
- Jasotako funtsak zertarako erabili diren justifikatzen duten agiriak gordetzea, agiri elektronikoak barne, egiaztatze eta kontrolatzeko ekintzetan erabil baitaitezke.
- Hala badagokio, jasotako funtsak itzultzea.
- Sail eskudunari idatziz komunikatzea dirulaguntza ematerakoan kontuan izan den zirkunstantzia objektibo edo subjektiboaren inguruan izandako aldaketa. Komunikazio horretarako, hamabost egun natural egongo dira, zirkunstantzia horren berri izan den egunaren biharamunetik hasita, eta, betiere, jasotako funtsei emandako erabilera justifikatu aurretik.
- Zerga-betebeharrak eta Gizarte Segurantzarekikoak egunean dituztela egiaztatu beharko dute, harik eta dirulaguntzaren azken ordainketa egiaztatzen den arte. Zuzendaritza kudeatzaileko zerbitzu teknikoetakoek automatikoki egingo dituzte egiaztatze lanak. Dena den, entitate onuraduna egiaztatze automatikoaren aurka egon daiteke. Hala bada, berak aurkeztu beharko ditu agiriak.
- Dirulaguntzen araubidea arautzen duen abenduaren 21eko 20/2023 Legeko 14., 27. eta 42. artikuluek xedatzen dituzten betebeharrak betetzea.
- Deialdi honekin lagundutako proiektuak zabalitzen eta sustatzen laguntzea Mendineti eta bazkide diren entitateei.

## 10. oinarria.- Gauzatzeko gehieneko epeak

Proiektuak 2025eko urtarrilaren 1etik 2027ko abenduaren 31ra bitartean gauzatu dira. Deialdi honetan ez dira sartuko 2025eko urtarrilaren 1a baino lehen hasitako proiektuak, eta ezta gastuak deialdiaren ekitaldian egitea aurreikusten ez duten proiektuak ere.

Laguntza emateko ebazpenean ezarritako epean gauzatu beharko dira diruz lagun daitezkeen jarduerak. Epe horiek proiektuen finantzaketarako kredituen izaerara egokituko dira.

Salbuespen moduan, landa garapeneko zuzendaritza eskuduneko titularrak urtebeteko luzapenak (gehenez 2) eman ahal izango ditu ebazpen bidez. Luzapen horiek ezin izango dira 2029ko irailaren 30etik aurrera luzatu, NPBren 2023-2027ko Plan Estrategikoaren programazio-aldiaren itxiera kontuan hartuta, 2029ko abenduaren 31n finkatuta baitago. Horretarako, onuradunak eskaera eta justifikazioa aurkeztu beharko ditu zuzendaritzan, gehenez ere inbertsioa eta/edo gastua bukatuta egon behar duen eguna baino 30 egun natural lehenago, laguntza emateko ebazpenak edo azken luzapenak xedatutakoa kontuan hartuz.

## 11. oinarria.- Dirulaguntza jaso duen jardueraren kontratazioa

Onuradunak diruz lagundutako jarduerak kontratatzen dituela ulertuko da hirugarren batzuekin hitzartzen badu haiek egitea dirulaguntzaren<sup>25</sup> xede diren jarduera guztiak edo haien zati bat. Kontzeptu horretatik kanpo gelditzen dira onuradunak dirulaguntza jaso duen jarduera bere kontura gauzatu ahal izateko egin behar dituen gastuak.

Enplegua sortzeko kasuetan izan ezik, pertsona onuradunak diruz lagundutako jardueraren %100era arteko kontratazioa egin ahal izango du. Ezin izango da jarduerarik kontratatu, baldin eta diruz lagundutako jardueraren kostua gehitu eta jardueraren edukiari inongo balio erantsirik ematen ez badio.

Hirugarrenekin kontratatutako jarduerak dirulaguntzaren %20tik gora hartzen badu eta kopuru hori 60.000 eurotik gorakoa bada, kontratazioak honako betekizun hauek bete beharko ditu:

- Kontratua idazki bidez egitea.
- Erakunde emaileak aldez aurretik baimena ematea kontratua egiteko. Diruz lagundutako jarduerarako beste administrazio publiko batek dagoeneko dirulaguntzaren bat eman badu, ulertuko da administrazio horrek dagoeneko egiaztatu duela betekizun horiek betetzen direla.

Ezin da kontratua zatikatu, zenbatekoa murrizteko eta aurreko oinarriko betekizunak bete beharrik ez izateko helburuarekin.

Kontratastak onuradunaren aurrean baino ez daude behartuta, eta onuradunak oso-osorik bereganatuko du diruz lagundutako jarduera gauzatzearen ardura.

Aurreko oinarrian jasotakoa betetzeko, pertsona onuradunei dagokie ziurtatzea, diruz lagunduko den jarduera gauzatzea hirugarrenekin hitzartuz gero, dekretu honek ezarritako mugak berdin errespetatuko direla diruz lagun daitezkeen gastuen zenbatekoari eta izaerari

<sup>25</sup>Dirulaguntzen Araubidea Erregulatzeko abenduaren 21eko 20/2023 Legearen 31 artikulua.

dagokienez. Kontratistek dirulaguntzen araubidea arautzen duen abenduaren 21eko 20/2023 Legeko 42. artikuluan adierazitako lankidetza bete beharra bete behar dute, eta muga horiek benetan errespetatzen dituztela behar bezala egiaztatzeko aukera eman.

Alabaina, onuradunak ezin izango du diruz lagundutako jardueraren gauzatze osoa edo partziala honako hauekin itundu:

- Dirulaguntzen araubidea arautzen duen abenduaren 21eko 20/2023 Legeko 13. artikuluan zehaztutako galarazpenetako batean dauden edo horri lotuta dauden pertsonekin.
- Kontratuaren xede den jarduera egiteko beste dirulaguntza batzuk jaso dituzten pertsona edo erakundeekin.
- Bitartekari edo aholkulariekin, horiei ordaindu beharrekoak eragiketaren kostu totalaren ehuneko jakin gisa definitzen badira, betiere ordainketa hori ez badago justifikatuta egindako lanak edo emandako zerbitzuak merkatuan daukan balioaren erreferentziaren arabera.
- Onuradunei lotuta dauden pertsona edo erakundeekin, honako egoera hauetakoren batean salbu:
  - Dirulaguntza ematen duen organoaren alde aurretiko eta berariazko baimena lortu bada.
  - Diruz lagun daitezkeen zenbatekoak ez gainditzea lotutako erakundeak egindako kostua. Kostua justifikazioan egiaztatuko da, onuradunaren gastuak egiaztatzeko ezarritako terminoetan.

Ulertuko da dirulaguntzen araubidea arautzen duen abenduaren 21eko 20/2023 Legeko 31.8 artikuluan jasotako egoeraren batean dauden pertsona fisiko edo juridikoekin edo nortasunik gabeko taldeekin dagoela lotura.

- Deialdi edo programa berean laguntza eskatu, baina betekizunak betetzen ez dituztelako edo beharrezko balorazioa lortu ez dutelako laguntzarik gabe geratu diren pertsonekin edo erakundeekin.

## 12. oinarria.- Laguntzen justifikazioa

Diruz lagundutako jardueraren inbertsioak edo gastuak egin ostean, onuradunak horiek amaitu direla jakinaraziko dio zuzendaritzari.

Zuzendaritzako teknikariek dirulaguntza jaso duen inbertsioa egin dela eta gastua eraginkorra dela egiaztatu eta ziurtatuko dute, materialki nahiz agiri bidez. Egiaztatze materialaren bidez ziurtatuko da dena delako ondasuna benetan badagoela, balioztatutako proiektuari dagokiola, haren erabilgarritasuna eta funtzionamendua, dokumentuetako justifikazioarekin bat datorrela, eta dirulaguntza jaso duten inbertsio edo gastuen arabera beharrezkoak diren beste egiaztapenak.

Inbertsioa edo gastua behar bezala egin direla egiaztatuko da laguntza-neurri bakoitzari dagokion apartatuan jasotako dokumentazio espezifikoaren bidez.

Kudeaketa egokia eta oinarri honetako 1. puntuari aipatzen diren laguntzen ordainketa bermatzeko, justifikazio agiriak aurkezteko gehieneko epea bi hilabetekoa izango da, laguntza emateko ebazpenean edo azken luzapenean inbertsioa edo gastua amaitzeko ezarritako azken egunetik kontatzen hasita. Zuzendaritzak epe hori luzatzea erabaki dezake, betiere pertsona onuradunak epea amaitu aurretik hala eskatzen badu, emandako epean justifikatzea ezinezkoa zaiola behar bezala arrazoitzen badu eta epea luzatzea hirugarrenen eskubideen kaltetarako ez bada.

Landa garapenerako zuzendaritza eskuduneko titularrak agiri gehiago eska ditzake, behar bezalako arrazoiak emanda, egokituz jotzen badu.

## 13. oinarria.- Dirulaguntza ordaintzea

Landa garapenerako zuzendaritza eskudunak egin beharko du ordainketa eta Mendineti egokituko ez zaizkion gainerako jarduketak, edo indarreko legearen arabera dagozkionak.

Oro har, ordainketak laguntza aurreko oinarrian ezarritako baldintzetan arrazoitu ondoren eta zuzendaritzako teknikariak ziurtapena egin ondoren egingo dira. Egiaztapen hori egin eta gero, eta dokumentazioa osatuta dagoenetik bi hilabeteko epean gehienez ere, beharrezkoa den izapidetzea egingo da Ogasun eta Ekonomia Sailean.

II. eta IV. neurrietan jasotako dirulaguntzen kasuan, bi zati ordaindu ahal izango dira interesdunak hala eskatuta ekitaldi bakoitzeko, proiektuaren zati bat gauzatu dela egiaztatzeke agiriak aurkeztu ondoren. Laguntza emateko unean, pertsona onuradunaren izaera bereganatzen duen erakundeari dagokion erregistroan eraketa eta inskripzioa oraindik egin gabe badaude, ez da ordainketa partzialik egingo hura eratu arte.

Onuradunari dirulaguntza hauek ordaintzeko, ezinbestekoa izango da Euskal Autonomia Erkidegoko Administrazio Orokorraren edo haren erakunde autonomoen antzeko dirulaguntzak edo laguntzak direla-eta bideratzen hasitako itzulera edo zehapen prozedurak amaituta edukitzea.

Inbertsioak ez badira ezarritako gehieneko epeetan egiten, ezta epeen luzapenetan ere, edo inbertsioa egin izana egiaztatzeke agiriak ez badira epean aurkeztu, onuradunak dirulaguntza jasotzeko eskubidea galduko dute, eta, hala dagokionean, itzulera edo zehapen prozedura jarriko da abian.

## 14. oinarria.- Aurrerakinak

Onuradunak aurrerakinak eska diezazkioke Landa Garapenerako eta Europar Politiketako zuzendaritzari.

Aurrerakina ordainduko da baldin eta onuradunak aurrerakinaren zenbatekoaren adinako

bermea eratu badu, gutxienez, Eusko Jaurlaritzako organismo ordaintzailearen alde<sup>26</sup>.

## 15. oinarria.- Dirulaguntzaren baldintzak aldatzea

Aldi berean beste edozein erakunde publiko nahiz pribatuk emandako dirulaguntzak eta laguntzak lortzen badira, horren berri eman beharko zaio zuzendaritzari egoera horren berri izan eta hurrengo hamabost egun naturalen barruan, eta, edonola ere, jasotako funtsen erabilera justifikatu baino lehen. Hori dela-eta, dirulaguntza emateko ebazpena aldatu liteke; kasu horretan, deialdi honetan ezarritako gutxieneko betekizunak eta laguntza ematea eragin zuen xedea bete beharko dira. Horretarako, landa garapeneko zuzendariak dagokion aldaketa ebazpena emango du. Ebazpen horretan, emandako dirulaguntzaren zenbatekoak oinarri berrira egokituko dira, eta, hala badagokio, hasiera emango zaio dirulaguntzen araubidea arautzen duen abenduaren 21eko 20/2023 Legean aurreikusitako itzulketa prozedurari.

Honako hauek jakinarazi eta justifikatu beharko zaizkio zuzendaritzari, baina laguntza emateko ebazpena ez da aldatuko: dirulaguntza emateko kontuan hartu ziren baldintzak aldatzea; onetsitako proiektua aurreikusitako epeetan ez egitea; eskabidearekin batera aurkeztutako proiektuaren aldean proiektua aldatu edo birprogramatzea, baldin eta aurkeztutako proiektua nabarmen aldatzen bada, baina dirulaguntzaren xedeari eusten bazaio. Dirulaguntzak bateragarriak ez badira edo jaso beharreko gehienezko zenbatekoa gainditzen badute, dirulaguntza aldatu ahal izango da.

Honako hauek jakinarazi eta justifikatu beharko zaizkio zuzendaritzari, eta baliteke dirulaguntza emateko ebazpena aldatzea: dirulaguntza emateko kontuan hartu ziren baldintzak aldatzea; onetsitako proiektua aurreikusitako epeetan ez egitea; eskabidearekin batera aurkeztutako proiektuaren aldean proiektua aldatu edo birprogramatzea, baldin eta aurkeztutako proiektua nabarmen aldatzen bada, baina dirulaguntzaren xedeari eusten bazaio. Ondorio horietarako, aipatutako zuzendaritzako titularrak dagokion aldaketa ebazpena emango du.

Web-helbide honetan eskuragarri dagoen eredu normalizatuaren arabera jakinaraziko dira aldaketak:

- LEADER 2026 Programa- I. neurria - Ekintzailetzarako eta barne ekintzailetzarako laguntzak

<https://www.euskadi.eus/zerbitzuak/1050943>

- LEADER 2026 Programa- II. neurria - Nekazaritzakoak ez diren enpresetan eta nekazaritza dibertsifikazioan inbertsioak egiten laguntzeko laguntzak

<https://www.euskadi.eus/zerbitzuak/1050944>

<sup>26</sup>Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2021eko abenduaren 2ko 2021/2116 (EB) Erregelamenduaren 64. artikulua arabera, eta Batzordearen 2022/127 (EB) Erregelamendu Eskuordetuaren IV. kapituluaren arabera, zeinak Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2021eko abenduaren 7ko 2021/2116 (EB) Erregelamendua osatzen baitu, honako hauekin: erakunde ordaintzaileei eta beste organo batzuei buruzko arauak, finantza-kudeaketa, kontuen likidazioa, bermeak eta euroaren erabilera. Euskal Autonomia Erkidegoko Diruzaintza Nagusian gordailutuko dira bermeak.

- LEADER 2026 Programa– III. neurria - Besteren kontura kontratatzeko laguntzak  
<https://www.euskadi.eus/zerbitzuak/1050941>
- LEADER 2026 Programa– IV. neurria - Guneak gaitzeko laguntzak  
<https://www.euskadi.eus/zerbitzuak/1050942>

Baldin eta dirulaguntzak emateko ebazpenaren zati bat betetzen ez bada, eta, horregatik, aurkeztu eta onartutako proiektu bat bere osotasunean itxuragabetzen bada, emandako dirulaguntza baliogabetuko da. Horretarako, aipatutako zuzendaritzako titularrak dagokion ebazpena emango du, eta dirulaguntzen araubidea arautzeko abenduaren 21eko 20/2023 Legeko III. Tituluan xedatutako itzultze prozedurari hasiera emango zaio, hala badagokio.

Baldin eta diruz lagundutako jardueraren behin betiko kostu erreala laguntza emateko kontuan izan eta onartu zen gastuaren aurrekontua baino txikiagoa bada, dirulaguntza eman zuen organoak dagokion proportzioan murriztuko du emandako dirulaguntza, likidazio ebazpenaren bidez; dirulaguntzaren ehunekoa oinarri berriari aplikatuko zaio.

## 16. oinarria.- Atzera egitea eta uko egitea

Eskatzaileak bere eskaeran atzera egiteko aukera izango du. Eskatutako laguntzak emateko prozeduraren ebazpena jakinarazi baino lehen egin beharko du atzera. Atzera egiteko, zuzendaritzari halaxe egin dela egiaztatzea ahalbidetzen dion edozein modu erabiliko da, eta landa garapeneko zuzendaria izango da, ebazpen bidez, atzera egite hori onartu eta prozedura bukatutzat joko duena erakunde horri dagokionez.

Emandako laguntzari uko egin ahal izango dio onuradunak. Uko egite hori emandako dirulaguntza onartu ondoren eta gastua egin baino lehen egin ahal izango da, baldin eta Administrazioak ordainketarik egin ez badu. Uko egiteko, halaxe egin dela egiaztatzea ahalbidetuko duen edozein modu erabiliko da, eta landa garapeneko zuzendaria izango da, ebazpen bidez, berriaz onartuko duena uko egite hori eta prozedura bukatutzat joko duena erakunde horri dagokionez.

Aurkeztutako uko hori ez da onartuko, baldin eta erakunde interesdunari jakinarazi bazaio deialdiaren esparruan hasitako ez-betetze edo zigor prozedura bat hasi dela, prozedura horrek ebazpena eman arte jarraituko baitu.

## 17. oinarria.- Ez-betetzeak

Onuradunak ez badu betetzen deialdi honetako betebeharren bat edo dirulaguntzak emateko ebazpenak ezartzen duen baldintzaren bat, ez badu proiektuaren zati bat betetzen (eta, modu horretan, laguntzaren xedea osorik hutsaltzen badu), edo dirulaguntza edo laguntza publikoak itzultzera behartzen duen egoeraren batean badago, dirulaguntzen araubidea arautzen duen abenduaren 21eko 20/2023 Legeko 36. artikularekin bat etorritz, laguntza

eman zuen organo eskudunak, ebazpen bidez, dirulaguntza jasotzeko eskubidea kenduko dio (zati bat edo oso-osorik) onuradunari, eta, hala badagokio, aginduko dio Euskal Autonomia Erkidegoko Diruzaintza Nagusiari itzultzeko hartu dituen laguntzak (guztia edo zati bat, proiektuaren betetze mailarekiko modu proportzionalan) eta berandutze interesak, dirulaguntzen araubidea arautzen duen abenduaren 21eko 20/2023 Legeko 40. artikuluekin bat etorriz. Aipatutako diru kopuruak diru sarrera publikotzat hartuko dira lege ondorio guztietarako.

Landa garapenaren arloan eskumena duen zuzendaritzako titularra izango da itzulketaren espedientea hasteko eta tramitatzeko organo eskuduna, dirulaguntzen araubidea arautzen duen abenduaren 21eko 20/2023 Legeko 40.1 artikuluan aurreikusitako deskontzentrazioaren arabera.

Arau hauste administratibotzat har daitezkeen gertakarien ondorioz hasten bada itzulketa prozedura, organo eskudunari jakinaraziko zaizkio gertakariak, dagokion zehapen prozedura has dezan.

Itzulketa partziala denean, zenbatekoa egikaritze mailaren proportzioan kalkulatu da, edo, dirulaguntzaren xede den jarduera neurri bakoitzean zehaztutako epean mantentzen ez denean, "prorrata temporis" araua aplikatuz, ezinbesteko kasuetan edo ezohiko inguruabarretan izan ezik.

## 18. oinarria.- Estatuaren laguntzak eta bateragarritasunak

Hemen araututako laguntzak ez dira estatu laguntzak, Europar Batasunaren Funtzionamenduari buruzko Itunaren 107. eta 108. artikuluen arabera, eta bateragarriak izango dira beste administrazio edo erakunde publiko edo pribatu batzuek, Europar Batasunak edo nazioarteko erakundeek helburu bererako emandako beste laguntza batzuekin. Gainera, 2023ko abenduaren 13ko Batzordearen 2023/2831 (EB) Erregelamenduan ezarritako minimis arauak errespetatuko dituzte (erregelamendu hori 2023ko abenduaren 15ean argitaratu zen). Europar Batasunak ezarritakoaren arabera, estatu kide batek enpresa bakar bati emandako minimis laguntzen zenbateko osoa ez da 300.000 euro baino handiagoa izango aurreko hiru ekitaldietan.

Hala ere, dirulaguntzaren zenbatekoak, bakarrik edo beste dirulaguntza, laguntza, sarrera edo baliabide batzuekin batera, ezin izango du inola ere gainditu eragiketaren amaierako kostu erreala. Gehiegizko finantzaketa kalkulatzeko, dirulaguntza kalkulatzeko kontuan hartu den ehunekoa hartuko da erreferentziazat.

Laguntza horiek bateraezinak dira Elikadura, Landa Garapen, Nekazaritza eta Arrantza Sailaren beste laguntzen agindu batzuetan sartzen diren kontzeptuekin.

Ez dira izango diruz laguntzeko moduko kontzeptuak Energiaren Euskal Erakundeak (EEE) diruz lagun ditzakeenak.

## 19. oinarria .– Datuen babes

Landa garapenaren arloko sail eskudunak dagokion babes maila emango die datuei, datu pertsonalen babesari eta eskubide digitalen bermeari buruzko abenduaren 5eko 3/2018 Legeak xedatutakoaren arabera.

Datuen babesaren inguruan informazio gehiago eta xehatuagoa helbide honetan kontsulta daiteke: <https://www.euskadi.eus/klausula-informatiboak/web01-sedepd/es/gardenasuna/037300-geruza2-es.shtml>

# I. NEURRIA: EKINTZAILETZA ETA BARNE EKINTZAILETZA

---

## 20. oinarria.- Neurriaren deskribapena

LEADER eremuan finkatuta dauden eta nekazaritza jarduerak ez diren enpresa eta negozio lerro berriak eta nekazaritza enpresen dibertsifikazioa sortzeko, abian jartzeko eta hasierako funtzionamendurako neurria, enpresa horien forma juridikoa dena dela.

Neurri horrek bi proiektu mota babesten ditu. Eskatzaileak aukeratu egin beharko du 1. lerroa edo 2. lerroa, kontuan izanda 1. lerroa 2. lerroan dagoela.

### 1. lerroa. Enpresa berriak sortzeko babesa:

Enpresa berriak edo negozio-lerroak sortzeko babesa aldez aurretik finkatutako zenbateko finko batekin.

Enpresa berria: edozein pertsona fisikok edo juridikok alta berria sortzea jarduera ekonomikoan.

Zenbateko finkoa ematen da.

Jarduera ekonomikoan, alta berrizat haxe hartuko da:

- Pertsona fisikoentzat: alta Ogasunean (JEZ) eta Gizarte Segurantzian (LAAB).
- Pertsona juridikoak baldin badira: entitatea eratzea eta Ogasunean alta ematea (JEZ).

### 2. lerroa. Proiektu ekintzailea garatzeko laguntza

Enpresa berria edo negozio lerro berria sortzea, 1. lerroan deskribatutako irismenetik haratago, beste gastu mota batzuk dituen. Gastu horiek laguntza ehuneko batekin finantzatuko dira, oroharreko zenbatekoaz gain. Horrela, ibilbide ekintzailean lagundu nahi da proiektua martxan jartzen den bitartean. 1. lerroko kopuru finkoaz gain, ehuneko bat ematen da laguntza moduan, 24. atalean zehazten diren gastuetarako edo inbertsio txikietarako.

Nekazaritza dibertsifikazioan, diruz laguntzeko moduko 2. lerroko gastuak bakarrik finantzatuko dira, eta ez da zenbateko finkoa emango oroharreko prezioan.

Laguntza hauetatik kanpo geratzen dira erabilera turistikoko etxebizitza partikularrak, erabilera turistikoko etxebizitza partikularretako logelak, ikastetxe arautuak eta energia ekoizten duten enpresak, salbu eta tokiko energia komunitateak; dena den, mikroenpresak badira, laguntza izan dezakete. Edonola ere, ez dira izango diruz laguntzeko moduko kontzeptuak Energiaren Euskal Erakundeak (EEE) diruz lagun ditzakeenak.

## 21. oinarria.- Pertsona onuradunak

Neurri hauen pertsona onuradun izan daitezke:

- LEADER eremuan, beren jarduerak nekazaritzakoak ez diren eremuetara dibertsifikatzen dituzten nekazariak (pertsona fisikoak edo juridikoak), betiere jarduera nagusia nekazaritza badute.
- Mikroenpresak eta enpresa txikiak.
- 1. kalteberatasun maila duten inguruko enpresa ertainak.
- Beste pertsona juridiko mota batzuk, hala nola ondasun-erkidegoak eta sozietate zibilak.
- Pertsona fisikoak: enpresaburu indibiduala

## 22. oinarria.- Hautagarritasun baldintzak

- Alta eragin duen jarduera ekonomikoa zuzenean lotuta egotea aurkeztutako negozio planarekin.
- Alta emanda egotea jarduera ekonomiko berri gisa 2025eko urriaren 1etik abian den deialdiko eskabideak aurkezteko azken egunera arte. (Ikus 20. apartatua)
- Eskatzailea aurreko bi deialdietan laguntza honen onuraduna ez izatea eta "Onuradunen betebeharrak espezifikoa" atalean jasotako obligazioa betetzea. Bertan adierazten da enpresa bezala alta eman behar dela, baita bere jardueran ere, Gizarte Segurantzaren eta EJZn alta eman ondorengo bi urteetan.
- Hautagarritzat joko dira aurretik autonomoetan alta emandako proiektuak, baldin eta aurrekoa ez den beste jarduera bat egingo dela justifikatzen bada (JEZ berria).

Ulertuko da 2. lerroko proiektu bat ez dela amaitu oraindik fakturaren bat eta ordainketaren bat badu laguntzaren eskaera-datan.

- Hauek dira lerro bakoitza hautatzeko baldintzak:
  - 1. LERROA\_Enpresa berria sortzea: oinarrizko Canvas edo enpresa plan bat aurkeztu beharko du, deialdi bakoitzean emango den lehen laguntza lerroko ereduaren arabera.
  - 2. LERROA\_Proiektu ekintzailea garatzea: enpresa plan bat aurkeztu beharko du, eta deialdi bakoitzean emango den ereduaren agertzen diren gutxienezko puntuak jaso beharko ditu.
- Pertsona eskatzaile izateko betekizunak (puntu hauetako bat bete beharko da gutxienez):
  - Beren jarduerak nekazaritzakoak ez diren Euskadiko LEADER eremuetara dibertsifikatzen dituzten nekazariak (pertsona fisikoak edo juridikoak), betiere jarduera nagusia nekazaritza badute, edozein eremutan izan dezakete egoitza soziala, baita hiriguneetan ere.

- Nekazaritzakoak ez diren mikroenpresek eta enpresa txikiek edozein lekutan izan dezakete egoitza soziala, baita hiriguneetan ere, betiere negozioa Euskadiko LEADER eremuko gune fisiko batean garatzen badute.
- Nekazaritzakoak ez diren enpresa ertainek edozein lekutan izan dezakete egoitza soziala, betiere dirulaguntzaren xede den jarduera ekonomikoari lotutako eremu fisikoa Euskadiko LEADER eremuko K1 eremuan badago.
- Pertsona fisikoak edozein lekutan egon daitezke erroldatuta, baita hiriguneetan ere, betiere dirulaguntzaren xede den jarduera ekonomikoari lotutako eremu fisikoa Euskadiko LEADER eremuko K1 eremuan badago.
- Dirulaguntzaren xede den jarduera ekonomikoari lotutako espazio fisikorik egongo ez balitz Euskadiko LEADER eremuan, pertsona fisikoek Euskadiko LEADER eremuan egon beharko dute erroldatuta, ustategiek eta enpresek Euskadiko LEADER eremuan izan beharko dute egoitza soziala eta enpresa ertainek Euskadiko LEADER eremuko K1 eremuan izan beharko dute egoitza soziala.

Gainera, erakunde eskatzaileak berak kudeatuko du jarduera ekonomikoa, eta onuraduna bada, neurriak dituen betebeharrak bete beharko ditu.

## 23. oinarria.- Dokumentazio espezifikoa

5. oinarriko dokumentazio orokorraz gain, honako agiri hauek aurkeztu beharko dira lerro bakoitzeko:

Laguntza neurriari buruzko dokumentazio orokorra:

- Pertsona fisikoak:
  - Langile Autonomoen Erregimen Berezian alta ematea (RETA).
  - Lan-bizitza
- Proiektua gauzatu den lursail edo higiezinaren jabetza, gozamina, errentamendua edo prekarioa egiaztatzen duen dokumentazioa, eremu fisikoa bada edo pertsona juridikoa bada.
- Nortasun juridikorik gabeko taldeen eta ondasun erkidegoen kasuan, kide guztiek sinatutako agiri bat. Bertan, taldeko kide bakoitzak bere gain hartutako gauzatzeko konpromisoak jasoko ditu.
- Pertsona fisikoak:
  - Pertsona fisikoa EAetik kanpo erroldatuta badago, errolda agiria aurkeztu beharko du.
- Hala badagokio, BEZetik salbuetsita egotearen ziurtagiria.

1. lerroko dokumentazio espezifikoa:

- Oinarriko Canvas, deialdiko ereduaren arabera.

2. lerroko dokumentazio espezifikoa:

- Enpresa plana, deialdiko ereduaren agertzen diren gutxieneko puntuak jasotzen dituen.
- 2. lerroko gastu eta inbertsio txikietarako, gutxienez hiru hornitzailearen eskaintzak aurkeztu beharko dira.
- Dibertsifikatzen duten nekazaritza enpresek:
  - Jarduera nagusia nekazaritza dela egiaztatzen duen agiria.
    - Baldintza hori egiaztatzeko, dagokion foru aldundiak emandako ziurtagiria edo
    - baldintza hori justifikatzen duten dokumentuak aurkeztu beharko dira:
      - Gizarte Segurantzako nekazaritzako erregimen berezian bere konturako langile gisa edo bere konturako langileen edo autonomoen erregimen berezian alta emanda dagoelako egiaztatzea, nekazaritza jardueraren arabera.
      - Azken ekitaldian PFEZan egindako nekazaritza etekinen deklarazioa.
      - Ustiategiaren titulartasunaren edo titularkidetasunaren egiaztapena.
- Aurrekontuak, proformako fakturak edo fakturak. Ez dira onartuko 2025eko urtarrilaren 1a baino lehenago egindako fakturak.

Hornitzaile ezberdinen hiru eskaintza aurkeztu beharko ditu gutxienez, eta haien kontzeptuak elkarren artean alderatzeko modukoak izango dira, salbu eta ez badago haien ezaugarri bereziengatik merkatuan horiek egiten, ematen edo hornitzen dituzten behar besteko entitatekin.

Besterik ezean, eskaintza ekonomiko merkeena aukeratu da. Eskaintza ekonomiko merkeena aukeratu ez bada, zenbateko hori diruz laguntzeko modukotzat hartzeko, aukera hori arrazoitu beharko da efizientzia- eta ekonomia-irizpideen araberrako argudio nahikoarekin.

Eskaerarekin batera hiru aurrekontuak/fakturak/proformako fakturak aurkezten ez badira, dagokion inbertsioa edo gastua ez da kontuan hartuko diruz lagun daitekeen zenbatekoa kalkulatzeko.

Aurrekontuak eta proformako fakturak euskaraz, gaztelaniaz, ingelesez edo frantsesez aurkeztu beharko dira, eta, gutxienez, honako informazio hau jaso beharko dute:

- Bezeroaren izena.
- Hornitzailearen izena.
- Kontzeptua.
- Zerga-oinarriaren eta BEZaren xehakapena.

Fakturak, ordea, aurretik adierazitakoa eduki beharko dute, baita zenbakia eta data ere.

- Laburpen-taula, Excel formatuan, aurrekontuen, proformako fakturen eta fakturen xehetasunekin; bertan, aukeratutako eskaintza zein den adieraziko da, hemen eskuragarri dagoen ereduaren arabera:

- LEADER 2026 programa – I. neurria, ekintzaitzarako eta barne-ekintzaitzarako laguntza

<https://www.euskadi.eus/zerbitzuak/1050943>

## 24. oinarria.- Diruz lagundu daitezkeen gastuak

### 1. lerroa

Zenbateko zehatz bat emango da proiektuaren eta eskatzaile motaren arabera, eta zenbateko horrekin honako gastu hauek ordaintzen lagunduko da:

- Notario gastuak.
- Dedikazioa: pertsona ekintzaileen lehen bi urteetako autonomoen gehieneko kuota autonomoa.
- Aholkularitza fiskala, lanekoa, kontabilitatekoa, juridikoa edo administratiboa.
- Enpresa plana abian jarriko den lokala ohiko etxebizitza ez denean, lokaleko ohiko gastuak, hala nola alokairuak, argia eta ura.
- Enpresarien edo profesionalen elkarteetako partaidetza kuotak eta elkargoetako gastuak.
- Finantza gastuak.

### 2. lerroa

Diruz laguntzeko modukoak izango dira honako gastu eta inbertsio txiki hauek:

- Enpresarako prestakuntza eta prestakuntza espezifikoa.
- Kanpoko lanak:
  - Aholkularitza, kanpoko laguntza teknikoa, prospekzio azterketak, dokumentazioa, merkaturia eta/edo bideragarritasuna.
- Azoketara joatea:
  - Sarrera.
  - Txartelak aurkeztuz justifikatutako bidaiak.
- Bi gaueko egonaldia, gehienez, gaueko 200 euroko mugarekin
- Maketak eta prototipoak egitea.
- Komunikazioa eta publizitatea:
  - Web orrien diseinua, erregistroa eta hostinga, sare sozialen diseinua, katalogoen diseinua eta edizioa, kartelak, bisita txartelak, errotulazio gastuak, publizitate kanpainak, etab.
- Patenteak, homologazioak, erabilgarritasun ereduak eta marka komertzialak eskatzeko, emateko eta erregistratzeko hasierako gastuak.
- Informatika-tresneria (softwarea eta hardwarea). Laguntzaren gehieneko zenbatekoa: 700,00 € ordenagailu bakoitzeko, 300 € tableta bakoitzeko eta 400 € telefono bakoitzeko.
- Programa informatikoak edo telefono mugikorretarako aplikazioak erostea edo garatzea.
-

## Diruz lagun ez daitezkeen gastuak

Laguntza zehazteko orduan ez dira kontuan hartuko enpresa planean jasota egon daitezkeen partida hauek:

- Oro har, lursailak eta etxebizitzak, eta etxerako ibilgailuak erostea edo alokatzea.
- Material suntsikorrak erostea, prototipoen eraikuntzarako ezarritakoari kalterik egin gabe.
- Langile gastuak.
- Dietak.
- BEZa, Estatuko legeriaren arabera berreskuratzeko modukoa ez denean salbu.
- Zuzeneko zergak, gizarte aurreikuspeneko edozein erregimenetarako kontribuzioak eta berreskuratu daitezkeen zeharkako zergak.
- Mota guztietako interesak, errekaruak, isunak, zehapenak, banku bermearen gastuak, prozedura judizialen gastuak, errentamendu kontratuekin lotutako gastuak, gastu orokorrak eta gastu arruntak (1. lerroan deskribatutakoekin lotutakoak izan ezik) eta aseguruiei lotutako gastuak.
- Aldaketek edo beste edozein arrazoik kontratistari eragindako deskontuak eta itzulketak edo ordainketak.

Pertsona onuradunak azpikontratutako kanpoko enpresak ez dira berarekin pertsonalki eta/edo profesionalki inplikaturik egongo; era berean, ez dute loturarik izango zuzenean edo zeharka, akzio edo partaidetzen bidez.

Lotura hori dagoenean, dagokion Gobernu Zuzendaritzari baimena eskatu beharko zaio zerbitzua kontratatu aurretik hori onar dezan, hala, diruz lagun daitezkeen gastutzat har dadin.

## 25. oinarria.- Onuradunen betebeharrak espezifikak

Deialdi honetako 9. oinarrian jasotako gain, onuradunak alta emanda egon behar du enpresa gisa, baita bere jarduerak ere, etenik gabe, Gizarte Segurantzaren eta EJZn alta eman eta hurrengo bi urteetan.

## 26. oinarria.- Dirulaguntzen intentsitatea eta zenbatekoa

1. LERROA: Laguntzaren zenbatekoa finkoa izango da, eskatzailearen profilaren eta proiektuaren kokapenaren arabera.

KM	Gizona	Emakumea	30 urtetik beherako gizon gaztea / kolektibo kaltebera	30 urtetik beherako emakume gaztea / kolektibo kaltebera
K1	8.050,00	8.855,00	9.257,50	10.183,25
K2	7.490,00	8.239,00	8.613,50	9.474,85
K3	7.210,00	7.931,00	8.291,50	9.120,65
K4	7.000,00	7.700,00	8.050,00	8.855,00

Zenbateko hori kalkulatzeko, eskatzaileak deialdiaren urtean zenbat urte betetzen dituen hartuko da kontuan.

Pertsona fisiko batek baino gehiagok osatzen duten pertsona juridikoen kasuan, gazteen kategorian sartzeko, gutxienez bazkideen %50 gazteak direla eta gutxienez kapital sozialaren %50 bazkide gazteen esku dagoela justifikatu beharko da.

Pertsona fisiko batek baino gehiagok osatzen duten pertsona juridikoen kasuan, kolektibo kalteberaren kategorian sartzeko, gutxienez bazkideen %50 kalteberak direla eta gutxienez kapital sozialaren %50 bazkide kalteberaren esku dagoela justifikatu beharko da.

Pertsona fisiko batek baino gehiagok osatzen duten pertsona juridikoen kasuan, emakumeen kategorian sartzeko, gutxienez bazkideen %50 emakumezkoak direla eta gutxienez kapital sozialaren %50 bazkide emakumezkoen esku dagoela justifikatu beharko da.

## 2. LERROA:

%75eko dirulaguntza jaso dezaketen gastuen eta inbertsio txikien zenbatekoa kontuan hartuta kalkulatu da laguntza.

Gehienez 50.000 € emango dira 1. lerroaren eta 2. lerroaren artean.

1.- Eskatzailea jarduera nagusia nekazaritza duen pertsona bat bada, %10eko zenbatekoa gehituko zaio laguntzaren zenbatekoari.

2- Eskatzailea jarduera nagusia nekazaritza duen ustiategi baten emakume titularra edo titularkidea bada, edo emakumeen esku dauden ehuneko eta partaidetza sozialak gutxienez %50 diren pertsona juridikoa bada (elkargokideak bi badira), edo gainerako kasuetan gutxienez orekatua bada, %25eko igoera emango zaio ezarritako laguntzaren zenbatekoarekiko.

Lehentasan irizpide hauen arabera emango da laguntza:

- Kalteberatasun maila: mailaka lehenetsiko da, lehentasan gehien duenetik (K1) gutxien duenera (K4).
- Eskatzaile mota: jarduera nagusia nekazaritza duten emakumeek sustatutako proiektuak lehenetsiko dira (jarduera nagusia nekazaritza duten gizonen kasuan).

aurretik), gero emakume gazteak edo kolektibo kalteberetakoak (egoera berean dauden gizonen aurretik), eta, azkenik, emakumeak (gizonen aurretik).

- Laguntza lerroa: 2. lerroko proiektuak lehenetsiko dira (1. lerroko proiektuen aurrean), eta, lehenengoaren barruan, diruz lagun daitekeen gastuaren arabera; zenbat eta gastu handiagoa, orduan eta lehentasun handiagoa izango dute.

## 27. oinarria.- Ordaintzeko eta justifikatzeko modua

### ORDAINKETA

Dirulaguntza emateko orduan, bi lerroetan emandako dirulaguntzaren %50 ordainduko da.

Gainerako %50a egindako gastuak justifikatzean ordainduko da. Justifikazio hori hilabete bateko epean aurkeztu beharko da, jarduera ekonomikoari alta eman eta urtebetera, justifikazio agiriak aurkeztuta. , dagokion justifikazio-agiria aurkeztuta.

### JUSTIFIKAZIOA

Inbertsioa edo gastua behar bezala egin direla egiaztatuko da dokumentazio honen bidez:

#### 1. lerroa. Enpresa berriak sortzeko babesa:

- Egindako jarduerak justifikatzeko memoria bat, dirulaguntzaren xedeko proiektua betetzeari buruzko informazioa jasotzen duena eta sexuaren arabera bereizitako informazioa, emandako zerbitzuaren onuradunei edo azken erabiltzaileei eta, entitatearen eta haren plantillaren titularrei buruz.
- Pertsona fisikoa bada, autonomoetan alta izatea justifikazio datan.
- Erantzukizunpeko adierazpena, adierazten duena faktura edo egiaztagir horiek ez direla aurkeztu beste laguntza batzuk justifikatzeko (dokumentazioa eranstea, justifikatzeko botoiarekin zuzenean sortzen da).

#### 2. lerroa. Ekintzailtza-proiektua garatzen laguntzea:

- Egindako jarduerak justifikatzeko memoria bat, dirulaguntzaren xedeko proiektua betetzeari buruzko informazioa jasotzen duena eta sexuaren arabera bereizitako informazioa, emandako zerbitzuaren onuradunei edo azken erabiltzaileei eta, entitatearen eta haren plantillaren titularrei buruz.
- Pertsona fisikoa bada, autonomoetan alta izatea justifikazio datan.
- Erantzukizunpeko adierazpena, adierazten duena faktura edo egiaztagir horiek ez direla aurkeztu beste laguntza batzuk justifikatzeko (dokumentazioa eranstea, justifikatzeko botoiarekin zuzenean sortzen da).
- Fakturak eta ordainagiriak aurkeztea, bai eta laguntzaren entitate onuradunaren izenaren baliokidea den balio bereko gainerako frogagiriak ere. Finantza-errentamenduaren kasuan, eragiketa amaitzean ondasuna eskuratzeko betebeharra ezartzen duen kontratua.

Dirulaguntzak arautzen dituzten apartatueta berariaz aurkakoa xedatu ezean, egindako gastutzat joko da benetan ordaindu dena dirulaguntza araudi erregulatzaileak zehazten duen justifikazio-aldia amaitu aurretik.

Dirulaguntzaren onuraduna enpresa bat bada, merkataritza-eragiketetan egindako gastu diruz lagungarriak sektoreko araudi aplikagarrian aurreikusitako ordainketa-epeetan ordaindu beharko dira, edo, halakorik ezean, Merkataritza-eragiketetan berankotasunaren aurkako neurriak ezartzen dituen abenduaren 29ko 3/2004 Legean ezarritako epeetan.

- Ordainketen fakturen eta ordainagirien laburpen-taula xehatua, Excel formatuan, datu hauek barne hartuz: fakturazioaren eta ordainketaren datak eta erreferentziak, enpresa hornitzailea, kontzeptua, zenbatekoa eurotan eta aplikatutako zergak. Taula hau egiteko, eredu hauek erabiliko dira:
  - LEADER 2026 programa – I. neurria, ekintzailtzarako eta barne-ekintzailtzarako laguntzak
    - <https://www.euskadi.eus/zerbitzuak/1050943>
- Eskudiruzko ordainketa bidezko justifikazioen kasuan, eta hornitzaile bakoitzeko, ezin izango dira eskudirutan ordaindu 1.000 euroko edo gehiagoko operazioak (BEZa barne) edo atzerriko dibiseta kontrabaliu hori dutenak, operazioan parte hartzen dutenetakoren batek enpresari edo profesional gisa parte hartzen badu. Hala ere, muga hori 10.000 eurokoa edo atzerriko dibiseta kontrabaliua izango da, baldin eta ordaintzailea pertsona fisikoa bada, zerga-helbidea Espainiatik kanpo duela justifikatzen badu eta erosketa enpresaburu edo profesional gisa egiten ez badu. Adierazitako zenbatekoak kalkulatzeko, ondasunen entrega edo zerbitzuen prestazioa osa dezaketen eragiketa edo ordainketa guztien kopuruak batuko dira.

Organo kudeatzaileak automatikoki egiaztatuko du, baimenik izan beharrik gabe, zerga-betebeharrak, Gizarte Segurantzarekikoak eta Jarduera Ekonomikoen gaineko Zergari dagozkionak, egunean daudela, hala xedatuta baitago Euskal Autonomia Erkidegoko aurrekontu orokorren kontura ematen diren laguntzen eta dirulaguntzen esparruan, bai zerga-betebeharrak eta Gizarte Segurantzarekikoak, bai dirulaguntzak itzultzeari buruzkoak betetzen direla egiaztatzeari buruzko Ekonomia eta Ogasuneko sailburuaren 2023ko otsailaren 13ko Aginduan. Edonola ere, eskatzaileak aurre egin ahal izango dio organo kudeatzailearen egiaztapenari; kasu horretan, dagokion ziurtagiria aurkeztu beharko du.

## II. NEURRIA: NEKAZARITZAKOAK EZ DIREN ENPRESETAN ETA NEKAZARITZA DIBERTSIFIKAZIOAN INBERTSIOAK EGITEN LAGUNTZEKOAK

---

### 28. oinarria.- Neurriaren deskribapena

Nekazaritzakoak ez diren jarduerak sortzeko eta garatzeko inbertsioak egiten laguntzeko neurria, bi lerro hauen bidez:

- LEADER eremu osoan mikroenpresak eta enpresa txikiak sortzen eta garatzen laguntzeko lerroa, eta K1 eremuan enpresa ertainak.
- Nekazaritzakoak ez diren jardueretan inbertsioak egiten dituzten ustiategiaren dibertsifikazioan laguntzeko lerroa, nekazaritzako eta nekazaritzako elikagaiak ustiatetik kanpo merkaturatzea barne (LEADER eremuan).

Neurri honek jarduera ekonomikoa sustatzen eta enplegua sortzen lagundu nahi du, horiek baitira programa honen Mendinet Estrategiaren ardatz nagusiak.

Garapen gisa hartuko dira enpresa bati bere jarraitutasuna eta lehiakortasuna bermatzeko behar dituen ekintza guztiak, mantentzeko berritze lanez haratago.

Negozioak berritzearekin lotutako inbertsioei dagokienez, honako bi kasu hauetan bakarrik hartuko dira kontuan:

- Herritarrei zerbitzua zuzenean ematen dieten negozio finkatuetan (>5 urte): diruz laguntzeko modukoak izango dira eremua nabarmen zaharbertzeko inbertsioak, berritzeko inbertsioak (makinak, altzariak...) edo araudietara egokitzeko inbertsioak (irisgarritasuna, osasun publikoa...), eta behin bakarrik izango da onuradun aldi osoan zehar. Herritarrentzako zuzeneko zerbitzuetatik hartuko dira EAEko LEADER eremuko biztanleak bezero dituzten zerbitzu enpresak.
- Arreta bereziko eremuetatik jotzen diren eremuetan kokatutako enpresa finkatuek (>5 urte) eskatu ahal izango dute, horiek eskaintzen duten zerbitzu mota dena dela, eta behin bakarrik izango dira onuradun aldi osoan zehar.

Laguntza hauetatik kanpo geratzen dira erabilera turistikoko etxebizitza partikularrak, erabilera turistikoko etxebizitza partikularretako logelak eta energia ekoizten duten enpresak, salbu eta tokiko energia komunitateak; dena den, mikroenpresak badira, laguntza izan dezakete. Gainera, Energiaren Euskal Erakundeak (EEE) diruz lagun ditzakeen kontzeptuek ez dute dirulaguntzarik jasoko.

## 29. oinarria.- Pertsona onuradunak

Neurri hauen pertsona onuradun izan daitezke:

- LEADER eremuan, beren jarduerak nekazaritzakoak ez diren eremuetara dibertsifikatzen dituzten nekazariak (pertsona fisikoak edo juridikoak), betiere jarduera nagusia nekazaritza badute.
- Mikroenpresak eta enpresa txikiak.
- 1. kalteberatasun maila duten inguruko enpresa ertainak.
- Beste pertsona juridiko mota batzuk, hala nola ondasun-erkidegoak eta sozietate zibilak.
  
- Pertsona fisikoak: banakako enpresariak.
- Eratze prozesuan dauden pertsona fisikoak eta juridikoak.

## 30. oinarria.- Hautagarritasun baldintzak

- Enpresa plan osoa, Mendinetek zehaztutako funtsezko puntu guztiak barne hartuta.
- Nekazaritza dibertsifikazioaren kasuan, onuradunak nekazaritza izan behar du lanbide nagusi.
- Proiektua 2024ko urtarrilaren 1aren ondoren hastea eta laguntza eskaera aurkezterakoan amaituta ez egotea (ez amaitu izanaren akta).
- Entitate eskatzaileak berak kudeatuko du jarduera ekonomikoa, eta laguntzen onuradun bada, neurriak dituen betebeharrak bete beharko ditu.
- Higiezin bat erostean soilik oinarritzen den proiektu bat hautagarritzat jotzeko, beharrezkoa izango da jarduera ekonomikoa dagoeneko higiezin horretan garatzen ari izatea edo, jarduera berri baten kasuan, gehienez ere 6 hilabeteko epean hastea.
- Pertsona eskatzaile izateko betekizunak (puntu hauetako bat bete beharko da gutxienez):
  - Beren jarduerak nekazaritzakoak ez diren Euskadiko LEADER eremuetara dibertsifikatzen dituzten nekazariak (pertsona fisikoak edo juridikoak), betiere jarduera nagusia nekazaritza badute, edozein eremutan izan dezakete egoitza soziala, baita hiriguneetan ere.
  - Nekazaritzakoak ez diren mikroenpresek eta enpresa txikiak edozein lekutan izan dezakete egoitza soziala, baita hiriguneetan ere, betiere negozioa Euskadiko LEADER eremuko guneko fisiko batean garatzen badute.
  - Nekazaritzakoak ez diren enpresa ertainek edozein lekutan izan dezakete egoitza soziala, betiere dirulaguntzaren xede den jarduera ekonomikoari lotutako eremu fisiko Euskadiko LEADER eremuko K1 eremuan badago.
  - Pertsona fisikoak edozein lekutan egon daitezke erroldatuta, baita hiriguneetan ere, betiere dirulaguntzaren xede den jarduera ekonomikoari lotutako eremu fisiko Euskadiko LEADER eremuko K1 eremuan badago.
  - Dirulaguntzaren xede den jarduera ekonomikoari lotutako espazio fisikorik egongo ez balitz Euskadiko LEADER eremuan, pertsona fisikoek Euskadiko

LEADER eremuan egon beharko dute erroladatuta, ustiategiek eta enpresek Euskadiko LEADER eremuan izan beharko dute egoitza soziala eta enpresa ertainek Euskadiko LEADER eremuko K1 eremuan izan beharko dute egoitza soziala.

Gainera, erakunde eskatzaileak berak kudeatuko du jarduera ekonomikoa, eta onuraduna bada, neurriak dituen betebeharrak bete beharko ditu.

## 31. oinarria.- Dokumentazio espezifikoa

5. oinarriko dokumentazio orokorraz gain, honako agiri hauek aurkeztu beharko dira:

- Enpresa plana.
- Dibertsifikatzen duten nekazaritza enpresek:
  - Jarduera nagusia nekazaritza dela egiaztatzen duen agiria.
    - Baldintza hori egiaztatzeko, dagokion foru aldundiak emandako ziurtagiria edo
    - baldintza hori justifikatzen duten dokumentuak aurkeztu beharko dira:
      - Gizarte Segurantzako nekazaritzako erregimen berezian bere konturako langile gisa edo bere konturako langileen edo autonomoen erregimen berezian alta emanda dagoelako egiaztatzea, nekazaritza jardueraren arabera.
      - Azken ekitaldian PFEZan egindako nekazaritza etekinen deklarazioa.
      - Ustiategiaren titulartasunaren edo titularkidetasunaren egiaztapena.
    - Dibertsifikatzen duen emakume nekazariaren kasuan, nekazaritzako ustiategiaren titularra edo titularkidea, izaera hori egiaztatu beharko du.
- Dagokionean, proiektua babesten duen eta ekintzaitzaren arloan gaitasuna duela egiaztatzen duen erakundearen ziurtagiria.
- Eraikuntza, birgaitze edo zaharberitze obrak egin behar badira:
  - Proiektu tekniko bat behar den ala ez justifikatuko duen udal ziurtagiria.
  - Proiektu teknikoa (hala badagokio). Proiektu teknikoa aurkezten bada, ez da beharrezkoa izango aurreko puntuan aipatutako udal ziurtagiria aurkeztea.
  - Eraikuntza, birgaitze edo zaharberitze lanak egin behar badira, beharrezko baimenak eta lizentziak edo aldeko hirigintza txostena.
- Proiektua gauzatuko den lursail edo higiezinaren jabetza, gozamina, errentamendua edo prekariora egiaztatzen duen dokumentazioa, eremu fisikoa bada edo pertsona juridikoa bada.
- Eskuratutako higiezinaren tasazioak, betiere lurrak eta higiezinak berezita (hala badagokio).
- Proiektuak hainbat fase baditu eta proiektu tekniko bat edo memoria baloratu bat behar baditu, eskatzen duen faseari dagokion dokumentazioa aurkeztu beharko da, eta, gainera, proiektu teknikoa edo proiektuaren faseei buruzko memoria xehatua aurkeztu beharko da.

- Pertsona fisikoek:
  - Pertsona fisikoa EAetik kanpo erroldatuta badago, errolda agiria aurkeztu beharko du.
- Sozietateek:
  - Galdu-irabazien kontu laburtua edo auditoreak jaulkitako ziurtagiria, Kontu Auditoreen Erregistro Ofizialean inskribatua.
- Nortasun juridikorik gabeko taldeen eta ondasun erkidegoen kasuan, kide guztiek sinatutako agiri bat. Bertan, taldeko kide bakoitzak bere gain hartutako gauzatzeko konpromisoak jasoko ditu.
- Hala badagokio, BEZetik salbuetsita egotearen ziurtagiria.
- Aurrekontuak, proformako fakturak edo fakturak. Ez dira onartuko 2025eko urtarrilaren 1a baino lehenago egindako fakturak.

Hornitzaile ezberdinen hiru eskaintza aurkeztu beharko ditu gutxienez, eta haien kontzeptuak elkarren artean alderatzeko modukoak izango dira, salbu eta ez badago haien ezaugarri bereziengatik merkatuan horiek egiten, ematen edo hornitzen dituzten behar besteko entitaterik.

Besterik ezean, eskaintza ekonomiko merkeena aukeratuko da. Eskaintza ekonomiko merkeena aukeratzeko ez bada, zenbateko hori diruz laguntzeko modukotzat hartzeko, aukera hori arrazoitu beharko da efizientzia- eta ekonomia-irizpideen arabera argudio nahikoarekin.

Eskaerarekin batera hiru aurrekontuak/fakturak/proformako fakturak aurkezten ez badira, dagokion inbertsioa edo gastua ez da kontuan hartuko diruz lagun daitezkeen zenbatekoa kalkulatzeko.

Aurrekontuak eta proformako fakturak euskaraz, gaztelaniaz, ingelesez edo frantsesez aurkeztu beharko dira, eta, gutxienez, honako informazio hau jaso beharko dute:

- Bezeroaren izena.
- Hornitzailearen izena.
- Kontzeptua.
- Zerga-oinarriaren eta BEZaren xehakapena.

Fakturek, ordea, aurretik adierazitakoa eduki beharko dute, baita zenbakia eta data ere.

- Laburpen-taula, Excel formatuan, aurrekontuen, proformako fakturen eta fakturen xehetasunekin; bertan, aukeratutako eskaintza zein den adieraziko da, hemen eskuragarri dagoen ereduaren arabera:
  - LEADER 2026 programa – II. neurria, nekazaritzakoak ez diren enpresetan eta nekazaritza-dibertsifikazioan inbertsioak egiteko laguntzak.

<https://www.euskadi.eus/zerbitzuak/1050944>

## 32. oinarria.- Diruz lagun daitezkeen gastuak

Diruz lagundu ahal izango dira egindako inbertsio materialak edo ez-materialak:

- Higiezinak:
  - Eraikinak erostea.
- Obra:
  - Eremuak eta lotutako beste azpiegitura batzuk urbanizatzea, eraikitzea eta birgaitzea.
  - Arkitektoen eta ingeniarien ordainsariak: obran diruz lagun daitekeen kostuaren %15 gehienez.
  - Eraikuntzarekin edo birgaitzarekin lotutako lanak: diruz lagun daitekeen aurrekontuaren %20 gehienez.
- Makinak eta ekipoak:
  - Erostea edo erosteko derrigortasuna duen errentamendua, produktuak merkatuan duen baliora arte.
  - Jarduera berriari lotutako bigarren eskuko erosketa, aurreko 5 urteetan beste laguntzarik jaso ez badute.
  - Ekipamendu informatikoa (softwarea eta hardwarea). Gehienez ere 700,00 €-ko dirulaguntza ordenagailu bakoitzeko eta 300 €-koa tableta bakoitzerako.
- Ibilgailuak:
  - Erostea, jarduera ekonomikoa pertsonak edo salgaiak garraiatzea denean.
  - Erostea, diruz lagundutako jarduera bertan egiten bada eta egokitzapen handia egin behar izan bada.
  - Diruz lagunduko den jarduera garatzeko egokitzapena.
- Altzariak eta tresnak.
- Komunikazioa:
  - Web orriak garatzea, sare sozialak diseinatzea eta abian jartzeko publizitatea.
  - Ibilgailuetako eta eraikinetako errotulazio gastuak.
- Lotutako azterlanak:
  - Proiektuari lotutakoak: diruz lagun daitekeen kostuaren %10 gehienez.
- Inbertsio ukiezinak:
- Programa informatikoak edo telefono mugikorretarako aplikazioak erostea edo garatzea.
- Patenteak, lizentziak, egile eskubideak eta/edo erregistratutako markak eskuratzea.

Diruz lagun daitekeen gutxieneko inbertsioa 5.000 €-koa izango da, BEZik gabe.

## Diruz lagun ez daitekeen gastua

- Oro har, lurak eta etxe gisa erabiltzeko etxebizitzak erostea edo alokatzea.
- Telefono terminalak erostea.
- Komunikazio eta publizitate gastuak, aurreko puntuan jasotakoa salbu.
- Elementuak eta makinak lekuz aldatzea, eta/edo makinak edo ekipamenduak aldatzea edo ordezteak, aurreko puntuan jasotzen den kasuetan salbu.
- Negozio intsuldatzeak.
- BEZa, Estatuko legeriaren arabera berreskuratzeko modukoa ez denean salbu.

- Zuzeneko zergak, gizarte aurreikuspeneko edozein erregimenetarako kontribuzioak eta berreskuratu daitezkeen zeharkako zergak.
- Mota guztietako interesak, errekarquak, isunak, zehapenak, finantza gastuak eta berme gastuak, prozedura judizialen gastuak, errentamendu kontratuekin lotutako gastuak, gastu orokorrak eta gastu arruntak, eta aseguruari lotutako gastuak.
- Aldaketek edo beste edozein arrazoik kontratistari eragindako deskontuak eta itzulketak edo ordainketak.

Ekintzaitzari eta barne ekintzaitzari laguntzeko neurriaren laguntza kalkulatzeko barematu den gastua ez da gastu hautagarritzat hartuko nekazaritzakoak ez diren enpresetan eta nekazaritza dibertsifikazioan egiten diren inbertsioei laguntzeko neurrian.

Pertsona onuradunak azpikontratutako kanpoko enpresak ez dira berarekin pertsonalki eta/edo profesionalki inplikaturik egongo; era berean, ez dute loturarik izango zuzenean edo zeharka, akzio edo partaidetzen bidez.

Lotura hori dagoenean, dagokion Gobernu Zuzendaritzari baimena eskatu beharko zaio zerbitzua kontratatu aurretik hori onar dezan, hala, diruz lagun daitezkeen gastutzat har dadin.

### 33. oinarria.- Balorazio irizpideak

Puntuazioa finkatzeko, aurrez zehaztutako irizpide batzuk baloratuko dira aurkeztutako dokumentazio guztia kontuan hartuta.

Irizpide horietako bakoitzari puntuazio bat emango zaio, eta, beraz, eskaera bakoitzak bere puntuazioa izango du, irizpide bakoitzari emandako puntuen batuketa egin ondoren.

Nekazaritzako dibertsifikazioa sustatze aldera –hori da Mendineten Estrategiaren ardatz nagusietako bat–, neurri hori bitan banatzen da: nekazaritza dibertsifikaziorako inbertsioak eta jarduera nagusia nekazaritza ez duten onuradunentzako inbertsioak.

Lehenengo balorazio irizpidea Mendineten onartutako Estrategiarekin lotuta dago, eta, hura argitzeko, bertan lehenetsitako aukera eremuak identifikatzen dira jarraian:

<p><b>1. SEKTOREA: Turismoa, gastronomia eta aisia eta abentura</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Gaur egungo jarduera turistikoaren eta aisialdiko eta abenturako jardueren eskaintza zabaltzen duten proiektuak.</li> <li>• Goi mailako sukaldaritzako eta tokiko produktuak proiektu gastronomikoak.</li> <li>• Landa inguruneen turismo ostatuak establezimenduak arautzen dituen apirilaren 16ko 199/2013 Dekretuan zehaztutako landa ostatuak.</li> </ul>
<p><b>2. SEKTOREA: Nekazaritzako elikagaien industriarako eta lehen sektorerako zerbitzu osagarriak</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Nekazaritzako elikagaien eta nekazaritzaren sektoreari zerbitzu osagarriak eskaintzen dizkioten proiektuak.</li> </ul>

3. SEKTOREA: Ekonomia zirkularra
<ul style="list-style-type: none"> <li>Negozio eredu zirkularra duten proiektuak: ekodiseinua, birziklapena, birmanufaktura, berreskurapena, birsalmenta eta erabilera partekatuko plataformak.</li> </ul>
4. SEKTOREA: Osasuna eta ongizatea
<ul style="list-style-type: none"> <li>Osasun eta ongizate zerbitzuak eskaintzen dituzten proiektuak.</li> </ul>
5. SEKTOREA: Bioteknologia
<ul style="list-style-type: none"> <li>Bioteknologiarekin lotutako proiektuak.</li> </ul>
6. SEKTOREA: Merkataritza, zerbitzuak, jatetxeak, artisautza eta sormen industria
<ul style="list-style-type: none"> <li>K1 eta K2 gunetako dendak edo tabernak/jatetxeak. Horiek K3 eta K4 eremuetan lehenetsiko dira, baldin eta populazio gunetan halako zerbitzurik ez badago.</li> <li>Zerbitzu anitzeko eskaintza duten dendak edo tabernak/jatetxeak.</li> <li>Kultura eta sormen industriarekin lotutako proiektuak.</li> <li>Herritarrentzat funtsezkoak diren zerbitzuak eskaintzen dituzten proiektuak.</li> </ul>

## «Nekazaritza dibertsifikazioan» inbertsioak egiteko azpineurriaren irizpideak

BALORAZIO IRIZPIDEA	PUNTUAK (100 puntu)	
MENDINETEN ESTRATEGIARA EGOKITZEA	20	<p><u>ESTRATEGIAN LEHENETSITAKO AUKERA EREMUAK SEKTOREKA:</u></p> <p>Sektorearen arabera lehenetsitako aukera-eremuren batekin bat badator: 10 puntu Bat ez badator: 0 puntu</p> <p><u>ZEHARKAKO ARDATZAK:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Asoziazionismoa eta sareko lana proposatutako proiektuetan.</li> <li>- Belaunaldien arteko erreleboa.</li> <li>- Gainerako intsuldaketak.</li> <li>- Emakumeen, gazteen eta kolektibo kalteberen enplegua sustatzea.</li> <li>- Jasangarritasuna.</li> <li>- Hornitzaileak/Tokiko produktua.</li> <li>- Mota horretako enpresa bakarra udalerrian.</li> <li>- Babestutako eremu naturalean dagoen enpresa.</li> </ul>

		<ul style="list-style-type: none"> <li>• 4 ardatz betetzen baditu: 10 puntu</li> <li>• 3 ardatz betetzen baditu: 8 puntu</li> <li>• 2 ardatz betetzen baditu: 5 puntu</li> <li>• Ardatz 1 betetzen badu: 2 puntu</li> <li>• Ardatzik betetzen ez badu: 0 puntu</li> </ul> <p>*Belaunaldien arteko erreleboaren ardatzak puntuazio bikoitza izango du, hau da, betekizun hori betetzen bada, 2 puntuazio ardatz hartuko dira kontuan.</p> <p>**Pertsona zaurgarri edo/eta gazte batek bere lanpostua sortzen badu, Emakume, gazte eta talde ahulen enplegua sustatzeko ardatza hartuko da kontuan.</p>
<b>KALTEBERATASUN MAILA</b>	<b>20</b>	<b>JARDUERA EKONOMIKOAREN DIBERTSIFIKAZIO EREMURAKO EGINDAKO LEADER EREMUAREN KARAKTERIZAZIOAREN ARABERA</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• k1: 20 puntu</li> <li>• k2: 12 puntu</li> <li>• k3: 8 puntu</li> <li>• k4: 5 puntu</li> </ul>
<b>ESKUALDEKO ESTRATEGIARA EGOKITZEA</b>	<b>15</b>	Mendineteko Estrategian lehenetsitako aukeremuen gainean eskualde bakoitzean ezarritako lehentasunetara zenbateraino egokitzen den baloratuko da: <ul style="list-style-type: none"> <li>• Altua: 15 puntu</li> <li>• Batez bestekoa: 10 puntu</li> <li>• Baxua: 5 puntu</li> <li>• Lehenetsi gabea: 0 puntu</li> </ul>
<b>PROIEKTUA</b>	<b>10</b>	
Tutoretza ziurtagiria	5	Egiaztagiria aurkeztuta <ul style="list-style-type: none"> <li>• Tutoretza du: 5 puntu</li> <li>• Ez du tutoretzarik: 0 puntu</li> </ul>
Enplegua sortzea	5	SORTUTAKO LANPOSTU KOPURUAREN ARABERA (kasu bakoitzean aplikatzekoa den hitzarmen kolektiboan ezarritako orduen gutxienez % 50eko enpleguak izan beharko dira) <ul style="list-style-type: none"> <li>• 2 lanpostu edo gehiago: 4 puntu</li> <li>• Lanpostu 1: 3 puntu</li> <li>• Ez du lanposturik sortzen: 0 puntu</li> </ul> <p>(*Lortutako puntuazioari puntu 1 gehituko zaio sortutako lanpostu hori emakumea bada edo, 2 lanposturen edo gehiagoren kasuan, erdia gutxienez emakumeak badira)</p> <p>Aurreikuspen horietan edozein aldaketa egonez gero, Landa Garapenaren eta Europar Politiken Zuzendaritzari jakinarazi beharko zaio, eta laguntzak ematean aldaketak egon daitezke. (Ikus 34. apartatua)</p>

<b>TALDE SUSTATZAILEA</b>	<b>35</b>	
Lurraldearekiko lotura	6	<p>ERAKUNDE ESKATZAILEAREN KOKAPENAREN ARABERA:</p> <p>Egoitza soziala LEADER eremuan (pertsona fisikoen kasuan, kontuan hartuko dira autonomo gisa duten antzintasuna eta erroldatze data)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Euskadiko LEADER eremuan &gt; 5 urte erroldatuta egotea edo egoitza soziala bertan izatea: 6 puntu</li> <li>• LEADER eremuan &gt; 3 urte erroldatuta egotea edo egoitza soziala bertan izatea: 4 puntu</li> <li>• LEADER eremuan &gt; 1 urte erroldatuta egotea edo egoitza soziala bertan izatea: 2 puntu</li> <li>• Gainerako eremuetan &lt; 1 urte erroldatuta egotea edo egoitza soziala izatea: 0 puntu</li> </ul>
Prestakuntza eta esperientzia Laguntzaren xede den proiektuari lotuta	8	<p>BETI ZIURTAGIRI EDO FROGAGIRIEKIN</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Prestakuntza &gt; 500 ordu: 4 puntu</li> <li>• Esperientzia &gt; 2 urte: 4 puntu</li> <li>• Prestakuntza &gt; 200 ordu: 2 puntu</li> <li>• Esperientzia &gt; 1 urte: 1 puntu</li> <li>• Prestakuntza &gt; 100 ordu: 1 puntu</li> <li>• Prestakuntza egiaztatu gabe: 0 puntu</li> <li>• Esperientzia egiaztatu gabe: 0 puntu</li> </ul>
Enpresaren tamaina	6	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Mikroenpresa: 6 puntu</li> <li>• Enpresa txikia: 4 puntu</li> <li>• Enpresa ertaina: 2 puntu</li> </ul>
Pertsona sustatzailea	15	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Jarduera nagusia nekazaritza duen emakumea: 15 puntu</li> </ul> <p>*8/2015 Legea, urriaren 15ekoa, Emakume Nekazarien Estatutuari buruzkoa.</p> <p>Pertsona fisiko batek baino gehiagok osatzen duten pertsona juridikoen kasuan, 15 puntu lortzeko, gutxienez bazkideen %50 emakumezkoak direla eta gutxienez kapital sozialaren %50 bazkide emakumezkoen esku dagoela justifikatu beharko da.</p>

«Nekazaritzakoak ez diren enpresetan» inbertsioak egiteko azpineurriaren irizpideak

BALORAZIO IRIZPIDEA	PUNTUAK (100 puntu)	
MENDINETEN ESTRATEGIARA EGOKITZEA	20	<p><u>ESTRATEGIAN LEHENETSITAKO AUKERA EREMUAK SEKTOREKA:</u></p> <p>Sektorearen arabera lehenetsitako aukera-eremuren batekin bat badator: 10 puntu Bat ez badator: 0 puntu</p> <p><u>ZEHARKAKO ARDATZAK:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Asoziazionismoa eta sareko lana proposatutako proiektuetan.</li> <li>- Belaunaldien arteko erreleboa.</li> <li>- Gainerako intsuldaketak.</li> <li>- Emakumeen, gazteen eta kolektibo kalteberen enplegua sustatzea.</li> <li>- Jasangarritasuna.</li> <li>- Hornitzaileak/Tokiko produktua.</li> <li>- Mota horretako enpresa bakarra udalerrian.</li> <li>- Babestutako eremu naturalean dagoen enpresa.                     <ul style="list-style-type: none"> <li>• 4 ardatz betetzen baditu: 10 puntu</li> <li>• 3 ardatz betetzen baditu: 8 puntu</li> <li>• 2 ardatz betetzen baditu: 5 puntu</li> <li>• Ardatz 1 betetzen badu: 2 puntu</li> <li>• Ardatzik betetzen ez badu: 0 puntu</li> </ul> </li> </ul> <p>*Belaunaldien arteko erreleboaren ardatzak puntuazio bikoitza izango du, hau da, betekizun hori betetzen bada, 2 puntuazio ardatz hartuko dira kontuan.</p> <p>** Pertsona zaurgarri edo/eta gazte batek bere lanpostua sortzen badu, Emakume, gazte eta talde ahulen enplegua sustatzeko ardatza hartuko da kontuan.</p>
KALTEBERATASUN MAILA	20	<p>JARDUERA EKONOMIKOAREN DIBERTSIFIKAZIO EREMURAKO EGINDAKO LEADER EREMUAREN KARAKTERIZAZIOAREN ARABERA</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• k1: 20 puntu</li> <li>• k2: 12 puntu</li> <li>• k3: 8 puntu</li> <li>• k4: 5 puntu</li> </ul>
ESKUALDEKO ESTRATEGIARA EGOKITZEA	15	<p>Mendineteko Estrategian lehenetsitako aukera-eremuen gainean eskualde bakoitzean ezarritako lehentasunetara zenbateraino egokitzen den baloratuko da:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Altua: 15 puntu</li> <li>• Batez bestekoa: 10 puntu</li> <li>• Baxua: 5 puntu</li> <li>• Lehenetsi gabea: 0 puntu</li> </ul>

<b>PROIEKTUA</b>	<b>15</b>	
Tutoretza ziurtagiria	5	Egiaztagiria aurkeztuta <ul style="list-style-type: none"> <li>• Tutoretza du: 5 puntu</li> <li>• Ez du tutoretzarik: 0 puntu</li> </ul>
Enplegua sortzea	10	<p>SORTUTAKO LANPOSTU KOPURUAREN ARABERA (kasu bakoitzean aplikatzekoa den hitzarmen kolektiboan ezarritako orduen gutxienez % 50eko enpleguak izan beharko dira)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• 2 lanpostu edo gehiago: 8 puntu</li> <li>• Lanpostu 1: 5 puntu</li> <li>• Ez du lanposturik sortzen: 0 puntu</li> </ul> <p>(*Lortutako puntuazioari 2 puntu gehituko zaizkio sortutako lanpostu hori emakumezkoa bada edo, 2 lanpostu edo gehiagoren kasuan, erdiak gutxienez emakumeak badira)</p> <p>Aurreikuspen horiekiko edozein desbideratze Landa Garapeneko eta Europar Politiketako Zuzendaritzari jakinarazi beharko zaio, eta laguntza emateko modua aldatu ahal izango da (ikus 34. atala).</p>
<b>TALDE SUSTATZAILEA</b>	<b>30</b>	
Lurraldearekiko lotura	9	<p>ERAKUNDE ESKATZAILEAREN KOKAPENAREN ARABERA:</p> <p>Egoitza soziala LEADER eremuan (pertsone fisikoen kasuan, kontuan hartuko dira autonomo gisa duten antzinasuna eta erroldatze data)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Euskadiko LEADER eremuan &gt; 5 urte erroldatuta egotea edo egoitza soziala bertan izatea: 9 puntu</li> <li>• LEADER eremuan &gt; 3 urte erroldatuta egotea edo egoitza soziala bertan izatea: 6 puntu</li> <li>• LEADER eremuan &gt; 1 urte erroldatuta egotea edo egoitza soziala bertan izatea: 3 puntu</li> <li>• Gainerako eremuetan &lt; 1 urte erroldatuta egotea edo egoitza soziala izatea: 0 puntu</li> </ul>
Prestakuntza eta esperientzia	10	<p>BETI ZIURTAGIRI EDO FROGAGIRIEKIN</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Prestakuntza &gt; 500 ordu: 5 puntu</li> <li>• Esperientzia &gt; 2 urte: 5 puntu</li> </ul>

		<ul style="list-style-type: none"> <li>• Prestakuntza &gt; 200 ordu: 3 puntu</li> <li>• Esperientzia &gt; 1 urte: 3 puntu</li> <li>• Prestakuntza &gt; 100 ordu: 1 puntu</li> <li>• Prestakuntza egiaztatu gabe: 0 puntu</li> <li>• Esperientzia egiaztatu gabe: 0 puntu</li> </ul>
Enpresaren tamaina	6	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Mikroenpresa: 6 puntu</li> <li>• Enpresa txikia: 4 puntu</li> <li>• Enpresa ertaina: 2 puntu</li> </ul>
Pertsona sustatzailea	5	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Emakumea: 5 puntu</li> </ul> Pertsona fisiko batek baino gehiagok osatzen duten pertsona juridikoen kasuan, 5 puntu lortzeko, gutxienez bazkideen %50 emakumezkoak direla eta gutxienez kapital sozialaren %50 bazkide emakumezkoen esku dagoela justifikatu beharko da.

### 34. oinarria.- Onuradunen betebeharrak espezifikak

Onuradunak dirulaguntza eman zen helburu zehatzerako erabili beharko dituzten ondasunak aldi honetan: gauzatzen denetik, bost urtez gutxienez, erregistro publiko batean inskribatu daitezkeen ondasunen kasuan, eta bi urtez gutxienez, gainerako ondasunen kasuan. Ondorio horietarako, eta ondasun higiezinak eraiki, eskuratu edo birgaitzen diren kasuan, onuradunak dirulaguntza ematen dion ziurtagiria aurkeztu beharko du dagokion jabetza-erregistroan. Erregistro horretan, agiri hori ikusita, jabaria erabiltzeko mugaren erregistro-idazpena egingo da, hipoteka-legeriarekin bat etorritik. Laguntzaren zenbatekoa zehazteko, enplegu-sorkuntza hartu bada aintzat proiektuen balorazio-irizpide gisa, enplegu horrek inbertsioak eraginkor dauden unean sortu beharko du, eta sortu zenetik hurrengo hiru urteetan gutxienez eutsi beharko zaio.

### 35. oinarria.- Laguntzaren zenbatekoa

«Nekazaritza dibertsifikazioa» inbertsioen azpineurrian jasotako inbertsioen kasuan, %25ekoa izango da gutxienekoa eta %70ekoa gehienekoa.

«Nekazaritza dibertsifikazioan» egindako inbertsioen neurrian laguntza lortzeko eskatzen den gutxieneko puntuazioa: 30 puntu.

«Nekazaritzakoak ez diren enpresak» inbertsioen azpineurriari dagokionez, diruz lagun daitezkeen inbertsioaren %25 izango da gutxienekoa, eta diruz lagun daitezkeen inbertsioaren %50 gehienekoa.

«Nekazaritzakoak ez diren enpresetan» egindako inbertsioen neurrian laguntza lortzeko eskatzen den gutxieneko puntuazioa: 50 puntu.

Bi azpineurrietan, laguntzak muga bat izango du: 200.000 euro emango dira gehienez proiektuko deialdi bakoitzean.

Lortutako puntuazioaren arabera, honela gauzatuko da proiektu bakoitzari esleitu beharreko laguntzaren ehunekoa:

## 1. lerroa: Nekazaritza dibertsifikazioan egindako inbertsioak

PUNTUAK	LAGUNTZAR EN%	PUNTUAK	LAGUNTZAR EN %	PUNTUAK	LAGUNTZAR EN %	PUNTUAK	LAGUNTZAR EN %
100	70	82	59	64	47	46	36
99	69	81	58	63	47	45	35
98	69	80	57	62	46	44	35
97	68	79	57	61	45	43	34
96	67	78	56	60	45	42	33
95	67	77	55	59	44	41	33
94	66	76	55	58	43	40	32
93	66	75	54	57	43	39	31
92	65	74	54	56	42	38	31
91	64	73	53	55	41	37	30
90	64	72	52	54	41	36	29
89	63	71	52	53	40	35	29
88	62	70	51	52	40	34	28
87	62	69	50	51	39	33	28
86	61	68	50	50	38	32	27
85	60	67	49	49	38	31	26
84	60	66	48	48	37	30	25
83	59	65	48	47	36		

## 2. lerroa: «Nekazaritzakoak ez diren enpreetan» egindako inbertsioak

PUNTUAK	LAGUNTZA REN %	PUNTUAK	LAGUNTZA REN %	PUNTUAK	LAGUNTZA REN %	PUNTUAK	LAGUNTZA REN %
100	50	87	43	74	37	61	30
99	49	86	43	73	36	60	30
98	49	85	42	72	36	59	29
97	48	84	42	71	35	58	29
96	48	83	41	70	35	57	28
95	47	82	41	69	34	56	28
94	47	81	40	68	34	55	27
93	46	80	40	67	33	54	27
92	46	79	39	66	33	53	26
91	45	78	39	65	32	52	26
90	45	77	38	64	32	51	25
89	44	76	38	63	31	50	25
88	44	75	37	62	31		

## 36. oinarria.- Justifikatzea eta ordaintzea

### ORDAINKETA

Neurri honi dagokion ordainketa inbertsioa egin ondoren egingo da, justifikazio agiriak aurkeztuta eta zuzendaritzako teknikariek ziurtagiria egin ondoren.

Neurri honetan bi zati ordaindu ahal izango dira interesdunak hala eskatuta ekitaldi bakoitzeko, proiektuaren zati bat gauzatu dela egiaztatzeko agiriak aurkeztu ondoren.

Laguntza emateko unean, pertsona onuradunaren izaera bereganatzen duen erakundeari dagokion erregistroan eraketa eta inskripzioa oraindik egin gabe badaude, ez da ordainketa partzialik egingo hura eratu arte.

### JUSTIFIKAZIOA

Inbertsioa edo gastua behar bezala egin direla egiaztatuko da honako hauen bidez:

- Egindako jarduerak justifikatzeko memoria bat, dirulaguntzaren xedeko proiektua betetzeari buruzko informazioa jasotzen duena, inbertsioen argazkiak ere sartu beharko ditu, eta sexuaren arabera bereizitako informazioa, emandako zerbitzuaren onuradunei edo azken erabiltzaileei eta, entitatearen eta haren plantillaren titularrei buruz.

- Fakturak eta ordainagiriak aurkeztea, bai eta laguntzaren entitate onuradunaren izenaren baliokidea den balio bereko gainerako frogagiriak ere. Finantza-errentamenduaren kasuan, eragiketa amaitzean ondasuna eskuratzeko betebeharra ezartzen duen kontratua.

Dirulaguntzak arautzen dituzten apartatuetan berariaz aurkakoa xedatu ezean, egindako gastutzat joko da benetan ordaindu dena dirulaguntza araudi erregulatzailerak zehazten duen justifikazio-aldia amaitu aurretik.

Dirulaguntzaren onuraduna enpresa bat bada, merkataritza-eragiketetan egindako gastu diruz lagungarriak sektoreko araudi aplikagarrian aurreikusitako ordainketa-epeetan ordaindu beharko dira, edo, halakorik ezean, Merkataritza-eragiketetan berankortasunaren aurkako neurriak ezartzen dituen abenduaren 29ko 3/2004 Legean ezarritako epeetan.

- Fakturen eta ordainagirien laburpen-taula xehatua, Excel formatuan, datu hauek barne hartuz: fakturazioaren eta ordainketaren datak eta erreferentziak, enpresa hornitzailea, kontzeptua, zenbatekoa eurotan eta aplikatutako zergak. Taula hau egiteko, eredu hauek erabiliko dira:

- LEADER 2026 programa – II. neurria, nekazaritzakoak ez diren enpresetan eta nekazaritza-dibertsifikazioan inbertsioak egiteko laguntzak.
  - <https://www.euskadi.eus/zerbitzuak/1050944>

- Pertsonifikaturiko erakunde bat eratzearen baldintzapean badago laguntza, eraketa-akta, estatutuak eta dagokion erregistroan izena emanda egotearen ziurtagiria.

- Laguntza jasotzeko manuzko baimenak eta lizentziak aurkeztu behar badira eta laguntza-eskabidea egitean eman gabe badaude, haiexek aurkeztu beharko dira, obra-lizentzia izan ezik, eskatzen den egunean onartuta egon behar baitu edo aldeko hirigintza-txostena eduki behar baitu.
- Eskudiruzko ordainketa bidezko justifikazioen kasuan, eta hornitzaile bakoitzeko, ezin izango dira eskudirutan ordaindu 1.000 euroko edo gehiagoko operazioak (BEZa barne) edo atzerriko dibisetan kontrabalio hori dutenak, operazioan parte hartzen dutenetakoren batek enpresari edo profesional gisa parte hartzen badu. Hala ere, muga hori 10.000 eurokoa edo atzerriko dibisetan kontrabalioa izango da, baldin eta ordaintzailea pertsona fisikoa bada, zerga-helbidea Espainiatik kanpo duela justifikatzen badu eta erosketa enpresaburu edo profesional gisa egiten ez badu. Adierazitako zenbatekoak kalkulatzeko, ondasunen entrega edo zerbitzuen prestazioa osa dezaketen eragiketa edo ordainketa guztien kopuruak batuko dira.
- Obrak egitearen ondoriozko gastuen kasuetan, eskumena duen teknikari batek sinatutako obren ziurtagiriak, bai partzialak bai amaierakoak, aurkeztu beharko dira, obrak gauzatu direla frogatzeko.
- Era berean, diruz lagundu daitekeen inbertsioaren edo gastu guztizkoaren % 20ko mugarekin, justifikatutzat jo ahal izango dira bai onuradunak berak egindako lanak eta bai onuradunaren ingurukoak izanik enpresariak ez direnek edo hala ez dihardutenek egindako lanak ere. Kasu horretan, hornitzailearen faktura ordainduen bitartez justifikatu beharko dira materialak, eta eskulana, dagokion alorreko elkargokide den hirugarren profesional batek sinatutako ziurtagiriaren bitartez; ziurtagiri horretan direlako lanetan inbertitutako ordu guztien kostua zehaztu beharko da. Ezarritako baremo ofizialekin bat egin beharko da orduen balioespena; horrek ez du inoiz ere gaindituko merkatuan lan haiek duten balorazioa, ezta horretarako ezarritako prezioen oinarria ere, zehazki, Euskal Autonomia Erkidegoko Administrazio Orokorrean arlo honetan eskumena duen sailak argitaratuta. Edonola ere, onuradunari dokumentu gehigarria eskatu ahalko zaio.
- Erantzukizunpeko adierazpena, honako hau jasoko duena: faktura horiek ez direla aurkeztu beste laguntza batzuk justifikatzeko edo, hala badagokio, zein programari atxiki zaion eta faktura bakoitzeko jasotako dirulaguntzaren ehunekoak.
- Sortutako enpleguen egiaztagiriak.

Organo kudeatzaileak automatikoki egiaztatuko du, baimenik izan beharrik gabe, zerga-betebeharrak, Gizarte Segurantzarekikoak eta Jarduera Ekonomikoen gaineko Zergari dagozkionak, egunean daudela, hala xedatuta baitago Euskal Autonomia Erkidegoko aurrekontu orokorren kontura ematen diren laguntzen eta dirulaguntzen esparruan, bai zerga-betebeharrak eta Gizarte Segurantzarekikoak, bai dirulaguntzak itzultzeari buruzkoak betetzen direla egiaztatzeari buruzko Ekonomia eta Ogasuneko sailburuaren 2023ko otsailaren 13ko Aginduan. Edonola ere, eskatzaileak aurre egin ahal izango dio organo kudeatzailearen egiaztapenari; kasu horretan, dagokion ziurtagiria aurkeztu beharko du.

### III. NEURRIA: BESTEREN KONTURA KONTRATATZEKO NEURRIA

---

#### 37. oinarria.- Laguntzaren deskribapena

Laguntza honen bidez, mikroenpresetako eta enpresa txikietako besteren konturako langileak kontratatzen lagundu nahi da (enpresa ertainak ere sartuko dira, 1. eremu kalteberetan), baita pertsona bat kontratatzen duten enpresarien kasuan ere, landa eremuetako biztanleria mantentzen edo areagotzen lagunduko duten lanpostu berriak sortzeko helburuarekin.

«Lanpostuak sortzea» honela ulertuko da: establezimenduko lanpostu kopuru garbia handitzea aurreko urteko batez besteko kopuruaren aldean. Hortaz, kontuan hartutako epealdian sortutako ustezko lanpostu kopuruari epealdi horretan bertan deuseztatutakoak kendu beharko zaizkio.

Lanpostu kopuruaren handitze garbia kalkulatzeko, ez dira kontatuko praktikaldiko lan kontratuak, salbu eta behar bezala justifikatzen ez badira, dagokion entitatearekin sinatutako lankidetzak hitzarmenarekin batera.

Neurri honek jarduera ekonomikoa sustatzen eta enplegua sortzen lagundu nahi du, horiek baitira programa honen Mendinet Estrategiaren ardatz nagusiak.

Laguntza hauetatik kanpo geratzen dira erabilera turistikoko etxebizitza partikularrak, erabilera turistikoko etxebizitza partikularretako logelak, ikastetxe arautuak eta energia ekoizten duten enpresak, salbu eta tokiko energia komunitateak; dena den, mikroenpresak badira, laguntza izan dezakete.

#### 38. oinarria.- Pertsona onuradunak

Neurri hauen pertsona onuradun izan daitezke:

- LEADER eremuan, beren jarduerak nekazaritzakoak ez diren eremuetara dibertsifikatzen dituzten nekazariak (pertsona fisikoak edo juridikoak), betiere jarduera nagusia nekazaritza badute.
- Mikroenpresak eta enpresa txikiak.
- 1. kalteberatasun maila duten inguruko enpresa ertainak.
- Beste pertsona juridiko mota batzuk, hala nola ondasun-erkidegoak eta sozietate zibilak.
- Pertsona fisikoak: banakako enpresariak.

#### 39. oinarria.- Hautagarritasun baldintzak

- Sortutako enplegua LEADER eremuan garatu behar da.
- Kontratazioa egina izatea aurreko deialdian eskaerak aurkezteko azkeneko egunaren eta irekita dagoen deialdian eskaerak aurkezteko azkeneko egunaren artean.
- Nekazaritzako enpresek sustatutako proiektuetarako, sortuko den lanpostuak nekazaritzakoak ez diren jardueretarantz dibertsifikatzearekin lotuta egon behar du.
- Pertsona eskatzaile izateko betekizunak (puntu hauetako bat bete beharko da gutxienez):
  - Beren jarduerak nekazaritzakoak ez diren Euskadiko LEADER eremuetara dibertsifikatzen dituzten nekazariak (pertsona fisikoak edo juridikoak), betiere jarduera nagusia nekazaritza badute, edozein eremutan izan dezakete egoitza soziala, baita hiriguneetan ere.
  - Nekazaritzakoak ez diren mikroenpresek eta enpresa txikiek edozein lekutan izan dezakete egoitza soziala, baita hiriguneetan ere, betiere negozioa Euskadiko LEADER eremuko gune fisiko batean garatzen badute.
  - Nekazaritzakoak ez diren enpresa ertainek edozein lekutan izan dezakete egoitza soziala, betiere dirulaguntzaren xede den jarduera ekonomikoari lotutako eremu fisikoa Euskadiko LEADER eremuko K1 eremuan badago.
  - Pertsona fisikoak edozein lekutan egon daitezke errolatuta, baita hiriguneetan ere, betiere dirulaguntzaren xede den jarduera ekonomikoari lotutako eremu fisikoa Euskadiko LEADER eremuko K1 eremuan badago.
  - Dirulaguntzaren xede den jarduera ekonomikoari lotutako espazio fisikorik egongo ez balitz Euskadiko LEADER eremuan, pertsona fisikoek Euskadiko LEADER eremuan egon beharko dute errolatuta, ustiategiek eta enpresek Euskadiko LEADER eremuan izan beharko dute egoitza soziala eta enpresa ertainek Euskadiko LEADER eremuko K1 eremuan izan beharko dute egoitza soziala.

Gainera, erakunde eskatzaileak berak kudeatuko du jarduera ekonomikoa, eta onuraduna bada, neurriak dituen betebeharrak bete beharko ditu.

## 40. oinarria.- Dokumentazio espezifikoa

5. oinarriko dokumentazio orokorrak gain honako agiri hauek aurkeztu beharko dira:

- Dibertsifikatzen duten nekazaritza enpresek:
  - Jarduera nagusia nekazaritza dela egiaztatzen duen agiria.
    - Baldintza hori egiaztatzeko, dagokion foru aldundiak emandako ziurtagiria edo
    - baldintza hori justifikatzen duten dokumentuak aurkeztu beharko dira:
      - Gizarte Segurantzako nekazaritzako erregimen berezian bere konturako langile gisa edo bere konturako langileen edo autonomoen erregimen berezian alta emanda dagoelako egiaztatzea, nekazaritza jardueraren arabera.
      - Azken ekitaldian PFEZan egindako nekazaritza etekinen deklarazioa.

- Ustiategiaren titulartasunaren edo titularkidetasunaren egiaztapena.
  - Dibertsifikatzen duen emakume nekazariaren kasuan, nekazaritzako ustiategiaren titularra edo titularkidea, izaera hori egiaztatu beharko du.
- Pertsona fisikoek:
  - Pertsona fisikoa EAetik kanpo erroldatuta badago, errolda agiria aurkeztu beharko du.
- Nortasun juridikorik gabeko taldeen eta ondasun erkidegoen kasuan, kide guztiek sinatutako agiri bat. Bertan, taldeko kide bakoitzak bere gain hartutako gauzatzeko konpromisoak jasoko ditu.
- Lan kontratua.
- Gizarte Segurantzaren alta emanda dagoela egiaztatzen duen agiria.
- Enplegua sortu aurreko 12 hilabeteetan enpresak batez beste zenbat langile izan dituen egiaztatzen duen agiria.
- Kontratazioko hilabeteko langileen izen-zerrenda (lehen TC2) (eskuragarri dagoen unean)
- 

## 41. oinarria.- Onuradunen betebeharrak espezifikak

Sortutako enplegua eta horretarako ezarritako baldintzak eta betekizunak gutxienez 3 urtez mantendu beharko dira, kontratua sinatzen den unetik kontatzen hasita.

## 42. oinarria.- Laguntzaren zenbatekoa

Laguntza horiek ezin izango dute gairik kontratatutako pertsonari dagokion bi urteko soldata gordinaren %35a, zergak eta nahitaezko gizarte kotizazioak aplikatu aurretik.

Laguntzaren zenbatekoa sortutako lanpostu bakoitzeko emango den kopuru finko bat izango da, betiere kontratatutako lanaldiaren arabera, hau da, zenbatekoa diruz lagunduko den lanpostuan pasatako denboraren arabera izango da. Edozelan ere, enplegua gutxienez %50ekoa izan beharko da, kasu bakoitzean dagokion hitzarmen kolektiboan ezarritako orduak kontutan izanik.

Laguntza taula honen arabera emango da (%100eko lanaldirako oinarria):

Kalteberatasuna	Gizona	Emakumea	Kolektibo kaltebera bateko gizona	Kolektibo kaltebera bateko emakumea
K1	6.500	7.000	7.000	7.500
K2	6.000	6.500	6.500	7.000
K3	5.500	6.000	6.000	6.500
K4	5.000	5.500	5.500	6.000

- Eskatzailea jarduera nagusia nekazaritza duen pertsona bat bada, ezarritako laguntzaren zenbatekoa baino %10 gehiago emango da.
- Eskatzailea jarduera nagusia nekazaritza duen ustiategi baten emakume titularra edo titularkidea bada, edo emakumeen esku dauden ehuneko eta partaidetza sozialak gutxienez %50 diren pertsona juridikoa bada (elkartekideak bi badira), edo gainerako kasuetan gutxienez orekatua bada, %25eko igoera emango zaio ezarritako laguntzaren zenbatekoarekiko.
- Kontratu finko etenen kasuan, kontratatutako hilabeteen ehunekoa hartuko da kontuan.

Lehentasun irizpide hauen arabera emango da laguntza:

- Kalteberatasun maila: mailaka lehenetsiko da, lehentasun gehien duenetik (K1) gutxien duenera (K4).
- Eskatzaile mota: jarduera nagusia nekazaritza duten emakumeek sustatutako proiektuak lehenetsiko dira (jarduera nagusia nekazaritza duten gizonetzkoen aurretik), eta, gero, emakumeak (gizonen aurretik).
- Enpresaren tamaina: mikroenpresak lehenetsiko dira enpresa txikien aurretik, eta enpresa txikiak enpresa ertainen aurretik.
- Kontratutako pertsona mota: talde kalteberetako emakumeak kontratatzen dituzten proiektuak lehenetsiko dira (baldintza berberetan dauden gizonen aurretik), eta, azkenik, emakumeak (gizonen aurretik).
- Lanaldi mota: proiektuak lanaldi motaren arabera lehenetsiko dira, mailaz maila, %100etik %50era.

Lehenespen horiek eginda ere, proiektuetako batzuk egoera berean badaude, jaso beharreko laguntza proposamena kontuan hartzen da, eta kopuru hori txikienetik handienera lehenesten da.

## 43. oinarria.- Dirulaguntza ordaintzea eta justifikatzea

### ORDAINKETA

Laguntzak ordainketa bakarrean ordainduko dira, kontratazioa behar bezala egin dela eta laguntza emateko eskatutako betekizunak betetzen direla egiaztatu ondoren, deialdi honetan ezartzen denarekin bat etorritik. Diruz lagundutako aldia (3 urte) bukatu ondoren, eta hala eskatzen zaiolarik, dirulaguntzaren xedea bete dela justifikatu beharko du enpresa edo entitateak, ematean finkatutako moduan.

### JUSTIFIKAZIOA

Zuzendaritzako teknikariek gastuaren eraginkortasuna egiaztatu eta ziurtatuko dute.

Honako hauek aurkeztuko dira gastua behar bezala egin dela egiaztatzeko:

- Justifikazio-dataren aurreko hilabeteko langileen izen-zerrenda, eskabidearekin batera aurkeztutako dokumentazioan jasotako baldintzetan aldaketarik izan bada

salbu.

- Erantzukizunpeko adierazpena, zehaztuko duena dokumentazio hori ez dela aurkeztu beste dirulaguntza batzuk justifikatzeko.

Organo kudeatzaileak automatikoki egiaztatuko du, baimenik izan beharrik gabe, zerga-betebeharrak, Gizarte Segurantzarekikoak eta Jarduera Ekonomikoen gaineko Zergari dagozkionak, egunean daudela, hala xedatuta baitago Euskal Autonomia Erkidegoko aurrekontu orokorren kontura ematen diren laguntzen eta dirulaguntzen esparruan, bai zerga-betebeharrak eta Gizarte Segurantzarekikoak, bai dirulaguntzak itzultzeari buruzkoak betetzen direla egiaztatzeari buruzko Ekonomia eta Ogasuneko sailburuaren 2023ko otsailaren 13ko Aginduan. Edonola ere, eskatzaileak aurre egin ahal izango dio organo kudeatzailearen egiaztapenari; kasu horretan, dagokion ziurtagiria aurkeztu beharko du.

## IV. NEURRIA: GUNEAK GAITZEKO NEURRIA

### 44. oinarria.- Laguntzaren deskribapena

Neurri honek gune horietan kokatuko diren hirugarren pertsonentzako ekonomia jarduerarako guneak sortzea edo egokitzea du

Guneek/lokalek hainbat erabilera izan ditzakete (coworkinga, bulegoak, ostalaritza, etab.). Eremuak sustatzen laguntzea Euskadiko landa ingurunean ekintzailtza eta jarduera ekonomikoa sustatzea da, eta ardatz horretan oinarritzen da, hain zuzen ere, Mendineten Estrategia.

Nekazaritzako elikagaien inguruko proiektuak garatzeko espazioak prestatzeko laguntzak emango dira, betiere biztanleei zerbitzu bat ematen badiete eta erabilera partekatukoak badira.

Laguntza hauetatik kanpo geratzen dira erabilera turistikoko etxebizitza partikularrak, erabilera turistikoko etxebizitza partikularretako logelak, ikastetxe aratuak eta energia ekoizten duten enpresak, salbu eta tokiko energia komunitateak; dena den, mikroenpresak badira, laguntza izan dezakete. Gainera, Energiaren Euskal Erakundeak (EEE) diruz lagun ditzakeen kontzeptuek ez dute dirulaguntzarik jasoko.

### 45. oinarria.- Erakunde onuradunak

Erakunde onuradun izan daitezke:

- Toki erakundeak, Euskadiko Toki Erakundeei buruzko 2/2016 Legeko 2. artikuluan xedatutakoaren arabera.
  - Udalerria.

- Kontzejuak eta udalerrarena baino eremu txikiagoko beste lurralde erakundeak, lurralde bakoitzeko foru araudian eta toki araubidearen gaineko oinarritzko legerian ezarritakoaren arabera.
- Udalerrien mankomunitateak.
- Arabako lurralde historikoko kuadrillak.
- Beste zeinahi erakunde, baldin eta tokiko lurralde erakunde zenbait biltzen baditu, dagokion izendapen bereziarekin, lege honetan eta aplikatu beharreko gainerako araudian ezarritakoaren arabera.
- Tokiko sektore publiko instituzionala (tokiko erakunde autonomoak, tokiko enpresa erakunde publikoak eta tokiko titulartasun publikoa duten merkataritza sozietateak).
- Landa Garapeneko Elkartek.
- Irabazi-asmorik gabeko entitateak (fundazioak, elkarteak, etab.).

## 46. oinarria.- Hautagarritasun baldintzak

- Inbertsioa LEADER eremu batean egin behar da.
- Birjartze eta/edo mantentze lanak egiteko inbertsioetarako proiektuek muga bat dute: pertsona onuraduna behin izango da denboraldi osoan.
- Proiektua 2025eko urtarrilaren 1aren ondoren hastea, eta laguntza eskaera aurkezterakoan amaituta ez egotea (ez amaitu izanaren akta).
- Memoria Mendinetek duen ereduaren arabera prestatu beharko da. Bertan, egingo den obraren edo jarduketaren alderdi nagusiak deskribatuko dira eta neurriaren helburuak betetzen direla egiaztatuko da.
- Eremuaren jabea izatea edo kudeaketa lagatzeko edo enkargatzeko dokumentu bat aurkeztea, gutxienez kudeaketa planean adierazitako denbora tarte bererako.

## 47. oinarria.- Dokumentazio espezifikoa

5. oinarriko dokumentazio orokorrak gain, honako agiri hauek aurkeztu beharko dira:

- Memoria Mendinetek duen ereduaren arabera prestatu beharko da. Bertan, egingo den obraren edo jarduketaren alderdi nagusiak deskribatuko dira eta neurriaren helburuak betetzen direla egiaztatuko da.
- Eraikuntza, birgaitze edo zaharberitze obrak egin behar badira:
  - Proiektu tekniko bat behar den ala ez justifikatuko duen udal ziurtagiria.
  - Proiektu teknikoa (hala badagokio). Proiektu teknikoa aurkezten bada, ez da beharrezkoa izango aurreko puntuan aipatu den udal ziurtagiri justifikatzailea.
  - Eraikuntza, birgaitze edo zaharberitze lanak egin behar badira, beharrezko baimenak eta lizentziak edo aldeko hirigintza txostena, udalen kasuan izan ezik.
- Proiektua gauzatuko den lursail edo higiezinaren jabetza, gozamina, errentamendua edo prekariora egiaztatzen duen dokumentazioa, eremu fisikoa badu edo pertsona juridikoa bada.
- Eskuratutako higiezinaren tasazioak, betiere lurrak eta higiezinak bereizita (hala badagokio).

- Proiektuak hainbat fase baditu eta proiektu tekniko bat edo memoria baloratu bat behar baditu, eskatzen duen faseari dagokion dokumentazioa aurkeztu beharko da, eta, gainera, proiektu teknikoa edo proiektuaren faseei buruzko memoria xehatua aurkeztu beharko da.
- Pertsona onuradunen kasuan, toki erakundeak salbu:
  - Eratze eskritura, estatutuak eta dagozkion erregistro publikoetan inskribatuta egotearen egiaztatzea.
- Toki-entitateak proiektua abian jartzeko eskuordetzen edo enkargatzen duen dokumentua (hala badagokio).
- Aurrekontuak, proformako fakturak edo fakturak. Ez dira onartuko 2025eko urtarrilaren 1a baino lehenago egindako fakturak.

Legerian<sup>27</sup> ezarritakoa bete beharko du. Nolanahi ere, kontratu txikien kasuan, gutxienez hiru eskaintza eskatuko ditu kontratazio-organoak, eta horiek espedientean sartuko dira hautatutako eskaintzaren justifikazioarekin batera, proposamen ekonomiko abantailatsuen ez bada.

Eskaerarekin batera hiru aurrekontuak/fakturak/proformako fakturak aurkezten ez badira, dagokion inbertsioa edo gastua ez da kontuan hartuko diruz lagun daitezkeen zenbatekoa kalkulatzeko.

Aurrekontuak eta proformako fakturak euskaraz, gaztelaniaz, ingelesez edo frantsesez aurkeztu beharko dira, eta, gutxienez, honako informazio hau jaso beharko dute:

- Bezeroaren izena.
- Hornitzailearen izena.
- Kontzeptua.
- Zerga-oinarriaren eta BEZaren xehakapena.

Fakturak, ordea, aurretik adierazitakoa eduki beharko dute, baita zenbakia eta data ere.

- Laburpen-taula, Excel formatuan, aurrekontuen, proformako fakturen eta fakturen xehetasunekin; bertan, aukeratutako eskaintza zein den adieraziko da, hemen eskuragarri dagoen ereduaren arabera:
- LEADER 2026 programa – IV. neurria - Guneak gaitzeko laguntzak.

<https://www.euskadi.eus/zerbitzuak/1050942>

## 48. oinarria.- Diruz lagun daitezkeen gastuak

Honako hauek izango dira diruz lagun daitezkeen partidak:

- Ondasun higiezinak:
  - Eraikinak erostea.
- Obra:

<sup>27</sup>9/2017 Legea, azaroaren 8koa, Sektore Publikoko Kontratuena, Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2014ko otsailaren 26ko 2014/23/EB eta 2014/24/EB zuzentarauen transposizioa egiten duena Espainiako ordenamendu juridikora.

- Eremuak eta lotutako beste azpiegitura batzuk urbanizatzea, eraikitzea eta birgaitzea.
- Arkitektoen eta ingeniarien ordainsariak: obran diruz lagun daitekeen kostuaren %15 gehienez.
- Makinak, altzariak, tresnak eta ekipo informatikoak (softwarea eta hardwarea).
- Webguneak diseinatzea, hedatzeko eta sustatzeko.
- Birjartzeko inbertsioak, proiektuak azkenekoz egokitu zenetik 5 urte baino gehiago baditu
- Proiektuari lotutako azterlanak: diruz lagun daitekeen kostuaren %10 gehienez.

## Diruz lagun ez daitezkeen gastuak

- Oro har, lursailak eta etxebizitzak, eta etxerako ibilgailuak erostea edo alokatzea.
- Mantentze gastuak eta bestelako funtzionamendu gastuak, langile gastuak barne.
- BEZa, Estatuko legeriaren arabera berreskuratzeko modukoa ez denean salbu.
- Zuzeneko zergak, gizarte aurreikuspeneko edozein erregimenetarako kontribuzioak eta berreskuratu daitezkeen zeharkako zergak.
- Mota guztietako interesak, errekarquak, isunak, zehapenak, finantza gastuak eta berme gastuak, prozedura judizialen gastuak, errentamendu kontratuekin lotutako gastuak, gastu orokorrak eta gastu arruntak, eta aseguruari lotutako gastuak.
- Aldaketek edo beste edozein arrazoik kontratistari eragindako deskontuak eta itzulketak edo ordainketak.

Erakunde eskatzailea erakunde pribatua bada, eskatzaileak gutxienez hiru hornitzailearen eskaintzak aurkeztu beharko ditu (haien kontzeptuek elkarren artean alderatzeko modukoak izan behar dute), zerbitzu edo ondasun horren ezaugarri bereziengatik merkatuan horiek egiten, ematen edo hornitzen dituen behar besteko erakunderik ez dagoenean izan ezik. Aurkeztutako eskaintzetatik bat hautatzeko, efizientzia eta ekonomia irizpideak erabiliko dira, eta memoria batean berriaz justifikatu beharko da proposamen ekonomikoki abantailatsuena ez hautatzearen arrazoa.

Eskatzailea erakunde publikoa bada, Sektore Publikoko Kontratuei buruzko azaroaren 8ko 9/2017 Legean xedatutakoa bete beharko da. Lege horren bidez, Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2014ko otsailaren 26ko 2014/23/EB eta 2014/24/EB zuzentarauen transposizioa egiten da Espainiako ordenamendu juridikora. Hala ere, kontratu txikien kasuan, kontratazio-organoak gutxienez hiru eskaintza eskatuko ditu, eta horiek espedientean sartuko dira, hautatutako eskaintzaren justifikazioarekin batera, hori ez bada proposamen ekonomiko onuragarriena.

Bi kasuetan, eskaerarekin batera hiru eskaintzak aurkezten ez badira, inbertsioa edo gastua ez da kontuan hartuko diruz lagun daitekeen zenbatekoa kalkulatzeko.

## 49. oinarria.- Balorazio irizpideak

Lehenengo balorazio irizpidea Mendineten onartutako Estrategiarekin lotuta dago, eta, hura argitzeko, bertan lehenetsitako aukera eremuak identifikatzen dira jarraian:

1. SEKTOREA: Turismoa, gastronomia eta aisia eta abentura
<ul style="list-style-type: none"> <li>· Gaur egungo jarduera turistikoen eta aisialdiko eta abenturako jardueren eskaintza zabaltzen duten proiektuak.</li> <li>· Goi mailako sukaldaritzako eta tokiko produktu etako proiektu gastronomikoak.</li> <li>· Landa ingurunekeo turismo ostatuako establezimenduak arautzen dituen apirilaren 16ko 199/2013 Dekretuan zehaztutako landa ostatuak.</li> </ul>
2. SEKTOREA: Nekazaritzako elikagaien industriarako eta lehen sektorerako zerbitzu osagarriak
<ul style="list-style-type: none"> <li>· Nekazaritzako elikagaien eta nekazaritzaren sektoreari zerbitzu osagarriak eskaintzen dizkioten proiektuak.</li> </ul>
3. SEKTOREA: Ekonomia zirkularra
<ul style="list-style-type: none"> <li>· Negozio eredu zirkularra duten proiektuak: ekodiseinua, birziklapena, birmanufaktura, berreskurapena, birsalmenta eta erabilera partekatuko plataformak.</li> </ul>
4. SEKTOREA: Osasuna eta ongizatea
<ul style="list-style-type: none"> <li>· Osasun eta ongizate zerbitzuak eskaintzen dituzten proiektuak.</li> </ul>
5. SEKTOREA: Bioteknologia
<ul style="list-style-type: none"> <li>· Bioteknologiarekin lotutako proiektuak.</li> </ul>
6. SEKTOREA: Merkataritza, zerbitzuak, jatetxeak, artisautza eta sormen industria
<ul style="list-style-type: none"> <li>· K1 eta K2 gunetako dendak edo tabernak/jatetxeak. Horiek K3 eta K4 eremuetan lehenetsiko dira, baldin eta populazio gunetan halako zerbitzurik ez badago.</li> <li>· Zerbitzu anitzeko eskaintza duten dendak edo tabernak/jatetxeak.</li> <li>· Kultura eta sormen industriarekin lotutako proiektuak.</li> <li>· Herritarrentzat funtsezkoak diren zerbitzuak eskaintzen dituzten proiektuak.</li> </ul>

Proiektuak ebaluatzeko, honako irizpide hauek eta horien balorazioa hartuko dira kontuan:

<b>BALORAZIO IRIZPIDEA PUNTUAK</b> (100 puntu)		
<b>MENDINETEN ESTRATEGIARA EGOKITZEA</b>	<b>20</b>	ESTRATEGIAN LEHENETSITAKO AUKERA EREMUAK SEKTOREKA: <ul style="list-style-type: none"> <li>• Lerroren batekin bat badator: 10 puntu</li> <li>• Ez badator bat: 0 puntu</li> <li>• Coworking eremuak, zehaztu gabeko erabilera duen proiektua eta beste batzuk: 0 puntu</li> </ul> ZEHARKAKO ARDATZAK: <ul style="list-style-type: none"> <li>- Asoziazionismoa eta sareko lana.</li> <li>- Jasangarritasuna.</li> <li>- Udalaz gaindikoa izatea.</li> </ul> Puntuazioa: <ul style="list-style-type: none"> <li>• 2 ardatz edo gehiago betetzen baditu: 10 puntu</li> <li>• Ardatz 1 betetzen badu: 5 puntu</li> <li>• Ardatzik betetzen ez badu: 0 puntu</li> </ul>
<b>KALTEBERATASUN MAILA</b>	<b>20</b>	JARDUERA EKONOMIKOAREN DIBERTSIFIKAZIO EREMURAKO EGINDAKO LEADER EREMUAREN KARAKTERIZAZIOAREN ARABERA <ul style="list-style-type: none"> <li>• k1: 20 puntu</li> <li>• k2: 12 puntu</li> <li>• k3: 8 puntu</li> <li>• k4: 5 puntu</li> </ul>
<b>PROIEKTUA</b>	<b>35</b>	
<i>Beharren justifikazio txostena</i>	<b>15</b>	EGOKIA ETA/EDO BEHARREZKOA Eskualdean ez dago jarduera ekonomiko edo zerbitzu hori emango duen beste gunerik: 10 puntu Udalerrian ez dago jarduera ekonomiko edo zerbitzu hori eskaintzen duen beste gunerik: 7 puntu Udalerrian badaude beste gune batzuk, baina behar hori badagoen ebidentziak daude: 5 puntu Udalerrian badaude beste gune batzuk, eta EZ dago behar hori dagoen ebidentziarik: 0 puntu PROIEKTUAN INTERESA DUTEN ENPRESAK BADITUZTE Enpresa interesdunak dauden ebidentziak badaude: 5 puntu Enpresa interesdunak dauden ebidentziarik ez badago: 0 puntu.
<i>Eremuan egongo diren negozio unitateen kopurua</i>	<b>10</b>	EREMUAN EGON DAITEZKEEN NEGOTZIO UNITATEEN KOPURUA KONTUAN HARTUTA: <ul style="list-style-type: none"> <li>• 3 edo gehiago egon badaitezke: 10 puntu</li> <li>• 2 egon badaitezke: 8 puntu</li> <li>• 1 egon badaitezke: 5 puntu</li> </ul> *Coworking eremuak negozio unitate bakar baten gisa hartuko dira.

<i>Inbertsio bolumena</i>	10	PROIEKTUAREN INBERTSIO BOLUMENA: <ul style="list-style-type: none"> <li>○ &gt; 300.000 €: 10 puntu</li> <li>○ 100.000 € ≤ IB ≤ 300.000 €: 6 puntu</li> <li>○ &lt; 100.000 €: 3 puntu</li> </ul>
<b>TALDE SUSTATZAILEA</b>	<b>25</b>	
<i>Finantza gaitasuna</i>	10	FUNTS KONPROMETITUAK (proiektuaren guztizkoaren % kontuan hartuta) <ul style="list-style-type: none"> <li>• Finantzaketa &gt;%75: 10 puntu</li> <li>• %60 &lt; Finantzaketa ≤ %75: 8 puntu</li> <li>• %30 &lt; Finantzaketa ≤ %60: 5 puntu</li> <li>• %15 &lt; Finantzaketa ≤ %30: 3 puntu</li> <li>• Finantzaketa &lt; %15: 0 puntu</li> </ul> Atal hau zenbatzeko, datuak egiaztatu beharko dira, aurrekontuko partida edo antzeko beste agiriren bat aurkeztuta (gerakinak, beste laguntza batzuk, bermeak...).
<i>Parte hartze publiko-privatua</i>	10	ERAKUNDE PUBLIKOAK ETA PRIBATUAK BARNE HARTZEN DITUEN PROIEKTUA Inplikatzek esan nahi du alde guztiek baliabideak jartzeko konpromisoak hartzen dituztela: 10 puntu. Ez dago lankidetzarik beste entitateekin: 0 puntu.
<i>Eskatutako gehieneko laguntza (EGL)</i>	5	ESKATUTAKO GEHIENEKO LAGUNTZA (EGL) <ul style="list-style-type: none"> <li>○ &lt;75.000 €: 5 puntu</li> <li>○ 75.000 € ≤ EGL ≤ 150.000 €: 3 puntu</li> <li>○ &gt;150.000 €: 0 puntu</li> </ul>

## 50. oinarria.- Onuradunen betebeharrak espezifikak

Onuradunak dirulaguntza eman zen helburu zehatzerako erabili beharko ditu ondasunak aldi honetan: gauzatzen denetik, bost urtez gutxienez, erregistro publiko batean inskriba daitezkeen ondasunen kasuan, eta bi urtez gutxienez, gainerako ondasunen kasuan.

Ondorio horietarako, eta ondasun higiezinak eraiki, eskuratu edo birgaitzen diren kasuan, onuradunak dirulaguntza ematen dion ziurtagiria aurkeztu beharko du dagokion jabetza-erregistroan. Erregistro horretan, agiri hori ikusita, jabaria erabiltzeko mugaren erregistro-idazpena egingo da, hipoteka-legeriarekin bat etorritik.

## 51. oinarria.- Laguntzaren zenbatekoa

Laguntza horiek diruz lagun daitezkeen inbertsioaren %80a irits daitezke gehienez.

Era berean, proiektu bakoitzeko gehienez 200.000 €-ko laguntza ezarri da deialdi bakoitzeko.

Laguntza lortzeko eskatzen den gutxieneko puntuazioa: 50 puntu.

- 100 puntu: %80
- 50 puntu: %40

Lortutako puntuazioaren arabera, honela gauzatuko da proiektu bakoitzari esleitu beharreko laguntzaren ehunekoa:

PUNTUAK	LAGUNTZA REN %	PUNTUAK	LAGUNTZAR EN %	PUNTUAK	LAGUNTZAR EN%	PUNTUAK	LAGUNTZAR EN%
100	80	87	70	74	59	61	49
99	79	86	69	73	58	60	48
98	78	85	68	72	58	59	47
97	78	84	67	71	57	58	46
96	77	83	66	70	56	57	46
95	76	82	66	69	55	56	45
94	75	81	65	68	54	55	44
93	74	80	64	67	54	54	43
92	74	79	63	66	53	53	42
91	73	78	62	65	52	52	42
90	72	77	62	64	51	51	41
89	71	76	61	63	50	50	40
88	70	75	60	62	50		

## 52. oinarria.- Dirulaguntza justifikatzea eta ordaintzea

### ORDAINKETA

Neurri honi dagokion ordainketa inbertsioa egin ondoren egingo da, justifikazio agiriak aurkeztuta eta Zuzendaritzako teknikariek ziurtatu ondoren.

Neurri honetan bi zati ordaindu ahal izango dira erakunde interesdunak hala eskatuta ekitaldi bakoitzeko, proiektuaren zati bat gauzatu dela egiaztatzeke agiriak aurkeztu ondoren.

Laguntza emateko unean, erakunde onuradunaren izaera bereganatzen duen erakundeari dagokion erregistroan eraketa eta inskripzioa oraindik egin gabe badaude, ez da ordainketa partzialik emango hura eratu arte.

### JUSTIFIKAZIOA

Inbertsioa edo gastua behar bezala egin direla egiaztatuko da dokumentazio honen bidez:

- Egindako jarduerak justifikatzeko memoria bat, dirulaguntzaren xedeko proiektua betetzeari buruzko informazioa jasotzen duena, inbertsioen argazkiak ere sartu beharko ditu, eta sexuaren arabera bereizitako informazioa, emandako zerbitzuaren onuradunei edo azken erabiltzaileei eta, entitatearen eta haren plantillaren titularrei buruz.
- Fakturak eta ordainagiriak aurkeztea, bai eta laguntzaren entitate onuradunaren izenaren baliokidea den balio bereko gainerako frogagiriak ere. Finantza-errentamenduaren kasuan, eragiketa amaitzean ondasuna eskuratzeko betebeharra ezartzen duen kontratua. Horrekin batera, erantzukizunpeko adierazpena aurkeztuko da, non zehaztuko baita fakturak eta gainerako

justifikazio-agiriak ez direla aurkeztu diruz laguntzeko moduko beste programa batzuk justifikatzeko; aitzitik, zehaztu beharko da diruz laguntzeko moduko zein programari esleitu zaion eta, faktura edo justifikazio-dokumentu bakoitzari dagokionez, zein den jasotako dirulaguntzaren portzentajea. Adierazpen hori justifikazio-inprimakian jasoko da.

Dirulaguntzak arautzen dituzten apartatuetan berariaz aurkakoa xedatu ezean, egindako gastutzat joko da benetan ordaindu dena dirulaguntza araudi erregulatzaileak zehazten duen justifikazio-aldia amaitu aurretik.

- Ordainketen fakturen eta ordainagirien laburpen-taula xehatua, Excel formatuan, datu hauek barne hartuz: fakturazioaren eta ordainketaren datak eta erreferentziak, enpresa hornitzailea, kontzeptua, zenbatekoa eurotan eta aplikatutako zergak. Taula hau egiteko, eredu hauek erabiliko dira:
  - LEADER 2026 programa – IV. neurria - Guneak gaitzeko laguntzak.
    - <https://www.euskadi.eus/zerbitzuak/1050942>
- Pertsonifikaturiko erakunde bat eratzearen baldintzapean badago laguntza, eraketa-akta, estatutuak eta dagokion erregistroan izena emanda egotearen ziurtagiria.
- Obrak egitearen ondoriozko gastuen kasuetan, eskumena duen teknikari batek sinatutako obren ziurtagiri partzialak eta azken ziurtagiriak aurkeztu beharko dira, obrak gauzatu direla frogatzeko.
- Erantzukizunpeko adierazpena, honako hau jasoko duena: faktura horiek ez direla aurkeztu beste laguntza batzuk justifikatzeko edo, hala badagokio, zein programari atxiki zaion eta faktura bakoitzeko jasotako dirulaguntzaren ehunekoak.
- Kontratu handia bada, udalek idazkari-kontu-hartzaile kargua duen pertsonaren ziurtagiria aurkeztu beharko dute, edo gainerako toki-erakundeek baliokidea den figura baten ziurtagiria, kontratazio publikoari buruzko araudia betetzeari buruzkoa, honako hauek aipatuta: aplikatutako araua, erabilitako prozedura, haren justifikazioa, eta kontratuaren argitalpena eta formalizazioa. Kontratu txikien kasuan, premia-txostena eta gastua onartzeko dokumentua aurkeztu beharko dira.

Organo kudeatzaileak automatikoki egiaztatuko du, baimenik izan beharrik gabe, zerga-betebeharrak, Gizarte Segurantzarekikoak eta Jarduera Ekonomikoen gaineko Zergari dagozkionak, egunean daudela, hala xedatuta baitago Euskal Autonomia Erkidegoko aurrekontu orokorren kontura ematen diren laguntzen eta dirulaguntzen esparruan, bai zerga-betebeharrak eta Gizarte Segurantzarekikoak, bai dirulaguntzak itzultzeari buruzkoak betetzen direla egiaztatzei buruzko Ekonomia eta Ogasuneko sailburuaren 2023ko otsailaren 13ko Aginduan. Edonola ere, eskatzaileak aurre egin ahal izango dio organo kudeatzailearen egiaztapenari; kasu horretan, dagokion ziurtagiria aurkeztu beharko du.

# I. ERANSKINA ESKU HARTZEN DEN LURRALDEKO UDALERRIEN ZERRENDA

Udalerria erakundea, dibertsifikazio ekonomikoaren maparen arabera	Kalteberatasun maila
<i>Abadiño Abadiño-Zelaieta</i>	4
<i>Abadiño Gaztelua</i>	3
<i>Abadiño Gerediaga</i>	4
<i>Abadiño Mendiola</i>	2
<i>Abadiño Muntsaratz</i>	4
<i>Abadiño Urkiola</i>	3
<i>Abaltzisketa Abaltzisketa</i>	3
<i>Abanto y Ciérvana-Abanto Zierbena Abanto</i>	3
<i>Abanto y Ciérvana-Abanto Zierbena Cotorrio</i>	3
<i>Abanto y Ciérvana-Abanto Zierbena El Campillo</i>	3
<i>Abanto y Ciérvana-Abanto Zierbena La Balastera</i>	3
<i>Abanto y Ciérvana-Abanto Zierbena La Florida</i>	3
<i>Abanto y Ciérvana-Abanto Zierbena Las Calizas</i>	3
<i>Abanto y Ciérvana-Abanto Zierbena Las Carreras</i>	4
<i>Abanto y Ciérvana-Abanto Zierbena Las Cortes</i>	3
<i>Abanto y Ciérvana-Abanto Zierbena Los Castaños</i>	3
<i>Abanto y Ciérvana-Abanto Zierbena Murrieta</i>	3
<i>Abanto y Ciérvana-Abanto Zierbena Picón</i>	3
<i>Abanto y Ciérvana-Abanto Zierbena Putxeta</i>	4
<i>Abanto y Ciérvana-Abanto Zierbena San Pedro</i>	4
<i>Abanto y Ciérvana-Abanto Zierbena Sanfuentes</i>	4
<i>Abanto y Ciérvana-Abanto Zierbena Santa Juliana</i>	2
<i>Abanto y Ciérvana-Abanto Zierbena Triano</i>	3
<i>Aduna Aduna</i>	4
<i>Agurain/Salvatierra Alangua</i>	3
<i>Agurain/Salvatierra Arrizala</i>	4
<i>Agurain/Salvatierra Egileor</i>	3
<i>Agurain/Salvatierra Opakua</i>	3
<i>Aia Aia</i>	4
<i>Aia Altzola</i>	2
<i>Aia Andatza</i>	3
<i>Aia Arratola Aldea</i>	4
<i>Aia Arrutiegia</i>	3
<i>Aia Elkano</i>	3
<i>Aia Etxetaballa</i>	2
<i>Aia Iruretaegia</i>	2
<i>Aia Kurpidea</i>	2
<i>Aia Laurgain</i>	2
<i>Aia Olaskoegia</i>	2
<i>Aia Santio Erreka</i>	3
<i>Aia Ubegun Industrigunea</i>	4
<i>Aia Urdaneta</i>	3
<i>Aizarnazabal Aizarnazabal</i>	4
<i>Aizarnazabal Etxabe</i>	3
<i>Aizarnazabal Etxezarreta</i>	3

Udalerria erakundea, dibertsifikazio ekonomikoaren maparen arabera	Kalteberatasun maila
Aizarnazabal Mugitzagaina	2
Aizarnazabal Saiatz	2
Aizarnazabal Zubialdea	3
Ajangiz Kanpantxu	3
Ajangiz Mendieta	3
Albiztur Albiztur	3
Alegia Alegia	4
Alegia Errotaldea	3
Alegia Langaurrealdea	3
Alegría-Dulantzi Alegría-Dulantzi	4
Alegría-Dulantzi Egileta	3
Alkiza Alkiza	2
Alonsotegi Alonsotegi	4
Alonsotegi Arbuio	3
Alonsotegi Irauregi	3
Altzaga Altzaga	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Altzo Altzo	3
Amezketeta Amezketeta	3
Amezketeta Ergoiena	2
Amezketeta Ugarte	2
Amorebieta-Etxano Aldana	4
Amorebieta-Etxano Astepe	4
Amorebieta-Etxano Autzagana	4
Amorebieta-Etxano Bernagoitia	3
Amorebieta-Etxano Boroa	4
Amorebieta-Etxano Dudea	4
Amorebieta-Etxano Etxano	4
Amorebieta-Etxano Euba	4
Amorebieta-Etxano Oromiño	2
Amoroto Elexalde	2
Amoroto Odiaga	2
Amoroto Ugaran	2
Amoroto Urrutia	2
Amurrio Aloria	2
Amurrio Artomaña	3
Amurrio Baranbio	3
Amurrio Berganza-Onsoño-Aldama-Pardio-Mariaka	2
Amurrio Delika	2
Amurrio Larrinbe	4
Amurrio Lekamaña	3
Amurrio Lezama	4
Amurrio Saratxo	3
Amurrio Tertanga	2
Andoain Buruntza	3
Andoain Goiburu	4
Andoain Leizotz	4
Andoain Sorabilla	4
Antzuola Antzuola	4
Antzuola Basalde	2

Udalerria erakundea, dibertsifikazio ekonomikoaren maparen arabera	Kalteberatasun maila
<i>Antzuola Galartza</i>	2
<i>Antzuola Irimoegibarrena</i>	2
<i>Antzuola Irimoegigoena</i>	2
<i>Antzuola Lizarraga</i>	3
<i>Antzuola Uzarraga</i>	2
<i>Añana Atiega/Atiaga</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Añana Salinas de Añana/Gesaltza Añana</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Arakaldo Arakaldo</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Arama Arama</i>	4
<i>Aramaio Arexola</i>	2
<i>Aramaio Azkoaga</i>	2
<i>Aramaio Barajuen</i>	2
<i>Aramaio Etxaguen</i>	2
<i>Aramaio Gantzaga</i>	2
<i>Aramaio Ibarra</i>	3
<i>Aramaio Oleta</i>	2
<i>Aramaio Untzilla</i>	2
<i>Aramaio Uribarri</i>	2
<i>Arantzazu Arantzazugoiti</i>	2
<i>Arantzazu Olarra</i>	2
<i>Arantzazu Zelaia</i>	3
<i>Areatza Areatza</i>	4
<i>Areatza Launtzain</i>	2
<i>Areatza Uparan</i>	2
<i>Aretxabaleta Aozaratza</i>	2
<i>Aretxabaleta Apotzagaetxebarri</i>	3
<i>Aretxabaleta Arentza</i>	4
<i>Aretxabaleta Arkarazo</i>	4
<i>Aretxabaleta Galartza</i>	4
<i>Aretxabaleta Goroeta</i>	2
<i>Aretxabaleta Izurieta</i>	3
<i>Aretxabaleta Larrino</i>	3
<i>Aretxabaleta Oro</i>	3
<i>Armiñón Armiñón</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Armiñón Estavillo</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Armiñón Lacorzana</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Arraia-Maeztu Aletxa</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Arraia-Maeztu Apellániz / Apilaiz</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Arraia-Maeztu Arenaza/Areatza</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Arraia-Maeztu Atauri</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Arraia-Maeztu Azazeta</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Arraia-Maeztu Cicujano/Zekuiano</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Arraia-Maeztu Ibisate</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Arraia-Maeztu Korres</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Arraia-Maeztu Leorza/Elortza</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Arraia-Maeztu Maeztu/Maestu</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Arraia-Maeztu Musitu</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Arraia-Maeztu Onraitza/Erroeta</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Arraia-Maeztu Róitegui/Erroitegi</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)

Udalerria erakunde, dibertsifikazio ekonomikoaren maparen arabera	Kalteberatasun maila
<i>Arraia-Maeztu Sabando</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Arraia-Maeztu Virgala Mayor / Birgaragoien</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Arraia-Maeztu Virgala Menor / Birgarabarren</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Arrankudiaga-Zollo Arene</i>	4
<i>Arrankudiaga-Zollo Aspiuntza</i>	2
<i>Arrankudiaga-Zollo Uribarri</i>	3
<i>Arrankudiaga-Zollo Zollo-Elexalde</i>	3
<i>Arrankudiaga-Zollo Zuloaga</i>	2
<i>Arrasate/Mondragón Bedoña</i>	4
<i>Arrasate/Mondragón Garagartza</i>	4
<i>Arrasate/Mondragón Gesalibar</i>	2
<i>Arrasate/Mondragón Meatzerreka</i>	3
<i>Arrasate/Mondragón Udala</i>	4
<i>Arratzu Barroeta</i>	2
<i>Arratzu Barrutia</i>	2
<i>Arratzu Elexalde</i>	2
<i>Arratzu Gorozika</i>	2
<i>Arratzu Loiola</i>	3
<i>Arratzu Monte</i>	2
<i>Arratzu Uarka</i>	2
<i>Arratzu Zabala-Belendiz</i>	2
<i>Arratzu Zubiate</i>	2
<i>Arratzua-Ubarrundia Arroiabe</i>	3
<i>Arratzua-Ubarrundia Arzubiaga</i>	2
<i>Arratzua-Ubarrundia Betolaza</i>	3
<i>Arratzua-Ubarrundia Durana</i>	4
<i>Arratzua-Ubarrundia Landa</i>	2
<i>Arratzua-Ubarrundia Luko</i>	4
<i>Arratzua-Ubarrundia Mendibil</i>	2
<i>Arratzua-Ubarrundia Nanclares de Ganboa/Langara Ganboa</i>	4
<i>Arratzua-Ubarrundia Ullibarri-Gamboa</i>	4
<i>Arratzua-Ubarrundia Ziriano</i>	2
<i>Arratzua-Ubarrundia Zurbano/Zurbao</i>	4
<i>Arrieta Agirre</i>	2
<i>Arrieta Jainko-Oleaga</i>	2
<i>Arrieta Libao</i>	2
<i>Arrieta Olatxua-Olabarri</i>	2
<i>Arrigorriaga Agirre</i>	3
<i>Arrigorriaga Martiartu</i>	4
<i>Artea Bildosola</i>	2
<i>Artea Elexabeitia</i>	2
<i>Artea Esparta</i>	2
<i>Artea Herriko Plaza</i>	4
<i>Artea Sarasola</i>	2
<i>Artea Ugarte</i>	3
<i>Artzetales Gorgolas</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Artzetales San Miguel de Linares</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Artzetales Santa Cruz</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Artzetales Traslaviña</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)

Udalerria erakundea, dibertsifikazio ekonomikoaren maparen arabera	Kalteberatasun maila
<i>Artzetales Traslosheros</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Artziniega Artziniega	3
Artziniega Campijo	2
Artziniega Gordeliz	2
Artziniega Mendieta	2
Artziniega Retes de Tudela/Erretes Tudela	2
Artziniega Santa Koloma	2
Artziniega Sojoguti/Soxoguti	2
Asparrena Albeiz/Albéniz	3
Asparrena Ametzaga Asparrena	3
Asparrena Andoin	2
Asparrena Araia	4
Asparrena Arriola	3
Asparrena Egin	2
Asparrena Gordo	2
Asparrena Iburguren	4
Asparrena Ilarduia	3
Asparrena Urabain	3
<i>Asteasu Asteasu</i>	4
<i>Asteasu Beballara</i>	3
<i>Asteasu Elizmendi</i>	3
<i>Asteasu Errekaballara</i>	2
<i>Asteasu Goiballara</i>	3
<i>Asteasu Upazan</i>	2
<i>Astigarraga Santiagomendi</i>	4
<i>Ataun Aia</i>	2
<i>Ataun San Gregorio</i>	2
<i>Ataun San Martin</i>	3
<i>Atxondo Apatamonasterio</i>	4
<i>Atxondo Arrazola</i>	2
<i>Atxondo Marzana</i>	2
<i>Atxondo Olazabal</i>	2
<i>Atxondo San Juan</i>	2
<i>Atxondo Santiago</i>	3
<i>Aulesti Aulesti</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Aulesti Goierri</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Aulesti Ibarrola</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Aulesti Malats</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Aulesti Narea</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Aulesti San Anton</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Aulesti Urriola</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Aulesti Zubero</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Ayala/Aiara Agiñaga	2
Ayala/Aiara Añes	2
Ayala/Aiara Arespalditza/Respaldiza	3
Ayala/Aiara Beotegi	2
Ayala/Aiara Costera/Opellora	2
Ayala/Aiara Erbi	2
Ayala/Aiara Etxegoien	2

Udalerria erakundea, dibertsifikazio ekonomikoaren maparen arabera	Kalteberatasun maila
Ayala/Aiara Izoria	3
Ayala/Aiara Lejarzo/Lexartzu	2
Ayala/Aiara Llanteno	2
Ayala/Aiara Luiaondo	4
Ayala/Aiara Luxo/Lujo	2
Ayala/Aiara Madaria	2
Ayala/Aiara Maroño	2
Ayala/Aiara Menagarai	2
Ayala/Aiara Menoio	2
Ayala/Aiara Murga	3
Ayala/Aiara Olabazar	2
Ayala/Aiara Ozeka	2
Ayala/Aiara Quejana/Kexaa	2
Ayala/Aiara Retes de Llanteno	2
Ayala/Aiara Salmantón	2
Ayala/Aiara Soxo/Sojo	2
Ayala/Aiara Zuaza/Zuhatza	2
Azkoitia Arrietamendi	3
Azkoitia Izarraitz	3
Azkoitia Ormaolamendi	3
Azpeitia Aratz Erreka	2
Azpeitia Eizagirre	2
Azpeitia Elosiaga	2
Azpeitia Izarraitz	3
Azpeitia Loiola	3
Azpeitia Nuarbe	3
Azpeitia Odria	3
Azpeitia Oñatz	2
Azpeitia Urrestilla	4
Bakio Artzalde	2
Bakio Elexalde	2
Bakio Gibelorrazgako San Pelaio	3
Bakio Goitisolalde	2
Bakio Urkitzaur	2
Bakio Zubiaur	3
Baliarrain Baliarrain	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Balmaseda Arbiz	2
Balmaseda Garbea	3
Balmaseda Pandozales	2
Balmaseda Peñueco	2
Baños de Ebro/Mañueta Baños de Ebro/Mañueta	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Barakaldo Errekatxo/El Regato	4
Barrika Elexalde	3
Barrika Goierrri	4
Barrundia Audikana	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Barrundia Barrundia	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Barrundia Dallo	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Barrundia Elgea	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Barrundia Etura	1 (Arreta Bereziko Eremuak)

Udalerria erakundea, dibertsifikazio ekonomikoaren maparen arabera	Kalteberatasun maila
Barrundia Etxabarri Urtupiña	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Barrundia Gebara	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Barrundia Heredia	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Barrundia Hermua	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Barrundia Larrea	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Barrundia Marieta-Larrintzar	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Barrundia Maturana</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Barrundia Mendixur/Mendijur</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Barrundia Ozaeta</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Basauri Urbi</i>	4
Beasain Altamira	2
Beasain Antzizar	3
Beasain Aratz-Matxinbenta	2
Beasain Arriaran	3
Beasain Astigarreta	4
Beasain Beasainmendi	2
Beasain Garin	2
Beasain Gudugarreta	4
Beasain Loinatz	4
Beasain Salbatore	4
Beasain Ugartemendi	2
<i>Bedia Asteitza</i>	2
<i>Bedia Barroeta</i>	2
<i>Bedia Bidekoetxea</i>	3
<i>Bedia Elexalde</i>	4
<i>Bedia Ereño</i>	2
<i>Bedia Eroso-Ugarte</i>	4
<i>Bedia Ibarra</i>	3
<i>Bedia Jauregi</i>	3
<i>Bedia Murtatza</i>	3
Beizama Beizama	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Belauntza Belauntza	3
<i>Berango Baserri-Santa Ana (Urb)</i>	4
<i>Berango Baserri-Santa Ana</i>	4
<i>Berantevilla Berantevilla</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Berantevilla Escanzana</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Berantevilla Lacervilla</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Berantevilla Lacorzanilla</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Berantevilla Mijancas</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Berantevilla Santa Cruz del Fierro	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Berantevilla Santurde	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Berantevilla Tobera	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Berastegi Berastegi	4
Berastegi Eldua	2
<i>Bergara Agirre</i>	3
<i>Bergara Aldaiegia</i>	3
<i>Bergara Angiozar</i>	3
<i>Bergara Aranerreka</i>	3
<i>Bergara Aritzeta</i>	3

Udalerria erakundea, dibertsifikazio ekonomikoaren maparen arabera	Kalteberatasun maila
<i>Bergara Askarruntz</i>	3
<i>Bergara Basalgo</i>	3
<i>Bergara Elorregi</i>	4
<i>Bergara Elosua</i>	4
<i>Bergara Goiauzoa</i>	2
<i>Bergara Osintxu</i>	3
<i>Bergara San Juan</i>	4
<i>Bergara Ubera</i>	4
<i>Bermeo Agirre</i>	2
<i>Bermeo Almika</i>	2
<i>Bermeo Arane-Gibelortzaga</i>	2
<i>Bermeo Arranotegi</i>	2
<i>Bermeo Artika</i>	2
<i>Bermeo Demiku</i>	2
<i>Bermeo Mañu</i>	2
<i>Bermeo San Andres</i>	2
<i>Bermeo San Migel</i>	2
<i>Bernedo Angostina</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Bernedo Arluzea</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Bernedo Bernedo</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Bernedo Berrozi</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Bernedo Izartza</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Bernedo Markinez</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Bernedo Navarrete</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Bernedo Okina</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Bernedo Quintana</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Bernedo San Román de Campezo/Durruma Kanpezu</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Bernedo Urarte</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Bernedo Urturi</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Bernedo Villafría</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Berriatua Asterrika</i>	2
<i>Berriatua Erribera</i>	3
<i>Berriatua Magdalena</i>	2
<i>Berriatua Merelludi</i>	2
<i>Berriz Andikoa</i>	4
<i>Berriz Eitua</i>	4
<i>Berriz Murgoitio</i>	2
<i>Berriz Okango</i>	3
<i>Berriz Sallobente</i>	3
<i>Berriz Sarria</i>	4
<i>Berrobi Berrobi</i>	3
<i>Bidania-Goiatz Bidania</i>	3
<i>Bidania-Goiatz Goiatz</i>	2
<i>Busturia Altamira-San Kristobal</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Busturia Axpe-San Bartolome</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Campezo/Kanpezu Antoñana</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Campezo/Kanpezu Bujanda</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Campezo/Kanpezu Orbiso</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Campezo/Kanpezu Oteo</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)

Udalerria erakundea, dibertsifikazio ekonomikoaren maparen arabera	Kalteberatasun maila
Campezo/Kanpezu Santa Cruz de Campezo/Santikurutze Kanpezu	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Deba Itziar</i>	4
<i>Deba Lastur</i>	3
<i>Derio Aldekona (San Isidro)</i>	4
<i>Derio Aranoltza (San Antolin)</i>	4
<i>Derio Elexalde Derio</i>	4
<i>Derio San Esteban Derio</i>	4
<i>Derio Ugaldeguren (Santimami)</i>	4
Dima Aroztegieta	2
Dima Bargondia	3
Dima Bikarregi	3
Dima Indusi	2
Dima Intxaurbizkar	2
Dima Lamindao	3
Dima Oba	2
Dima Olazabal	2
Dima Ugarana	3
<i>Donostia / San Sebastián Añorga</i>	4
<i>Donostia / San Sebastián Igeldo</i>	4
<i>Donostia / San Sebastián Landarbaso</i>	3
<i>Donostia / San Sebastián Zubieta</i>	4
Ea Bedaroa	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Ea Ea	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Ea Natxitua	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Eibar Aginaga</i>	2
<i>Eibar Arrate</i>	3
<i>Eibar Gorosta</i>	3
<i>Eibar Mandiola</i>	4
<i>Eibar Otaola</i>	3
Elantxobe Elantxobe	2
<i>Elburgo/Burgelu Añua</i>	3
<i>Elburgo/Burgelu Arbulu</i>	3
<i>Elburgo/Burgelu Argomaniz</i>	4
<i>Elburgo/Burgelu Elburgo/Burgelu</i>	3
<i>Elburgo/Burgelu Gazeta</i>	3
<i>Elburgo/Burgelu Hijona/Ixona</i>	2
Elciego Elciego	2
Elduain Elduain	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Elgeta Elgeta</i>	4
<i>Elgoibar Aiastia (San Migel)</i>	3
<i>Elgoibar Altzola</i>	3
<i>Elgoibar Arriaga</i>	2
<i>Elgoibar Azkue (San Roke)</i>	3
<i>Elgoibar Idotorbe (San Pedro)</i>	3
<i>Elgoibar Sallobente-Ermuaran</i>	3
<i>Elgoibar Urruzuno</i>	3
Elorrio Berrio-Aldape	3
Elorrio Berriozabaleta-Aramiño	3
Elorrio Gazeta	2

Udalerria erakunde, dibertsifikazio ekonomikoaren maparen arabera	Kalteberatasun maila
Elorrio Gaztañeta	3
Elorrio Iguria	3
Elorrio Leiz-Miñota	3
Elorrio Lekeriketa	3
Elorrio Mendraka	3
Elorrio San Agustin	4
<i>Elvillar/Bilar Elvillar/Bilar</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Erandio Arriaga</i>	4
<i>Erandio Asua-Lauroeta</i>	4
<i>Erandio Erandioigoikoa</i>	4
<i>Erandio Goierri</i>	4
<i>Erandio Lutxana-Enekuri</i>	4
Ereño Akorda-Bollar	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Ereño Basetxeta-Atxoste	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Ereño Elexalde-Zeeta	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Ereño Gabika	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Erresteria Zamalbide</i>	4
<i>Errezil Argisain (Santa Marina)</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Errezil Artzalluz</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Errezil Erdoizta</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Errezil Errezil</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Errezil Ezama</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Errezil Ibarbia</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Errezil Letea</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Erriberagoitia/Ribera Alta Antezana de la Ribera	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Erriberagoitia/Ribera Alta Anuntzeta/Anúcita	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Erriberagoitia/Ribera Alta Arbígano	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Erriberagoitia/Ribera Alta Arreo	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Erriberagoitia/Ribera Alta Artaza/Artatza	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Erriberagoitia/Ribera Alta Barrón	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Erriberagoitia/Ribera Alta Basquiñuelas	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Erriberagoitia/Ribera Alta Caicedo-Sopeña	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Erriberagoitia/Ribera Alta Castillo Sopeña	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Erriberagoitia/Ribera Alta Escota/Axkoeta	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Erriberagoitia/Ribera Alta Hereña	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Erriberagoitia/Ribera Alta Lasierra	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Erriberagoitia/Ribera Alta Leciñana de la Oca	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Erriberagoitia/Ribera Alta Morillas	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Erriberagoitia/Ribera Alta Nuvilla	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Erriberagoitia/Ribera Alta Ormijana	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Erriberagoitia/Ribera Alta Paúl	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Erriberagoitia/Ribera Alta Pobes	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Erriberagoitia/Ribera Alta San Miguel	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Erriberagoitia/Ribera Alta Subijana-Morillas	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Erriberagoitia/Ribera Alta Tuyo	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Erriberagoitia/Ribera Alta Villabezana	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Erriberagoitia/Ribera Alta Villaluenga	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Erriberagoitia/Ribera Alta Villambrosa	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Erriberagoitia/Ribera Alta Vitoria	1 (Arreta Bereziko Eremuak)

Udalerria erakunde, dibertsifikazio ekonomikoaren maparen arabera	Kalteberatasun maila
Errigoiti Atxika-Errekalde	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Errigoiti Elexalde-Olabarri	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Errigoiti Errigoiti	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Errigoiti Metxika	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Eskoriatza Apotzaga</i>	3
<i>Eskoriatza Bolibar</i>	3
<i>Eskoriatza Gellao</i>	3
<i>Eskoriatza Marin</i>	3
<i>Eskoriatza Mazmela</i>	3
<i>Eskoriatza Mendiola</i>	3
<i>Eskoriatza Zarimutz</i>	3
Etxebarri Legizamon	4
Etxebarria Altzaa	2
Etxebarria Aulesti	2
Etxebarria Erbera	3
Etxebarria Galartza	2
Etxebarria Unamuntzaga	2
<i>Ezkio-Itsaso Anduaga (Santa Lutzia)</i>	4
<i>Ezkio-Itsaso Aratz-Matxinbenta</i>	2
<i>Ezkio-Itsaso Ezkio</i>	3
<i>Ezkio-Itsaso Itsaso</i>	3
<i>Ezkio-Itsaso Itsaso-Alegia</i>	2
<i>Ezkio-Itsaso Mandubia</i>	2
<i>Forua Armotxerria</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Forua Atxondoa</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Forua Baldatika</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Forua Elexalde Forua</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Forua Gaitoka</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Forua Landaberde</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Forua Urberuaga</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Fruiz Aldai	3
Fruiz Andeko	2
Fruiz Batiz	2
Fruiz Botiola	3
Fruiz Lotina	2
Fruiz Mandaluiz	2
Fruiz Olalde	2
Fruiz Plakonalde	2
Fruiz Ugane	2
<i>Gabiria Alegia</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Gabiria Aztiria</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Gabiria Gabiria</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Gaintza Gaintza</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Galdakao Bekea	4
Galdakao Elexalde	4
Galdakao Gumuzio	4
Galdames La Aceña/Atxuriaga	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Galdames Montellano	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Galdames San Esteban Galdames	1 (Arreta Bereziko Eremuak)

Udalerria erakunde, dibertsifikazio ekonomikoaren maparen arabera	Kalteberatasun maila
Galdames San Pedro Galdames	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Galdames Txabarri	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Gamiz-Fika Elexalde	3
Gamiz-Fika Ergoien	3
Gamiz-Fika Ibarra	3
Gamiz-Fika Mendotza	3
Garai Garai (San Migel)	4
Garai Goierri	3
Garai Momoitio	3
Gatika Butroe	2
Gatika Garai	3
Gatika Gorordo	2
Gatika Igartua	2
Gatika Libaroa	2
Gatika Sertutxa	4
Gatika Ugarte	3
Gatika Urresti	2
Gatika Zurbao	3
Gautegiz Arteaga Basetxeta	2
Gautegiz Arteaga Errekalde	2
Gautegiz Arteaga Isla	2
Gautegiz Arteaga Kanala	2
Gautegiz Arteaga Zelaieta	4
Gaztelu Gaztelu	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Gernika-Lumo Arana	4
Gernika-Lumo Lumo	3
Gernika-Lumo Zallo	2
Getaria Askizu	3
Getaria Eitzaga	3
Getaria Getaria	4
Getaria Meaga	3
Getaria San Prudentzio	4
Gizaburuaga Eguen	3
Gizaburuaga Lariz	2
Gizaburuaga Laxier	2
Gizaburuaga Okamika	2
Gordexola Iratzagorria	2
Gordexola Sandamendi	3
Gordexola Zaldu	2
Gordexola Zubiete	3
Gorliz Agirre-Areantza-Guzurmendi	4
Gorliz Gandia	4
Gorliz Urezarantza	3
Güeñes Güeñes	4
Güeñes La Quadra	3
Güeñes Zaramillo	3
Harana/Valle de Arana Alda	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Harana/Valle de Arana Kontrasta	1 (Arreta Bereziko Eremuak)

Udalerria erakundea, dibertsifikazio ekonomikoaren maparen arabera	Kalteberatasun maila
<i>Harana/Valle de Arana San Vicente de Arana/Done Bikendi Harana</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Harana/Valle de Arana Ullibarri-Arana/Uribarri Harana</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Hernani Akerregi</i>	4
<i>Hernani Epela</i>	3
<i>Hernani Ereñotzu</i>	4
<i>Hernani Eziago</i>	4
<i>Hernani Jauregi</i>	4
<i>Hernani Martindegí</i>	4
<i>Hernani Osinaga</i>	4
<i>Hernani Pagoaga</i>	3
<i>Hernani Santa Barbara</i>	4
<i>Hernani Zikuñaga</i>	4
<i>Hernalde Hernalde</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Hondarribia Alde Zaharra</i>	4
<i>Hondarribia Amute-Kosta</i>	4
<i>Hondarribia Arkolla</i>	4
<i>Hondarribia Gornutz (Montaña)</i>	3
<i>Hondarribia Jaitzubia</i>	4
<i>Hondarribia Mendelu</i>	4
<i>Hondarribia Puntalea</i>	4
<i>Ibarra Izaskun</i>	3
<i>Ibarrangelu Akorda</i>	2
<i>Ibarrangelu Elexalde</i>	3
<i>Idiazabal Urtsuaran</i>	2
<i>Igorre Basauntz</i>	2
<i>Igorre Olabarri</i>	4
<i>Igorre Sabino Arana</i>	4
<i>Igorre San Juan</i>	3
<i>Igorre Santa Lutzia</i>	3
<i>Igorre Urkizu</i>	2
<i>Ikaztegieta Ikaztegieta</i>	3
<i>Irun Behobia</i>	4
<i>Irun Bidasoa</i>	4
<i>Irun Katea-Ventas</i>	4
<i>Irun Lapice</i>	4
<i>Irun Meakar</i>	4
<i>Irun Olaberria</i>	4
<i>Iruña Oka/Iruña de Oca Montevite/Mandaita</i>	4
<i>Iruña Oka/Iruña de Oca Ollávarre/Olabarri</i>	4
<i>Iruña Oka/Iruña de Oca Trespuentes</i>	4
<i>Iruña Oka/Iruña de Oca Víllodas/Billoda</i>	4
<i>Irura Irura</i>	4
<i>Iruraiz-Gauna Alaitza</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Iruraiz-Gauna Arrieta</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Iruraiz-Gauna Azilu</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Iruraiz-Gauna Erentxun</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Iruraiz-Gauna Ezkererotxa</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Iruraiz-Gauna Gauna</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)

Udalerria erakunde, dibertsifikazio ekonomikoaren maparen arabera	Kalteberatasun maila
<i>Iruraiz-Gauna Gazeo</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Iruraiz-Gauna Gereñu</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Iruraiz-Gauna Jauregi</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Iruraiz-Gauna Langarika</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Iruraiz-Gauna Trokoniz</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Ispaster Barainka</i>	2
<i>Ispaster Gardata-Artika</i>	2
<i>Ispaster Ispaster-Elexalde</i>	2
<i>Ispaster Kurtziaga-Arropain</i>	2
<i>Ispaster Mendazoa</i>	2
<i>Ispaster Solarte-Gallete</i>	2
<i>Ispaster Soloaran</i>	2
<i>Itsasondo Itsasondo</i>	3
<i>Iurreta Aita San Migel</i>	4
<i>Iurreta Amatzá</i>	3
<i>Iurreta Arandia</i>	3
<i>Iurreta Arriandi</i>	4
<i>Iurreta Artatza</i>	3
<i>Iurreta Bakixa</i>	3
<i>Iurreta Fauste</i>	3
<i>Iurreta Garaizar</i>	4
<i>Iurreta Gaztañatza</i>	3
<i>Iurreta Goiuria</i>	3
<i>Iurreta Iturburu</i>	3
<i>Iurreta Mallabiena</i>	4
<i>Iurreta Mañariku</i>	3
<i>Iurreta Oromiño</i>	2
<i>Iurreta Orozketa</i>	3
<i>Iurreta San Andres</i>	2
<i>Iurreta San Marko</i>	3
<i>Iurreta Santa Apolonia</i>	3
<i>Iurreta Santa Maña</i>	4
<i>Izurtza Bitaño</i>	3
<i>Izurtza Echano</i>	4
<i>Izurtza Izurtza</i>	4
<i>Izurtza Ortuzar</i>	2
<i>Karrantza Harana/Valle de Carranza Ahedo</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Karrantza Harana/Valle de Carranza Aldeacueva</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Karrantza Harana/Valle de Carranza Ambasaguas</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Karrantza Harana/Valle de Carranza Bernales</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Karrantza Harana/Valle de Carranza Biáñez</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Karrantza Harana/Valle de Carranza Concha</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Karrantza Harana/Valle de Carranza El Callejo</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Karrantza Harana/Valle de Carranza El Suceso</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Karrantza Harana/Valle de Carranza Herboso</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Karrantza Harana/Valle de Carranza La Calera del Prado</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Karrantza Harana/Valle de Carranza La Cerca</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Karrantza Harana/Valle de Carranza Lanzas Agudas</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Karrantza Harana/Valle de Carranza Manzaneda de Biáñez</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)

Udalerria erakunde, dibertsifikazio ekonomikoaren maparen arabera	Kalteberatasun maila
Karrantza Harana/Valle de Carranza Matienzo	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Karrantza Harana/Valle de Carranza Molinar	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Karrantza Harana/Valle de Carranza Pando	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Karrantza Harana/Valle de Carranza Paúles	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Karrantza Harana/Valle de Carranza Presa	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Karrantza Harana/Valle de Carranza Ranero	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Karrantza Harana/Valle de Carranza Rioseco	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Karrantza Harana/Valle de Carranza San Cipriano	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Karrantza Harana/Valle de Carranza San Esteban	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Karrantza Harana/Valle de Carranza Sangrices	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Karrantza Harana/Valle de Carranza Santecilla	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Karrantza Harana/Valle de Carranza Sierra	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Karrantza Harana/Valle de Carranza Soscaño	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Kortezubi Basondo	2
Kortezubi Elorriaga-Santa Ana	2
Kortezubi Kortezubi	2
Kortezubi Oma	2
Kripan Kripan	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Kuartango Anda	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Kuartango Andagoia	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Kuartango Aprikano	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Kuartango Arriano	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Kuartango Artxua/Archúa	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Kuartango Etxabbarri-Kuartango	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Kuartango Guillarte/Gibilloarrate	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Kuartango Iñurrieta	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Kuartango Jokano	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Kuartango Katadiano	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Kuartango Luna	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Kuartango Marinda	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Kuartango Santa Eulalia	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Kuartango Sendadiano	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Kuartango Tortura	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Kuartango Urbina de Basabe	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Kuartango Urbina Eza	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Kuartango Uribarri Kuartango	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Kuartango Villamanca	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Kuartango Zuhatzu Kuartango	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Labastida/Bastida Labastida/Bastida	3
Labastida/Bastida Salinillas de Buradón/Gatzaga Buradon	3
Lagrán Lagrán	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Lagrán Pipaon	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Lagrán Villaverde	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Laguardia Campillar (El)	2
Laguardia Laguardia	3
Laguardia Laserna	2
Laguardia Páganos	2
Lanciego/Lantziego Assa	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Lanciego/Lantziego Lanciego/Lantziego	1 (Arreta Bereziko Eremuak)

Udalerria erakundea, dibertsifikazio ekonomikoaren maparen arabera	Kalteberatasun maila
Lanciego/Lantziago Viñaspre/Binasperi	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Lanestosa Lanestosa	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Lantarón Alcedo	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Lantarón Bergonda/Bergüenda	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Lantarón Caicedo Yuso	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Lantarón Comunió/Komunioi	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Lantarón Fontecha	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Lantarón Leciñana del Camino/Leziñana	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Lantarón Molinilla	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Lantarón Polígono Industrial Lantaron	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Lantarón Puentelarrá/Larrazubi	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Lantarón Salcedo	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Lantarón Sobrón	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Lantarón Turiso	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Lantarón Zubillaga	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Lapuebla de Labarca Lapuebla de Labarca	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Larrabetzu Goikoelexalde/Elexalde	3
Larrabetzu Uria	4
Larraul Larraul	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Lasarte-Oria Atsobakar	4
Lasarte-Oria Larrekoetxe	4
Lasarte-Oria Oria	4
Laudio/Llodio Beldui-Zumelta-Olako	3
Laudio/Llodio Dubiriz	2
Laudio/Llodio Gardea	4
Laudio/Llodio Goienuri	3
Laudio/Llodio Isusi	3
Laudio/Llodio Izardui-Altui-Odiaga	3
Laudio/Llodio Larraño Luxa	4
Laudio/Llodio Larrazabal	3
Laudio/Llodio Lusurbeilanda-Oleta	3
Laudio/Llodio Markuartu	3
Laudio/Llodio Olarte	2
Laudio/Llodio Saltarriaga-Launtxu	3
Laudio/Llodio San Bartolomé-Asudui-Larra	3
Laudio/Llodio Torrejon-Txirrieta Etxeoru	4
Laukiz Agirre	2
Laukiz Aurrekoetxea	3
Laukiz Elexalde	3
Laukiz Mendiondo	4
Laukiz Mentxaketa	3
Lazkao Lazkaomendi	3
Lazkao Senpere	4
Lazkao Zubierreka	2
Leaburu Leaburu	3
Leaburu Txarama	2
Legazpi Brinkola	3
Legazpi Telleriarte	2
Legorreta Legorreta	4

Udalerria erakundea, dibertsifikazio ekonomikoaren maparen arabera	Kalteberatasun maila
Legutio Elosu	3
Legutio Goian	4
Legutio Larrabea	4
Legutio Legutio	4
Legutio Urbina	4
Legutio Urrunaga	4
Leintz-Gatzaga Leintz-Gatzaga	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Lemoa Arraño	2
Lemoa Atutxola	4
Lemoa Azurreka	2
Lemoa Bolunburu	3
Lemoa Durandio	2
Lemoa Elorriaga	2
Lemoa Errekalde	2
Lemoa Iturritxe	2
Lemoa Larrabeiti	3
Lemoa Lemorieta	3
Lemoa Mendieta	3
Lemoa Txitxotegi	3
Lemoiz Andraka	3
Lemoiz Armintza	3
Lemoiz Gure Mendi	2
Lemoiz Urizar	3
Leza Leza	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Lezama Aretxalde	4
Lezama Garaioltza	4
Lezama Goitioltza	3
Lezo Donibanealde Bailara	2
Lezo Errekalde Bailara	4
Lezo Gaintxurizketa Goikoa Bailara	3
Lezo Herriondo Bailara	3
Lezo Iturrin Bailara	2
Lezo Sagasti Bailara	3
Lizartza Lizartza	3
Loiu Elotxelerrri	4
Loiu Lauroeta	4
Loiu Zabaloetxe	4
Loiu Zangroiz	3
Mallabia Arandoño	3
Mallabia Areitio	3
Mallabia Berano Nagusia	3
Mallabia Berano Txikia	2
Mallabia Gereia	2
Mallabia Goita	4
Mallabia Mallabia	4
Mallabia Osma	2
Mañaria Mañaria	3
Markina-Xemein Barinaga	2
Markina-Xemein Iluntzar	3

Udalerria erakundea, dibertsifikazio ekonomikoaren maparen arabera	Kalteberatasun maila
Markina-Xemein Iturreta	2
Markina-Xemein Larruskain-Amalloa	2
Markina-Xemein Meabe	3
Markina-Xemein Ubilla-Urberuaga	2
Maruri-Jatabe Erbera	3
Maruri-Jatabe Ergoien	3
Mendaro Azpilgoeta	3
Mendaro Garagartza	4
Mendaro Mendarozabal	3
Mendaro Plaza	2
Mendata Albiz	2
Mendata Elexalde	2
Mendata Marmiz	2
Mendata Olabe	2
Mendexa Iturreta	2
Mendexa Leagi	2
Mendexa Likoa	2
Mendexa Zelaia	2
Meñaka Ametzaga	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Meñaka Emerando	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Meñaka Meñakabarrena	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Meñaka Mesterika	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Moreda de Álava/Moreda Araba Moreda de Álava/Moreda Araba	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Morga Andra Mari	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Morga Eskerika	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Morga Ganbe	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Morga Meaka	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Morga Meakaur	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Morga Morgaondo	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Morga Oñarte	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Mundaka Arketa-Aranburu	2
Mundaka Mundaka	3
Mundaka Portuondo-Basaran	2
Mungia Atela	4
Mungia Atxuri	3
Mungia Basozabal	4
Mungia Billela	4
Mungia Elgezabal	4
Mungia Emerando	3
Mungia Iturribaltzaga	4
Mungia Larrauri	4
Mungia Llona	4
Mungia Markaida	4
Mungia Maurola	3
Mungia Trobika	4
Mungia Zabalondo	4
Munitibar-Arbatzegi Gerrikaitz Berreño	2
Munitibar-Arbatzegi Gerrikaitz Gerra	2
Munitibar-Arbatzegi Gerrikaitz Gerrikaitz	2

Udalerria erakundea, dibertsifikazio ekonomikoaren maparen arabera	Kalteberatasun maila
<i>Munitibar-Arbatzegi Gerrikaitz Munitibar</i>	2
<i>Munitibar-Arbatzegi Gerrikaitz Totorika</i>	2
<i>Murueta Murueta</i>	3
<i>Muskiz Cobarón</i>	3
<i>Muskiz La Rigada</i>	4
<i>Muskiz Pobeña</i>	4
<i>Muskiz San Julián de Muskiz</i>	4
<i>Muskiz Santelices</i>	3
<i>Mutiloa Mutiloa</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Mutriku Artzainerreka</i>	2
<i>Mutriku Astigarribia</i>	2
<i>Mutriku Galdona</i>	3
<i>Mutriku Ibiri</i>	3
<i>Mutriku Laranga</i>	3
<i>Mutriku Mijoa</i>	3
<i>Mutriku Mizkia</i>	2
<i>Mutriku Olabarrieta</i>	2
<i>Mutriku Olatz</i>	2
<i>Mutriku Urazamendik</i>	3
<i>Muxika Gorozika</i>	3
<i>Muxika Ibarruri</i>	2
<i>Muxika San Roman</i>	3
<i>Muxika Ugarte</i>	3
<i>Muxika Usparitxa</i>	3
<i>Nabarniz Elexalde</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Nabarniz Ikazurieta</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Nabarniz Intxaurreaga</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Nabarniz Lekerika</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Nabarniz Merika</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Nabarniz Uribarri-Zabaleta</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Navaridas Navaridas</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Oiartzun Altzibar</i>	4
<i>Oiartzun Arragua</i>	4
<i>Oiartzun Ergoien</i>	4
<i>Oiartzun Gurutze</i>	4
<i>Oiartzun Iturriotz</i>	4
<i>Oiartzun Karrika</i>	4
<i>Oiartzun Ugaldetxo</i>	4
<i>Okondo Aretxaga</i>	2
<i>Okondo Billatxika</i>	2
<i>Okondo Irabien</i>	4
<i>Okondo Ugalde</i>	2
<i>Olaberria Ihurre</i>	4
<i>Olaberria Olaberria</i>	4
<i>Oñati Arantzazu</i>	2
<i>Oñati Araotz</i>	2
<i>Oñati Berezaio</i>	3
<i>Oñati Garagaltza</i>	3
<i>Oñati Garibai</i>	4

Udalerria erakundea, dibertsifikazio ekonomikoaren maparen arabera	Kalteberatasun maila
<i>Oñati Goribar</i>	3
<i>Oñati Larraña</i>	2
<i>Oñati Lezesarri</i>	4
<i>Oñati Murgia</i>	2
<i>Oñati Olabarrieta</i>	3
<i>Oñati Santxolopeztegi</i>	3
<i>Oñati Torreauzo</i>	4
<i>Oñati Uribarri</i>	3
<i>Oñati Urrexola</i>	3
<i>Oñati Zañartu</i>	2
<i>Oñati Zubillaga</i>	4
<i>Orendain Orendain</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Orexa Orexa</i>	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
<i>Orio Orio rural</i>	4
<i>Ormaiztegi Ormaiztegi</i>	4
Orozko Albizuelexaga	3
Orozko Ar baitza	2
Orozko Bengoetxea	3
Orozko Gallartu	2
Orozko Ibarra	2
Orozko Murueta	3
Orozko Urigoiti	3
<i>Ortuella Cadegal</i>	3
<i>Ortuella La Orconera</i>	3
<i>Ortuella Nocedal</i>	4
<i>Ortuella Triano</i>	4
<i>Ortuella Urioste</i>	4
Otxandio Andaparaluzeta	2
<i>Otxandio El Limitado</i>	3
Otxandio Mekoleta	2
Otxandio Otxandio	3
Oyón-Oion Barriobusto/Gorrebusto	2
Oyón-Oion Labraza	2
Oyón-Oion Oyón-Oion	4
<i>Pasaia Jaizkibel</i>	3
Peñacerrada-Urizaharra Baroja-Zumentu	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Peñacerrada-Urizaharra Faido/Faidu	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Peñacerrada-Urizaharra Loza	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Peñacerrada-Urizaharra Montoria	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Peñacerrada-Urizaharra Payueta/Pagoeta	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Peñacerrada-Urizaharra Peñacerrada-Urizaharra	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Plentzia Isuskitza	4
Plentzia Saratxaga	3
Plentzia Txipio	3
Ribera Baja/Erriberabeitia Igai	2
Ribera Baja/Erriberabeitia Manzanos	4
Ribera Baja/Erriberabeitia Melledes	3
Ribera Baja/Erriberabeitia Quintanilla de la Ribera	2
Ribera Baja/Erriberabeitia Ribabellosa	4

Udalerria erakundea, dibertsifikazio ekonomikoaren maparen arabera	Kalteberatasun maila
Ribera Baja/Erriberabeitia Ribaguda	2
Samaniego Samaniego	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
San Millán/Donemiliaga Adana	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
San Millán/Donemiliaga Axpuru	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
San Millán/Donemiliaga Bikuña	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
San Millán/Donemiliaga Durruma/San Román de San Millán	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
San Millán/Donemiliaga Eguilaz/Egilatz	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
San Millán/Donemiliaga Galarreta	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
San Millán/Donemiliaga Luzuriaga	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
San Millán/Donemiliaga Mezkiea	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
San Millán/Donemiliaga Munain	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
San Millán/Donemiliaga Narbaiza	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
San Millán/Donemiliaga Okariz	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
San Millán/Donemiliaga Ordoñana/Erdoñana	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
San Millán/Donemiliaga Txintxetru	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
San Millán/Donemiliaga Ullibarri-Jauregi/Uribarri-Jauregi	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
San Millán/Donemiliaga Zuazo de San Millán/Zuhatzu Donemiliaga	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Santurtzi Balparda	3
Santurtzi El Villar	3
Segura Segura	4
Sondika Izartza	4
Sondika Landa	3
Sondika Zangroiz	4
Sopela Ugeraga Rural	3
Sopuerta Alen	3
Sopuerta Arenao	2
Sopuerta Avellaneda	2
Sopuerta Bezi	2
Sopuerta El Alisal	2
Sopuerta El Castaño	2
Sopuerta Jarralta	2
Sopuerta La Baluga	4
Sopuerta Labarrieta/Olabarrieta	2
Sopuerta Las Muñecas	3
Sopuerta Las Ribas	2
Sopuerta Mercadillo	4
Sopuerta San Martín de Carral	2
Soraluze-Placencia de las Armas Ezozia	2
Soraluze-Placencia de las Armas Irure	3
Soraluze-Placencia de las Armas San Andres	2
Soraluze-Placencia de las Armas Txurruka	3
Sukarrieta Kanala	2
Sukarrieta Sukarrieta	2
Sukarrieta Txatxarramendi	2
Tolosa Aldaba	4
Tolosa Auzotxikia	3
Tolosa Bedaio	3
Tolosa Monteskie	3
Tolosa San Esteban	3

Udalerria erakundea, dibertsifikazio ekonomikoaren maparen arabera	Kalteberatasun maila
Tolosa Santa Lutzia	4
Tolosa Urkizu	2
Tolosa Usabal	4
Trucios-Turtzioz Cueto	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Trucios-Turtzioz Gordón	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Trucios-Turtzioz La Iglesia	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Trucios-Turtzioz Pando	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Ubide Magdalena	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Ubide San Juan	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Ugao-Miraballes Markio	4
Urduliz Dobaran	3
Urduliz Elortza	4
Urduliz Mendiondo	3
Urduliz Zalbidea	3
Urduña/Orduña Belandia	2
Urduña/Orduña Lendoño Goikoa/Lendoño de Arriba	2
Urduña/Orduña Lendoñobeiti/Lendoño de Abajo	2
Urduña/Orduña Mendeika	2
Urduña/Orduña Urduña/Orduña	4
Urkabustaiz Abezia	3
Urkabustaiz Abornikano	3
Urkabustaiz Beluntza	3
Urkabustaiz Goiuri-Ondona	2
Urkabustaiz Inoso	2
Urkabustaiz Izarra	4
Urkabustaiz Larrazkueta	4
Urkabustaiz Oiardo	3
Urkabustaiz Untza-Apregindana	3
Urkabustaiz Uzkiano	4
Urnieta Ergoien	3
Urnieta Goiburu	4
Urnieta Lategi	4
Urnieta Oztaran	4
Urretxu Beiaín	2
Urretxu Santa Bárbara	3
Usurbil Aginaga	4
Usurbil Kalezar	4
Usurbil Txikierdi	4
Usurbil Urdaiaga	3
Usurbil Zubieta	4
Valdegovía/Gaubea Acebedo	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Valdegovía/Gaubea Astúlez/Estuliz	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Valdegovía/Gaubea Bachicabo	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Valdegovía/Gaubea Barrio	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Valdegovía/Gaubea Basabe	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Valdegovía/Gaubea Bellojín	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Valdegovía/Gaubea Bóveda	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Valdegovía/Gaubea Caranca	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Valdegovía/Gaubea Corro	1 (Arreta Bereziko Eremuak)

Udalerria erakunde, dibertsifikazio ekonomikoaren maparen arabera	Kalteberatasun maila
Valdegovía/Gaubea Espejo	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Valdegovía/Gaubea Fresneda	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Valdegovía/Gaubea Guinea	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Valdegovía/Gaubea Gurendes	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Valdegovía/Gaubea Karkamu	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Valdegovía/Gaubea Lahoz	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Valdegovía/Gaubea Lalastra	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Valdegovía/Gaubea Mioma	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Valdegovía/Gaubea Nograro	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Valdegovía/Gaubea Osmá	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Valdegovía/Gaubea Pinedo	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Valdegovía/Gaubea Quejo	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Valdegovía/Gaubea Quintanilla	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Valdegovía/Gaubea Ribera	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Valdegovía/Gaubea Tobillas	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Valdegovía/Gaubea Tuesta	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Valdegovía/Gaubea Valluerca	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Valdegovía/Gaubea Villamaderne	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Valdegovía/Gaubea Villamardones	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Valdegovía/Gaubea Villanañe	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Valdegovía/Gaubea Villanueva de Valdegovía	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Valle de Trápaga-Trapagaran Durañona	2
Valle de Trápaga-Trapagaran Elguero	4
Valle de Trápaga-Trapagaran Galindo-Salcedillo	4
Valle de Trápaga-Trapagaran La Arboleda/Zugaztieta	3
Valle de Trápaga-Trapagaran Larreinetá	3
Valle de Trápaga-Trapagaran Matamoros-Burtzako	3
Valle de Trápaga-Trapagaran Parkotxa-Barrionuevo	2
Valle de Trápaga-Trapagaran Trapaga-Kauso	4
Valle de Trápaga-Trapagaran Ugarte	4
Villabona Amasa	3
Villabuena de Álava/Eskuernaga Villabuena de Álava/Eskuernaga	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Vitoria-Gasteiz Aberasturi	4
Vitoria-Gasteiz Abetxuko	4
Vitoria-Gasteiz Amarita	4
Vitoria-Gasteiz Andetxa/Antezana	4
Vitoria-Gasteiz Andollu	4
Vitoria-Gasteiz Arangiz	4
Vitoria-Gasteiz Aretxabaleta	4
Vitoria-Gasteiz Argandoña	4
Vitoria-Gasteiz Ariñiz/Ariñez	4
Vitoria-Gasteiz Arkaia	4
Vitoria-Gasteiz Arkauti/Arcaute	4
Vitoria-Gasteiz Armentia	4
Vitoria-Gasteiz Arriaga	4
Vitoria-Gasteiz Artatza Foronda	4
Vitoria-Gasteiz Askartza	4
Vitoria-Gasteiz Astegieta	4
Vitoria-Gasteiz Berrostegieta	4

Udalerria erakundea, dibertsifikazio ekonomikoaren maparen arabera	Kalteberatasun maila
Vitoria-Gasteiz Betoño	4
Vitoria-Gasteiz Bolívar	4
Vitoria-Gasteiz Castillo/Gaztelu	4
Vitoria-Gasteiz Ehari/Alí	4
Vitoria-Gasteiz Elorriaga	4
Vitoria-Gasteiz Eskibel	2
Vitoria-Gasteiz Estarrona	4
Vitoria-Gasteiz Foronda	4
Vitoria-Gasteiz Gamarra Mayor/Gamarra Nagusia	4
Vitoria-Gasteiz Gamarra Menor	4
Vitoria-Gasteiz Gamiz	4
Vitoria-Gasteiz Gardelegi	4
Vitoria-Gasteiz Gereña	4
Vitoria-Gasteiz Gobeo	3
Vitoria-Gasteiz Gometxa	4
Vitoria-Gasteiz Hueto Abajo/Otoarren	4
Vitoria-Gasteiz Ilarratza	4
Vitoria-Gasteiz Jungitu	4
Vitoria-Gasteiz Krispiña / Crispijana	4
Vitoria-Gasteiz Lasarte	4
Vitoria-Gasteiz Legarda	4
Vitoria-Gasteiz Lermenda	4
Vitoria-Gasteiz Lopidana	4
Vitoria-Gasteiz Lubiano	4
Vitoria-Gasteiz Mandojana	4
Vitoria-Gasteiz Margarita	4
Vitoria-Gasteiz Martioda	4
Vitoria-Gasteiz Matauko	4
Vitoria-Gasteiz Mendiguren	4
Vitoria-Gasteiz Mendiola	4
Vitoria-Gasteiz Mendoza	4
Vitoria-Gasteiz Miñano Menor/Miñao Gutxia	4
Vitoria-Gasteiz Miñao/Miñano Mayor	4
Vitoria-Gasteiz Monasterioguren	4
Vitoria-Gasteiz Oreitia	4
Vitoria-Gasteiz Otazu	4
Vitoria-Gasteiz Otogoien/Hueto Arriba	4
Vitoria-Gasteiz Retana	4
Vitoria-Gasteiz Subijana de Alava/Subillana-Gasteiz	4
Vitoria-Gasteiz Ullibarri de los Olleros/Uribarri Nagusia	4
Vitoria-Gasteiz Ullibarri-Arrazua	4
Vitoria-Gasteiz Ullibarri-Viña/Uribarri-Dibiña	4
Vitoria-Gasteiz Villafranca	4
Vitoria-Gasteiz Yurre/Ihurre	4
Vitoria-Gasteiz Zerio	4
Vitoria-Gasteiz Zuazo de Vitoria/Zuhatzu	4
Vitoria-Gasteiz Zumeltzu	4
Yécora/lekora Yécora/lekora	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Zaldibar Eitzaga	2

Udalerria erakundea, dibertsifikazio ekonomikoaren maparen arabera	Kalteberatasun maila
Zaldibar Gazaga	2
Zaldibar Goierri	4
Zaldibia Zaldibia	4
Zalduondo Zalduondo	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Zalla Aranguren	3
Zalla Azolla	3
Zalla Herrera	2
Zalla Otxaran	3
Zalla Sollano-Llantada	3
Zambrana Berganzo	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Zambrana Ocio	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Zambrana Portilla/Zabalate	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Zambrana Zambrana	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Zamudio Aranoltza (San Antolin)	4
Zamudio Geldo	3
Zamudio Ugaldeguren (Santimami)	4
Zaratamo Arkotxa	4
Zaratamo Burbustu-Altamira	2
Zaratamo Gutiole	2
Zaratamo Moiordin-Barrondo	4
Zaratamo Zaratamo	4
Zarautz Aitza	3
Zarautz Elcano	3
Zarautz Talaimendi	4
Zarautz Urteta	3
Zeanuri Alzuaga	2
Zeanuri Alzusta	2
Zeanuri Asterria	2
Zeanuri Iburguen	2
Zeanuri Ipiñaburu	2
Zeanuri Otzerinmendi	2
Zeanuri Plaza	3
Zeanuri Undurraga	2
Zeanuri Uribe	2
Zeberio Ametzola	2
Zeberio Areiltza-Olatzar	2
Zeberio Aresandiaga	2
Zeberio Argiñao	2
Zeberio Arkulanda	2
Zeberio Ermitabarri-Ibarra	2
Zeberio Gezala	2
Zeberio Solatxi	2
Zeberio Uriondo	3
Zeberio Zubialde	3
Zegama Arrieta	2
Zegama Barrenaldea	2
Zegama Goialdea	2
Zegama Olaran	2
Zegama Zegama	4

Udalerria erakundea, dibertsifikazio ekonomikoaren maparen arabera	Kalteberatasun maila
Zerain Zerain	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Zestoa Aizarna	3
Zestoa Arroa Behea	4
Zestoa Arroa Goia	3
Zestoa Endoia	2
Zestoa Iraeta	4
Zestoa Lasao	2
Zierbena El Puerto	4
Zierbena Kardeo	3
Zierbena La Arena	4
Zierbena La Cuesta	4
Zierbena San Mamés	4
Zierbena Valle	3
Zigoitia Acosta/Okoizta	3
Zigoitia Apodaka	3
Zigoitia Berrikano	4
Zigoitia Buruaga	3
Zigoitia Diseminados de Zigoitia	3
Zigoitia Eribe	4
Zigoitia Etxabbarri Ibiña	4
Zigoitia Etxaguen (Zigoitia)	3
Zigoitia Gopegi	4
Zigoitia Larrinoa	3
Zigoitia Letona	2
Zigoitia Manurga	3
Zigoitia Mendarozketa	4
Zigoitia Murua	3
Zigoitia Olano	3
Zigoitia Ondategi	4
Zigoitia Zaitegi	2
Zigoitia Zestafe	3
Ziortza-Bolibar Arta	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Ziortza-Bolibar Bolibar	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Ziortza-Bolibar Goierria Ziortza	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Ziortza-Bolibar Iruzubieta	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Ziortza-Bolibar Zeinka-Zearregi	1 (Arreta Bereziko Eremuak)
Zizurkil Zizurkil	4
Zuia Altube	3
Zuia Ametzaga Zuia	4
Zuia Aperregi	2
Zuia Bitoriano	4
Zuia Domaikia	3
Zuia Gillerna	3
Zuia Jugo	2
Zuia Lukiano	4
Zuia Markina	2
Zuia Murgia	4
Zuia Sarria	4
Zuia Zarate	3

Udalerria erakundea, dibertsifikazio ekonomikoaren maparen arabera	Kalteberatasun maila
Zuia Ziorruga	4
Zumaia Arritokieta	4
Zumaia Artadi	4
Zumaia Oikia	4
Zumarraga Aginaga	2

## II. ERANSKINA: DEFINIZIOAK

- **Artisautza:** Makinak eta automatizazioak gutxi edo batere erabiltzen ez diren eskuzko jarduera ekonomikoa. Garatutako outputak bereizgarriak dira.
- **Kolektibo kaltebera:**
  - Luzaroko pertsona langabeak (bi urte baino gehiago), gizarte bazterketa jasateko arriskuan daudenak (DSBEren titularrez gain):
  - Adingabeak babesteko erakundeetatik datozen 18 urtetik gorako eta 30 urtetik beherako gazteak.
  - Droga mendekotasun arazoak edo mendekotasun nahasmenduak dituzten pertsonak, errehabilitazio edo gizarteratze prozesuan daudenak.
  - Espetxeetan dauden pertsonak, baldin eta haien espetxe egoerak enplegu bat lortzea ahalbidetzen badie eta haien lan harremana uztailaren 6ko 782/2001 Errege Dekretuaren 1. artikuluan araututako lan harreman bereziaren aplikazio eremuan sartuta ez badago, eta baldintzapeko liberatuak eta preso ohiak.
  - Adingabeen erantzukizun penala arautzen duen urtarrilaren 12ko 5/2000 Lege Organikoaren aplikazio eremuan sartuta dauden adingabeak, haien egoeratik lana lortzeko aukera badute eta lan harremana uztailaren 30eko 1774/2004 Errege Dekretuaren bidez onartutako Legearen Erregelamenduaren 53.4 artikuluan aipatzen den lan harreman bereziaren aplikazio eremuan sartuta ez badago, baita zaintzapeko askatasunean daudenak eta preso ohiak direnak ere.
  - Euskal Autonomia Erkidegoko agintari eskudunek baimendutako urgentziazko bizitoki zentroetan ibili diren pertsonak.
  - Desgaitasuna duten pertsonak.
  - Familia erantzukizunak dituzten emakumeak. Familia erantzukizunak dituzten emakumetzat hartuko dira beren kargura ezkontidea eta/edo 26 urtetik beherako seme-alabak edo 26 urtetik gorako seme-alaba ezinduek edo harreran hartutako 18 urtetik beherakoak dituzten emakumeak, betiere familia unitateko kideen batez besteko errenta indibidualak lanbide arteko gutxieneko soldataren %75 gainditzen ez badu. Inguruabar horiek agiri bidez egiaztatu beharko dira.
  - Genero indarkeriaren biktima diren emakumeak.
- **Norgehiagoka:** Dirulaguntzen Araubidea arautzen duen abenduaren 21eko 20/2023 Legeko 19.1 artikuluan jasotakoaren arabera, prozedura horretan, aurkeztutako eskabideak erkatuz, haien arteko lehenespena ezarriko da ezarritako irizpideak aplikatu ondoren.
- **Tokiko energia komunitatea:** bi figura daude -energia berriztagarriko komunitatea bata eta hiritarren energia komunitatea bestea-, sektore elektrikoari buruzko Legeak (SEL) xedatzen duen moduan -ekainaren 28ko 5/2023 errege lege dekretuak aldatu eta gero- (6.j eta 6.k. artikulua).
- **Enpresa:** Europar Batasunaren Funtzionamenduari buruzko Tratatuaren 107. eta 108. artikulua minimis laguntzei aplikatzeari buruzko 2013ko abenduaren 18ko

Batzordearen 1407/2013 Erregelamenduak definitzen duen bezala, jarduera ekonomiko bat egiten duen edozein erakunde izango da «enpresa», haren izaera juridikoa eta finantzatzeko modua dena dela.

- **Kultura eta sormen industria:** Honako hauek izango lirateke kultura eta sormen azpisektoreak: arte eszenikoak, ikusizko arteak, ikus-entzunezkoak, edizioa eta inprimatutako bitartekoak, musika, kultura ondarea, arkitektura, artisautza, eduki digitalak, diseinua, gastronomia, hizkuntzaren industriak, moda, publizitatea eta marketina eta bideojokoak.
- **Minimis laguntzen gehieneko muga:** Muga hori agertzen da Europar Batasuneko Batzordearen abenduaren 13ko 2023/2831 Erregelamenduan, hain zuzen ere Europar Batasunaren funtzionamenduari buruzko Ituneko 107 eta 108 artikulua minimis laguntzei nola aplikatu behar zaizkien zehazten duen Erregelamenduan. Erregelamendua 2023ko abenduaren 15ean argitaratu zen. Erregelamenduak xedatzen duenez, estatu kide batek enpresa bakar bati eman diezaiokeen minimis laguntzen zenbateko osoa ez da 300.000 euro baino handiagoa izango hiru ekitaldi fiskaletan zehar (laguntza ematen den ekitaldia eta aurreko bi ekitaldi fiskalak).

Minimis laguntzak emandakotzat joko dira enpresari, aplikagarri den araubide juridikoaren arabera, laguntza jasotzeko legezko eskubidea aitortzen zaionean, edozein dela ere enpresari minimis laguntza ordaintzeko data.

- **Enpresa ertaina:** ETEen kategorian, enpresa ertainak dira 250 pertsonako edo gutxiagoko plantilla dutenak eta urteko negozio bolumen garbian 50 milioi euro gainditzen ez dutenak edo urteko balantze orokorra 43 milioi eurotik gorakoa ez dutenak.
- **Mikroenpresa:** ETEen kategorian, mikroenpresak dira 10 pertsona baino gutxiagoko plantilla dutenak eta urteko negozio bolumena edo urteko balantze orokorra 2 milioi eurotik gorakoa ez dutenak.
- **Zerbitzu anitzekoa:** zerbitzu anitzeko enpresa izango litzateke jarduera zehatzik ez duena, hau da, herritarrei hainbat zerbitzu ematen dizkiona.
- **Zuzenbide publikoko organismoak:** berezko nortasun juridikoa duten zuzenbide publikoko erakundeak, administrazio publikoei lotutakoak edo haien menpekoak, Administrazioarentzat gordetako egikaritze edo kudeaketa jarduerak egiten dituztenak. Enpresa horiek ordenamendu juridiko pribatura egokitu behar dute, horien sortze legearen arabera.
- **Enpresa txikiak:** ETEen kategorian, enpresa txikiak dira 50 pertsona baino gutxiagoko plantilla dutenak eta urteko negozio bolumena edo urteko balantze orokorra 10 milioi eurotik gorakoa ez dutenak.
- **Nekazaritza produktua:** nekazaritza jarduera baten ondoriozko lehen mailako produktua.
- **Nekazaritzako elikagaiak:** beste elikagai bat bihurtzen den nekazaritza produktua.
- **Tokiko produktua:** EAEn ekoizitako eta/edo landutako nekazaritzako elikagaiak, EAeko lehengai nagusia duten ekoizle edo elaboratzaile txikietatik datozenak.
- **Goi mailako sukaldaritzako jatetxea:** Basque Culinary Centerren edo antzeko

prestakuntza zentroetan titulua lortu duten langileek zuzendutako negozio gastronomikoak, eta/edo aintzatespen gastronomikoko erakundeen (Gastrobikain beka, Repsol gida, Michelin gida edo antzekoak) ziurtagiria duten edo ziurtapen prozesuan daudenak.

- **Herritarrentzako funtsezko zerbitzuak:** : Halakotzat hartuko dira elikadurarekin, osasunarekin, higienarekin, asistentziarekin, teknologiarekin, energiarekin edo mugikortasunarekin lotutako oinarrizko ondasun eta zerbitzuetarako sarbidea bermatzen duten jarduera ekonomikoak, ibilgailuak eta eraikinak mantentzearekin eta konpontzearekin lotutakoak, bai eta tokiko biztanleriaren bizi-kalitateari kalte nabarmenik eragiten ez dioten edo lurralde-eremutik kanpo maiz joan-etorriak egin behar izatea eragiten duten jarduerak ere.
- **Lehen sektorea:** nekazaritza jarduerak (nekazaritzakoak, abeltzaintzakoak eta antzekoak), eta, hala badagokio, arrantza jarduerak.